

Nr 5, 2006 årgång 43
50:- inkl moms

Sökaren

– tidskrift för livsfrågor –

INGER WAERN HAR SETT EN ÄNGEL OCH SAMLAR BERÄTTELSE OM ÄNGLASYNER

Det Autentiska Självet

Av Martin Fluri Övers fr da av Mats Edin och Kristin Nyström

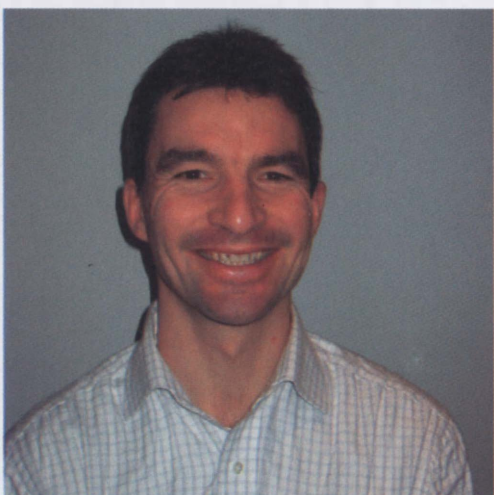
"Det är en positiv och pockande kraft i mig som bara vill en sak; skapa ett medvetet universum, samtidigt som jag upplever det meditativa tillståndets djupaste ro."

Så berättar Martin Fluri, som har varit på retreat med Andrew Cohen.

"För 14 miljarder år sedan exploderade universum ur ett ingenting. Ett universum skapat från intet. Vem eller vad kan ha initierat ett så storslaget projekt?"

Tillsammans med ca 200 människor från hela världen är jag på en veckolång retreat i Rishikesh, som ligger vid foten av Himalaya i Indien. Retreaten leds av den andlige läraren och evolutionäre filosofen Andrew Cohen.

Redan från början utmanar han vår uppfattning om var och hur livet börjar. Han tvingar oss att utifrån bredast möjliga perspektiv fundera på vilka vi är och vad som är livets syfte.

Martin Fluri
Foto © Tidskriften What Is Enlightenment?

Meditationens syfte

Under retreaten träffar vi Andrew Cohen tre gånger dagligen, och varje dag börjar med en meditation. Han förklarar att meditation primärt inte handlar om att uppnå inre frid och balans, detta är endast biprodukter till det meditativa tillståndet, det huvudsakliga syftet med meditation är att komma i kontakt med det "ingenting" som universum är skapat av.

Av just detta får jag en oväntat kraftig upplevelse några dagar in i retreaten. När jag kommer ut från salen, där vi mediterar morgon och kväll, ser plötsligt allt helt annorlunda ut. Världen ter sig överklig, som något som uppstått ur detta "ingenting" men samtidigt är avskilt ifrån det. Människor, djur, byggnader och naturen är bara föremål som förekommer i *medvetandet*. Jag förstår nu varför vissa andliga traditioner beskriver världen som en illusion – för det är just det som jag upplever.

Jag beskriver min upplevelse för Andrew Cohen. Han förklarar att jag har kommit i kontakt med det medvetande som existerade innan universum skapades och att det är därför som världen verkar överklig. Även om denna förklaring är så enorm att den är svår att fatta, så stämmer den helt och fullt med det jag upplever.

Det är en medvetenhet som upplevs växelvis full och tom, eller som både och på samma gång. Ingenting fattas, jag saknar intet och fruktar intet. I detta

perfekta tillstånd möter jag gränslös glädje och extas.

Under de första dagarna av retreaten blir vi guidade in i de djupaste upplevelserna av denna medvetenhet bortom vårt manifesterade universum. Det är som om allt och alla lindas in i en meditativ sfär. En sfär som är utan vare sig början eller slut och är genomsyrad av en allomfattande ro och fullkomlighet.

Denna sfär känns mer som jag än någonting annat. Jag är i ett tillstånd och inser, med absolut säkerhet, att detta är kärnan av den jag verkligen är.

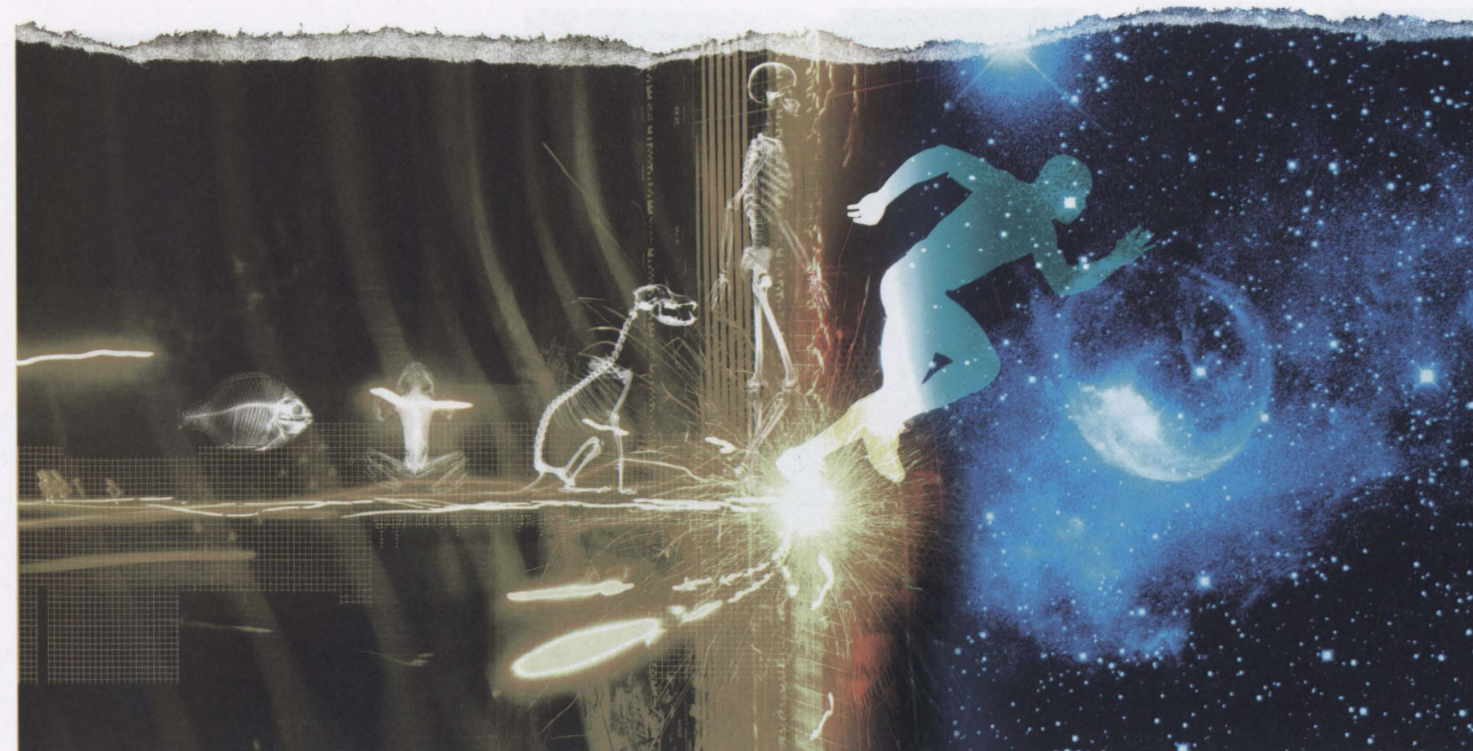
Men hur hel och hållen denna upplevelse än är, så finns det *ytterligare en dimension* förbunden med vad det innebär att vara människa. Kontakten med den dimensionen är avgörande för vår gemensamma framtid, förklarar Cohen.

JA till livet

"Var Big Bang ett stort JA till livet, ett stort NEJ, eller var det neutralt?"

Återigen ställer Cohen en av de frågor som verkar vara omöjliga att ge ett förnuftigt svar på.

Vem kan uttala sig om motivet bakom skapandet av universum? Det ligger långt ifrån det sätt som jag normalt betraktar livet på, det liknar storhetskänslan att överhuvudtaget ha någon uppfattning om det.

Med *homo sapiens sapiens* – människan som vet att hon vet – har den evolutionära processen äntligen skapat ett väsen, som kan bli en samarbetspartner i skapelsen av ett medvetet universum. Foto © Tidskriften What Is Enlightenment?

Men faktiskt är det angelägnare att tänka på dessa existentiella problemställningar än mycket annat som jag normalt går och funderar på. Efterhand inser jag vilken underliggande skönhet, drivkraft och entusiasm som har drivit utvecklingen framåt. Motivet bakom Big Bang kan bara vara ett enormt tveklöst JA till livet.

I erkännandet av att jag är en produkt av Big Bang, blir det tydligt att min sanna natur är tveklös positivitet och oåterhållet deltagande i livet. Det är en del av mig själv som ligger djupare än vad jag känner och tänker, en del som alltid är där. Det är den del av oss som Andrew Cohen kallar *det autentiska självet*.

Efterhand som retreaten framskrider blir det autentiska självet en allt starkare del av min upplevelse. Paradoxalt nog upplever jag denna helt och hållet positiva, aktiva och pockande del av mig själv – som enbart är intresserad av att ständigt bidra till livets utveckling, samtidigt som jag upplever det meditativa tillståndets perfekta lugn och ro. Två närmast motsatta aspekter av mig själv, som på ett förunderligt sätt verkar stödja varandra perfekt, som tillsammans ger en full och hel upplevelse av att vara i livet.

En ny andlighet

Med upplevelsen av det autentiska självet börjar jag också förstå behovet av en ny andlighet. De andliga traditionerna

innehåller en guldgruva med information om vidden av det meditativa medvetandet, men deras förklaringar till meningen med den aktiva och pockande delen av oss själva har jag aldrig funnit riktigt tillfredsställande.

Sedan jag för 15 år sedan hade några spontana upplevelser av den här delen av mig själv, har jag letat efter svar på vad det betydde men jag har aldrig funnit något som matchat mina upplevelser.

Det jag upplevde den gången var en intensiv och överväldigande livsenergi som verkade vara livets källa. Det var en energi som bara var intresserad av att föra allas vår utveckling vidare och som var fullständigt ointresserad av mina behov, tankar och känslor.

Men jag hade inte kunskap nog att förstå upplevelsen. Jag förstod inte vad den betydde, och därför började jag använda energin mer eller mindre som det passade mig, och snart försvann den igen.

Med utvecklingsperspektivet som Andrew Cohen presenterar, börjar det hela att falla på plats. Han jämför det autentiska självet i oss med den evolutionära impulsen i universum och dess sökande mot att skapa högre och högre nivåer av medvetande.

Detta skakar om fundamentet, min dagliga "Martin-medvetenhet", men matchar fullständigt den upplevelse jag hade då för 15 år sedan. *Jag kan låta själva universums skapelsekraft komma igenom*

mig – om jag bara tillåter det! Det var just denna kraft som jag var i kontakt med i mina upplevelser för 15 år sedan.

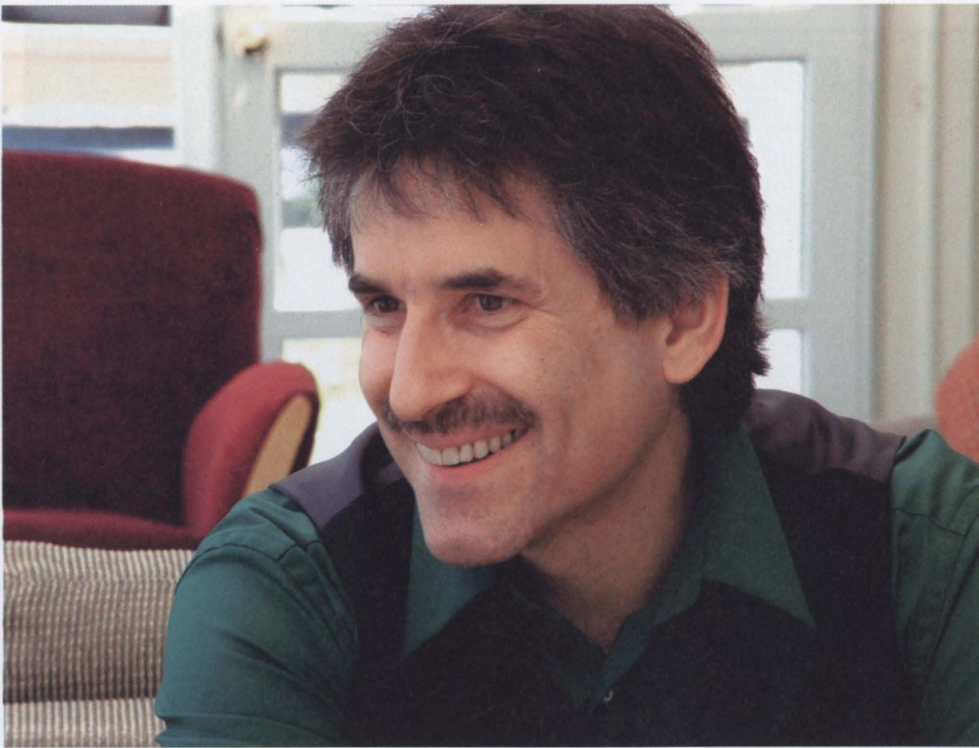
Samtidigt som det blir chockerande klart för mig, blir jag uppmärksam på att det autentiska självet har en riktning och ett mål som är oavhängigt av vad jag har lust till. Jag kan inte använda det som jag vill.

Eller rättare sagt, jag börjar komma i kontakt med en djupare lust i mig själv som inte handlar om min egen tillfredsställelse isolerad från resten av världen. Jag får kontakt med en lust direktkopplad till vad som är bäst för världen.

Då jag för första gången för 15 år sedan upplevde det autentiska självet, visste jag att det var den mest livgivande och extatiskt glädjefyllda del av mig själv som jag någonsin varit i kontakt med. Jag kunde se att mitt liv intill denna stund hade varit tomt och dött och att det aldrig skulle bli fullt och helt den förutan.

Men jag har också sedan dess varit rädd för att uppleva det autentiska självet igen, eftersom energin var skrämmande, vild och ohanterlig. Det vill jag lova att den är kraftfull! Den är ett och samma som den evolutionära impulsen, den som ligger till grund för skapelsen av själva universum!

I och med att jag nu börjar förstå dess riktning och motiv, behöver jag inte längre vara rädd för att inte kunna styra den, utan kan tvärtom börja ge mig själv till den och samarbeta med den. →

Andrew Cohen, USA, är andlig lärare och filosof. Han vill skapa en revolution i både det mänskliga medvetandet och i kulturen, där vi kan mötas bortom separation och självupptagenhet och tillsammans skapa en ny värld. Andrew Cohen är chefredaktör för tidskriften What is Enlightenment? (www.wie.org) och författare till ett antal böcker, bl.a. Living Enlightenment och Freedom has no history. Foto © Tidskriften What Is Enlightenment?

Enkelt men inte lätt

Under retreaten börjar jag förstå att det krävs mycket mer av mig än jag föreställt mig för att samarbeta med den här energin. Målsättningen är ingenting mindre än att skapa ett medvetet universum, och det är inte en målsättning som jag är van att leva utifrån.

Som en produkt av vår tid och kultur har jag alltid fått höra att jag kunnat göra vad helst jag har haft lust till, utan att ta hänsyn till min närmaste omgivning. Till och med mitt andliga sökande har bara handlat om *min* frihet, *min* lycka och har därför på många sätt bara gjort mig än mer självupptagen.

Om jag verkligen ger det autentiska självet fritt spelrum innebär det en verklig förändring: plötsligt är världen inte längre till för mig, utan jag är till för den.

Även om denna förändring inte verkar lätt så är det som måste hända mycket enkelt. Det kräver att jag hela tiden fokuserar på och vill uppnå och uttrycka det autentiska självet och det samtidigt som jag är ett med meditationens djup och fullkomlighet. Jag törs därmed ge upp alla mina idéer om vem jag är, vad jag vet och vad jag vill.

Andrew Cohen förklarar att det sammanhang som man ser sitt liv i, är av

avgörande betydelse för huruvida man klarar av att låta det autentiska självet komma till uttryck. Efterhand som retreaten framskrider börjar jag mer och mer se min egen upplevelse i ljuset av en 14 miljarder års utvecklingsprocess och jag får en än djupare förståelse för vad Cohen menar.

Jag börjar se mig själv mer som ett medvetande, ett som håller på att gräva sig själv ut ur vanemönster som utvecklats under tusentals år. Psykologiska, känslomässiga och biologiska vane-mönster, så ingrodda att jag inte ens märker att jag väljer att uttrycka dem. Det har skett automatiskt.

För jordens framtid

Utifrån detta perspektiv börjar jag se igenom min självuppfattning, och framträder det autentiska självet. Denna ostoppbara och pockande del av mig som redan är fullständigt redo att delta helt och fullt i livet.

Andrew Cohen förklarar att denna del av oss aldrig varit traumatiserad eller belastad av vår personliga historia. Det är en energi som är fullständigt opersonlig och som inte kan ägas av någon människa, men som behöver oss för att uttrycka sig helt och fullt.

Äntligen – efter nära fjorton miljarder års utveckling – har den evolutionära processen lyckats att skapa ett väsen som vet att det vet och som är medvetet om att det är medvetet och som därför kan vara en samarbetspartner i skapelsen av ett medvetet universum.

Det är absolut avgörande att vi tar detta steg i utvecklingen av medvetandet, för endast utifrån en högre medvetandenivå kan vi lösa de problem som är skapta på en lägre nivå. Som jordens problem ser ut idag, verkar det som om det bara är när vi låter det autentiska självet uttrycka sig genom oss som vi kan finna den energi och det perspektiv som behövs för att hindra att vi förstör vår planet och oss själva.

Andrew Cohens projekt är just att skapa en ny kultur baserad på det autentiska självet, d v s fri från separation och självupptagenhet.

På retreaten upplever vi att när vi lyckas lägga självupptagenheten åt sidan och mötas i det autentiska självet, uppstår det en sfär av omätlig klarhet, helhet, kreativitet och skaparkraft *emellan* oss. Vi är helt och fullt upptagna med att tillsammans bidra till utvecklingen av medvetandet.

Under denna upplevelse tvivlar jag inte en sekund på att skapelsen och stabiliseringen av denna medvetandenivå är nästa steg i den mänskliga utvecklingen och själva meningen med att vi är här på jorden.

Retreaten i Rishikesh är slut. Jag är tillbaka i vardagen i Köpenhamn, men ingenting verkar vara som förut. Upplevelserna har satt sina spår. Mina egna problem framstår som mycket mindre och mer överskådliga än förut, samtidigt som andra problem är så mycket mer pressande och relevanta.

Jag känner mig på ett märkvärdigt sätt lugn, samtidigt som jag känner ett våldsamt behov av att tillsammans med andra ta reda på hur vi människor kan mötas, samarbeta och leva tillsammans i det autentiska självet.

Vi har mycket arbete framför oss om vi skall lyckas rädda vår skräpiga planet. Mer än någonsin förstår jag vilken ofantlig katastrof det skulle vara om vi inte lyckas med det. Inte bara för jordens framtid utan även för själva skapelsen av ett medvetet universum.

Information om retreatar finns på www.andrewcohen.org

Tel. 0708-376985

Adress SÖKAREN
Box 10
663 21 SKOGHALL
Telefon 054-51 89 00
Fax 054-51 89 02
E-post red@sokaren.se
PlusGiro 70 60 47-8
Bankgiro 372-8128
Hemsida på Internet www.sokaren.se

Redaktör och ansvarig utgivare Sven Magnusson

Prenumeration Helår (6 nr) 250:-
Halvår 150:-

Annonser Ring för prislista

Tryckeri Wallin & Dalholm
Lund

ISSN 0038-0504

INNEHÅLL:

Martin Fluri:
Det Autentiska Självet 2

Göran Brusewitz:
Fallet Folkesson 6

Naturlagarna sattes ur spel.
Samtal med Sune Stigsjö 9

Erland Lagerroth:
Kan astrologin ge den naturliga
världen mening och betydelse? 14

Visdomsbladet 17

Debatt Jerkert-Andersson 18

David Bohm
en nya tidens fysiker 20

Bokfloden 22

Åsa Freij:
Parapsykologisk världskongress
i Stockholm 28

Göran Brusewitz:
Lyckad konferens 29

Notiser 31

Agneta Milde:
Må bättre med hyposyntes 32

Agneta Milde:
Möte med Anandagiri 34

Viveka Lindgren:
Änglar 37

Dissident

Jag är en dissident, en oliktankande – olik medelsvensson och främmande för flera av etablissemangets grundtankar. Jag är glad över att vara en dissident.

Sedan 50 år tillbaka är jag vegetarian – en avvikelse från vanligheten, som finns hos en minoritet svenskar, kanske 50 000. Alltså: Jag äter inte djur.

Jag har tre skäl för min vegetarism:

Ett estetiskt skäl. Det är för mig motbjudande att äta delar av döda djurkroppar. Sådan "mat" smakar illa, luktar illa och ser illa ut där den ligger på en tallrik. Vegetabilier på ett fat däremot ser trevligt ut, luktar gott och smakar gott.

Ett etiskt skäl. Jag tar avstånd från djurplågeriet inom livsmedelsindustrin, anser att vi människor skall behandla djuren väl. Jag anser att en fullgod etik måste omfatta vegetarisk livsföring.

Ett hälsoskäl. Jag är övertygad om att människan av naturen är avsedd att äta vegetabilier, inte kött, och att en rikt varierad vegetarisk kost är hälsosam. Som vegetarian känner man att kroppen mår bra av den köttlösa dieten. (Men hälsan är inte bara knuten till en vegetarisk livsföring. Ett svårt misstag är att mat formligen dränks i socker, och att detta kan fortgå.)

Jag accepterar inte djurplågeri inom vetenskapen. Den avskyvärda vivisektionen måste ta slut. Insikten kommer i tre steg.

1. Först ökar medvetenheten i samhället om det vetenskapliga djurplågeriet, att ett stort antal försöksdjur vållas lidande av oss människor.
2. Sedan förstår allt fler att vi måste göra något åt djurplågeriet, allt mer minska det.
3. Till sist måste vivisektion bli helt förbjuden. Då kommer andra vägar till kunskap om hur hälsa vinnes att framträda på ett naturligt sätt.

Jag är övertygad om att universum och evolutionen inte kan förklaras uteslutande genom mekaniska slumpprocesser. Man måste tänka sig en intelligent faktor, en skapande kraft, bakom allt. Jag anser att ateismen är grundligt motbevisad. Den framstår därmed inte bara som destruktiv utan också som onödig. Det naturvetenskapliga etablissemanget däremot förklarar att någon högre kraft inte existerar och att detta skall läras ut i skolorna.

Jag tror att världsgrunden är icke-materiell, andlig, och att den äger medvetenhet, intelligens, vilja, skaparförmåga. Medvetande är inte ett bifenomen till evolutionen, utan alltings grund.

Jag är övertygad om att s k paranormala fenomen finns, dvs olika former av ESP (utomsinnlig varseblivning) och PK (psykokinesi). De är väl bevisade och visar att en materialistisk beskrivning av verkligheten är felaktig. Verkligheten är inte i grunden materia.

Att jag är en dissident visas också av att Statens kulturråd, som stöder tidskrifter, vägrar att ge Sökaren ekonomiskt stöd.

SM

Fallet Folkeson

AV GÖRAN BRUSEWITZ

I **UFO-**
Aktuellt nr
2, 2006
intervjuas
Martin
Johnson,
som varit
professor i
parapsyko-
logi i Hol-
land. Han är
känd för att
ligga
skeptikerna
nära.
”Folkeson
tror jag inte
mycket på”,
säger han
om mediet
Kjell Folke-
son.

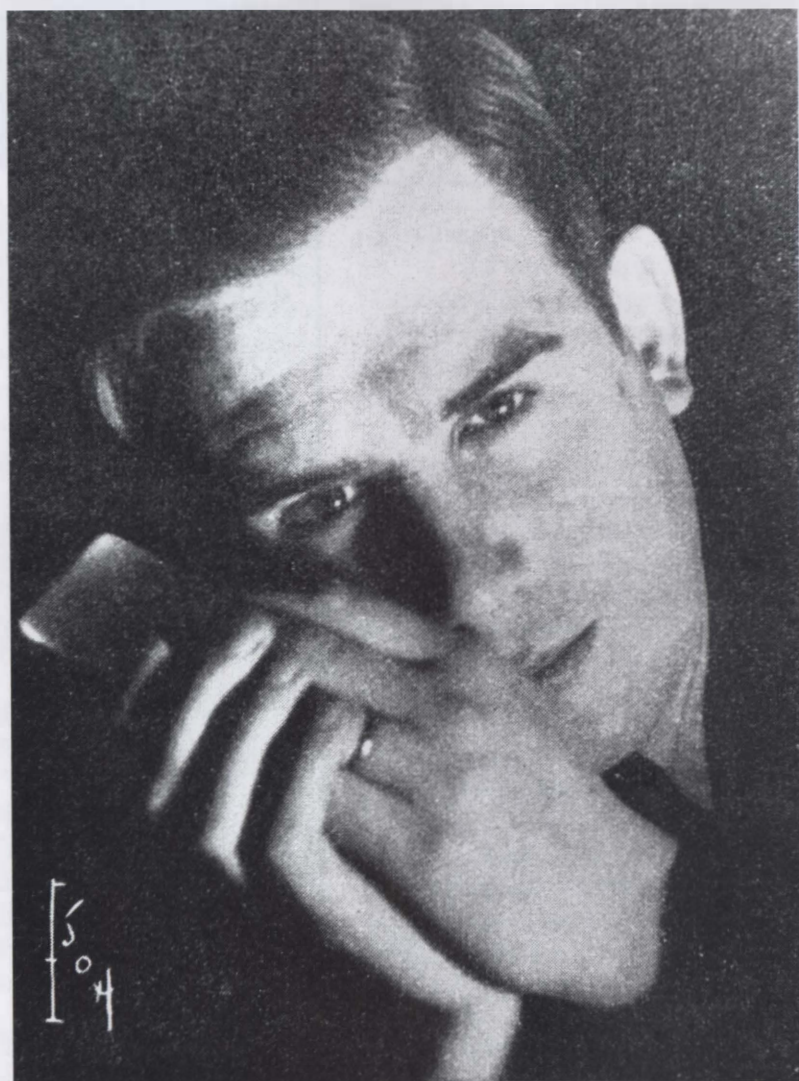
Mediet Kjell Folkeson mötte motstånd när han framträdde offentligt och för vetenskapsmän på 30-talet – på liknande sätt som medier idag, bland dem Uri Geller, möter opposition från vetenskap och press.

När Kjell Folkeson blev allt mer uppmärksam, ville människor veta mer om honom och hans förmågor, vad som var sant och inte sant. Harald Schiller gjorde i boken "Fallet Folkeson – En objektiv redogörelse" (Åhlén & Åkerlunds förlag 1935) en sammanställning av vad som hänt och skrivits. Den boken är källan till denna artikel.

Det är på tre punkter som jag anser Folkeson intressant: 1. Han var allmänt medial. 2. Det han framför allt behärskade var psykometri, vilket är och var en ganska ovanlig psykisk förmåga. 3. Den reaktion som uppstod bland den tidens vetenskapsmän var typisk. Motståndet mot Folkeson kan jämföras med det som idag drabbar bl a Uri Geller.

ATT LÄSA FÖREMÅLS HISTORIA

Den av Folkesons förmågor som blev mest undersökt och debatterad var den psykometriska. Hans ögon förbands med leukoplast och handduk, vilket man antog skulle göra det omöjligt för honom att se de föremål han fick att uttolla. Sedan fick han försöka med olika föremål, brev eller namnteckningar. Han kunde därvid berätta något om föremålets historia eller om ägarens historia. När det gällde brev, kunde han berätta om avsändare och mottagare, deras bostäder och om

Kjell Folkeson i ett ögonblick av koncentration inför en uppgift

händelser som var förknippade med brevets avsändare. Av en namnteckning fick Folkeson olika intryck som gällde personens liv, arbete, miljö och dylikt.

En annan förmåga han ägde var att i självframkallad trans snabbt besvara frågor. Han skrev då med vänster hand och var själv ovetande om vad han skrev. Svaren kunde

komma på fjorton olika språk, bl a runskrift. Anmärkningsvärt var att Folkeson i vaket tillstånd skrev med höger hand.

OFFENTLIGA FRAMTRÄDANDEN

Namnet Kjell Folkeson var en pseudonym, vald för att dess bärare skulle

undgå offentligheten. Hans rätta namn var Kjell Folkeson Palander. Han var född i Stockholm 1910.

Han upptäcktes av Harald Schiller, när han skulle försöka avgöra om några tavlor, som var odaterade och utan signatur, kunde vara äkta. Det blev sedan fler privata seanser, där han fick demonstrera sina förmågor, främst att uttolla olika föremål. Alla som deltog i dessa seanser blev mycket fascinerade, och ryktet om Folkeson spred sig snabbt. Det ledde till att han ställde sig till Sydsvenska Dagbladet Snällpostens förfogande för dess julinsamling för nödlidande och gjorde tre offentliga framträdanden, två i november 1934 och ett i januari 1935. Dessutom ordnade han själv två framträdanden: fyra av dessa förlöpte väl, men det sista blev inledningen till den häftiga diskussionen för och emot honom.

POSITIVA OMDÖMEN

Dr Sten Broman recenserade de tre första framträdandena, och hans kommentarer var mycket positiva för Folkeson. Han redogjorde ingående för de olika föremål som Folkeson försökte uttolla, och man slås, när man läser Schillers bok, av hur bra Folkesons beskrivningar stämmer. Föremålen hade ofta en mycket speciell historia, som det måste ha varit helt omöjligt att få fram även för den som ser föremålen. Folkeson hade som sagt alltid leukoplast för ögonen och en handduk runt huvudet.

Vid dessa offentliga framträdanden inför publik inledde han alltid med uttolkningar av föremål, brev och handstilar och avslutade med att i trans besvara frågor. Närvarande var även vetenskapsmän och läkare.

Strax efter seansen i januari 1935 ställde han upp i en första seans bara för vetenskapsmän och lyckades mycket bra. Pressens intervjuer med några av de närvarande var övervägande positiva. Sten Broman framhöll att ögonen på mediet överklustrats så grundligt att det efter seansen var mycket svårt att få bort klistret.

PRESSEN GER SKEPTIKERNA STÖD

Efter nästa framträdande inför publik i Landskrona den 27 januari 1935 började den offentliga debatten. En

folkskollärare visade för en journalist hur man kunde göra: Han gned in ögonbryn och ögonhår med vaselin innan leukoplasten klistrades på. Sedan kunde han med några få rörelser med ögonbryn och panna få plåstren att lossna så att det blev fri passage för blicken längs näsan.

Folkskolläraren ville visa att det under vissa betingelser fanns möjlighet att se trots leukoplast och handduk. Han sade sig dock aldrig ha "avslöjat" Folkeson. Att han senare beskyldes för detta berodde mycket på det sätt varpå journalisten avslutade artikeln i tidningen. Han försökte där visa hur Folkeson, om han använt sig av detta sätt att se de olika föremål han fick i sin hand, kanske hade kunnat dra tillräckliga slutsatser för att kunna beskriva föremålets historia. Många okritiska människor läste detta som att Folkeson blivit "avslöjad". Sten Broman och flera andra som intervjuades påpekade det orimliga i denna "förklaring". Folkeson var ju inte hjälpt av att kunna se föremålen – föremål och namn/brev sade i sig inte tillräckligt. Dessutom påpekade Broman att han själv hade satt på plåstren vid experimenten i Lund, och vid det tillfället fanns ingen vaselin på ögonen.

Folkeson fick också själv kommentera kritiken mot honom och nämnde då bl a ett försök som genomförts på en tidningsredaktion i Helsingfors inför en synnerligen väl utvald kontrollkommitté. En av Finlands skickligaste ögonkirurger var närvarande och förseglade Folkesons ögon med ett bandage som han själv medfört och som var fullständigt ogenomskinligt och oförskjutbart. På ögonen lades först bomull, sedan skönskållor, därefter bomull och ytterst lindades flera meter elastisk ogenomskinlig binda runt hela ansiktet. För en samling psykiatrer gjordes lyckade experiment, dels i mörker, dels med en pappskiva mellan Folkeson och föremålen.

EXPERIMENT INFÖR KRITIKER

Därefter blev det några privata seanser, först en som Folkeson avbröt. Den seansen var från början tänkt som ett litet samtal med docent Malmros i Lund. På lasarettets öronklinik, dit de åkte för att kunna samspråka i lugn och ro, väntade dock en skara veten-

skapsmän i operationssalen. De flesta av dessa var okända för Folkeson. De var alla synbarligen inriktade på att en utlovad seans skulle äga rum.

Folkeson blev helt överrumplad. Han ansåg sig oförmögen och alltför trött att genomföra några försök, men ändrade sig – som han senare förklarade, eftersom de församlade annars troligen skulle ha sagt att han i det avgörande ögonblicket dragit sig undan.

Folkeson blev dock förargad över den oerhörda misstänksamhet de visade och avbröt seansen.

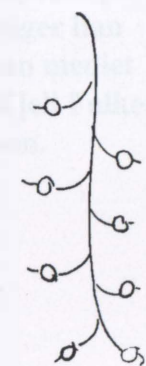
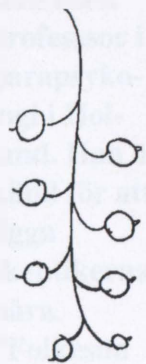
Efter denna avbrutna seans följde några mycket lyckade privata seanser inför människor som var mer intresserade av att försöka förstå än av att avslöja och som var mer humanister än naturvetare och därför bättre lämpade att förstå metapsykiska fenomen: docent Olle Holmberg, dr Sten Broman, författaren Harald Schiller och professor Efraim Briem.

All debatt gjorde att Folkeson välvilligt ställde sig till förfogande för ytterligare en seans inför vetenskapsmän, i Lund. Han ställde då som absoluta krav att få bestämma tid, plats och publik samt att seansen skulle bli absolut privat. Professor Briem fick i uppdrag att sammankalla lämpliga personer vilka skulle träffas i förväg och välja ut lämpliga föremål. Av detta blev dock intet. Docent Malmros och professor Wallengren hade redan ordnat experimenten efter sina begrepp och professor Briem fick först mot slutet av seansen anordna ett experiment. I stället för psykologer blev det läkare och naturvetare i publiken, platsen blev ett undersökningsrum, vilket är deprimerande och hämmande på psykiska krafter. Han kände dessutom misstron och oviljan strömma emot sig. Här gällde det inte att observera något nytt, något som kunde förändra de en gång uppritade cirkelarna, utan här gällde det att avslöja "humbug".

Diskussionen redovisades efteråt. Att notera är att Folkeson, kanske lite väl dumdrigt, än en gång ställt upp på seans trots att villkoren aldrig blev hans egna. Han ställde sig frivilligt och gratis till förfogande för att få sin förmåga granskad, trots att han efter de föregående seanserna hade blivit hånad och utskrädd i pressen som "avslöjad".

Trots Martin
Johnsons
skepsis till
Kjell Folke-
son verkar
ett positivt
intresse för
mediet
rimligt.

Ett exempel på Folkesons förmåga att återge en teckning som han inte sett. Originalen längst ner.

SÖKANDE EFTER FUSK

Kritikerna visade i tre experiment hur en person på olika sätt kan se ett brev eller ett föremål trots att ögonen är förbundna. De var helt fixerade vid att förklara Folkesons förmåga med att han kunde se det föremål han skulle försöka uttala och glömde helt bort att detta oftast inte spelade någon avgörande roll. Han kunde ju berätta mycket mer om föremål, föremåls ägare, brevs avsändare och mottagare än man kan få fram genom att se föremålet eller brevet.

Folkesons kritiker benämner jag kritikerna och det andra lägret oppositionen.

I det första experimentet visades att man kan läsa ett brev utan att öppna det – om det genomdränkts med eter! Invändningarna här var att detta inte räckte för hopvikta brev, som Folkeson också hade lyckats med, samt att det skulle ha märkts, framför allt på lukten, om Folkeson använt eter!

I nästa försök visades att man kan se genom leukoplast och handduk – genom att leukoplasten så småningom mjuknar, varvid man kan skönja en svag ljusstrimma. Samtliga närvarande erkände att detta förband ej var tillräckligt. Invändningen från oppositionen var att det inte slagits fast att Folkeson hade sett. Kritikerna ansåg att alla hans experiment var tveklaktiga på grund av förbandets ineffektivitet. "Kritiken dömde Folkeson endast efter vad den själv sett och ansåg sig ej kunna eller vilja uttala sig om värdet av de experiment som oppositionen framlade", bl a de fall där det inte kan ha haft någon betydelse om han sett eller ej.

I det tredje försöket visade en läkare att han kunde läsa ett i absolut mörker framlagt brev utan att de närvarande alls kunde märka det – genom att han i handen gömde en mycket liten tub med reflexspiegel och lampa! Men några bevis för att Folkeson verkligen använt hjälpmedel företeddes inte.

Kritikerna försökte alltså visa hur Folkeson med olika hjälpmedel kunde ha läst ett förseglat brev och kunde ha sett/läst i mörker. Däremot kunde de inte bevisa att Folkeson verkligen hade använt sig av dessa hjälpmedel. Inte heller kunde de på något godtagbart sätt förklara hur

Kjell Folkeson prövar sin psi-kraft med förbundna ögon.

Folkeson kunnat yttra sig om förhållanden som inte brev eller föremål i sig gav några upplysningar om.

OKRITISK KRITIK

Vad kan man säga om det sätt på vilket Folkeson bemöttes? Hur objektiv och neutral jag än försöker vara kan jag inte annat än se att kritikerna endast och till varje pris ville bevara sina cirklar orubbade och "avslöja humbugen". Bara de kunde peka på någon liten svaghet, så ansåg de ett experiment avslöjat.

Någon förståelse för vad psykiska krafter är visades ej. Olämpliga lokaler valdes. Folkesons egna krav godtog inte. Kritikerna ansåg att de kunde behandla honom hur som helst, som ett försöksobjekt vilket när som helst skulle stå redo att undersökas och eventuellt avslöjas. Folkesons försvarare såg mera realistiskt på experimenten. De erkände vissa svagheter i arrangemangen, men ansåg, att Folkeson inte genom fusk hade kunnat uttala föremålen på det sätt han gjorde. Kontrollåtgärderna var inte hundra procentiga men ändå tillräckligt goda för att man skulle ta honom på allvar.

FOLKESON – GELLER

Den mentala försvarsinställningen mot det som kunde rubba uppdragarna cirklar var avgörande i reaktionerna på Folkeson. Och likadant är det med dagens kritiker av parapsykologiska fenomen, t ex de kritiker som avvisar Uri Geller. Många lyckade experiment nämns aldrig av kritikerna, men vissa teoretiska möjligheter att fuska nämns och görs stor affär av – radiosändare i tändarna och dylikt. Men det visas aldrig att Geller verkligen har använt sig av otillåtna hjälpmedel.

SKULLE ENS DET PERFEKTA FÖRSÖKET GODTAS?

Vi vet ju numer att det krävs av parapsykologiska experiment att alla försiktighetsåtgärder vidtagits, så att kritikerna inte kan peka på en enda svag punkt. Men hur reagerar de om de ställs inför ett helt säkert experiment, om ett sådant är möjligt, därom råder delade meningar. Kanske anser de då att detta fenomen inte är värt en närmare undersökning...

Artikeln var införd i ett gemensamt nummer Medium för Psykobiografisk nr 20 (1981) och Sökaren nr 5, 1981.

Naturlagarna sattes ur spel

SAMTAL MED SUNE STIGSJÖ

Bokförläggare Sune Stigsjö på Zindermans förlag i Göteborg gav på sin tid ut bland annat Fridegårds "Den gåtfulla vägen", Rehns UFO-böcker och Nils-Olof Jacobsons "Liv efter döden?".

Stigsjö hade inte uteslutande ett kommersiellt intresse för böcker om det utomnormala. I sin ungdom sysslade han i tio års tid ingående med parapsykologiska företeelser både inom och utom Sverige, parallellt med att han studerade bland annat psykologi vid Göteborgs universitet. Stigsjö blev mycket nära vän med "mirakelmannen" Olle Jönsson och utförde tusentals experiment tillsammans med honom. De fenomen som Jönsson åstadkom, retade Stigsjöes nyfikenhet, och han kände ett behov av att utforska dem och komma fram till en egen uppfattning. Inte i något annat sammanhang under sina forskningar bevitnade han så avancerade fenomen som dem Jönsson åstadkom.

Stigsjö berättade för Sökaren:

– Det började när jag var i tjuvårsåldern. Hela sommaren 1947, när jag arbetade som frilansjournalist i Stockholm, träffade jag Olle Jönsson praktiskt taget varje kväll. Tillsammans höll vi på timme efter timme, kväll efter kväll i tre månader och gjorde alla tänkbara sorters experiment. Jag såg verkligen naturlagarna sättas ur spel. Det var rena cirkusen. Föremål flyttades genom stängda dörrar; och tavlor snurrade

runt på sina krokar ibland dagar efter det Jönsson varit på besök.

– Jag vidtog alla tänkbara kontrollåtgärder. Det finns de som påpekar att en trollkonstnär med lätt-het kan lura folk med magneter, trådar och speglar med mera i sitt eget hem, men experiment som jag gjorde med Jönsson, skedde i rum där han aldrig förut varit och dit han inte hade fått komma in före experimentet.

– Minst 5.000 experiment gjorde jag i enrum med honom på betingelser som jag själv bestämde. Oftast var det i en avspänd och privat situation som han blommade upp och åstadkom de verkligt stora sakerna. Det mest fantastiska var väl apportfenomenen. En gång förflyttades en hyacint i en kruka till rummet intill. Jag stirrade på hyacinten tills den plötsligt var borta; och sedan återfanns den i nästa rum, dit dörren var låst. Anmärkningsvärt är att den visnade efter en kvart.

Det var i december 1946 som Stigsjö första gången träffade Olle Jönsson. Han skrev sedan en artikel i Husmodern. Därefter blev det under några år rätt många artiklar av honom om fenomenet Jönsson, fastän det var mycket kärt i den svenska pressen för sådana saker på den tiden. I Vecko-Journalen kom en stor, illustrerad artikel 1949, i Hemmets Journal en serie 1957 samt bl. a. i Aftonbladet och Göteborgs-Posten flera artiklar.

Stigsjö uttalar sig med bitter-

het över den behandling som Olle Jönsson fick utstå i Sverige från en del av pressen och från vissa vetenskapsmän.

– Några tidningar, bland andra Expressen och Se, jagade honom som en fredlös, så att han till slut flyttade från Sverige och bosatte sig i Förenta staterna. Han skulle ju till varje pris avslöjas, och det diktades också upp "avslöjanden", som publicerades. En gång var Expressens och Ses medarbetare i Varberg, där Jönsson bodde. Ett experiment gick till så att Jönsson gav trollkonstnären Cubiz från Göteborg papper och penna och uppmanade honom att skriva 20 bokstäver och 20 siffror i den ordningsföljd han själv önskade. Triumferande tog trollkonstnären papperet och skrev hastigt ned sin rad. Sedan han gjort detta, sa Jönsson: Lyft bordduken! Cubiz lyfte duken – och där låg ett papper med exakt den rad av siffror och bokstäver som Cubiz just hade skrivit. Båda papperen fotograferades för att utesluta att det kunde vara fråga om suggestion eller hypnos, och jag såg sedan den framkalade bilden – båda de skrivna raderna var exakt likadana! Jönsson hade alltså genom telepatisk påverkan fått Cubiz att skriva det som han ville. Men efteråt fick man i Expressen läsa att "spegel i bordskivan hjälpte mirakelman". Någon sådan spegel påträffades givetvis aldrig. Avslöjandet var ett rent lögnaktigt påhitt. Vad skulle för övrigt en spegel ha hjälpt

Martin Johnson: "Om Olle Jönsson vet jag att han fus-kade. Jag var med på flera av hans seanser när jag kom till Lund /.../. Han var också trolleri-expert. Olof Jönsson sysslade fram-för allt med psykometri, man gav honom ett föremål som han sedan 'avläste'. Men det var svårt, i synnerhet om det inte var ens eget föremål, att be-döma hur pass bra han träf-fade rätt."

Livet har en innebörd som vi inte har en aning om. Av de utom-normala fenomenen framgår att verkligheten pekar ut över sig själv mot något större och vidunderligare.

vid det experimentet! Undra sedan på att Jönsson stack iväg från det här landet!

– En gång var jag med om experiment, när författaren och journalisten Olle Strandberg var närvarande. Försöksbetingelserna var perfekta. På golvet i ett rum stod en vas med påskris och fjädrar – det var påsken 1947 – och Jönsson fick inte komma in i rummet; dörren var låst. Pass på! ropade han genom dörren – och plötsligt började fjädrarna darra som inför en stormvind och reste sig rätt upp. Påskriset i vasen flög ut och hamnade på golvet. Detta bevittnade Olle Strandberg med egna ögon. Efteråt skrev han en artikel i Vecko-Journalen, där han "avslöjade" att Jönsson hade använt tråd. Men jag var ju med från början till slut. Jönsson var aldrig inne i rummet, medan detta hände. I vanliga fall fungerar sådana här personers intelligens, men när de ställs inför fenomen som dessa, säger de sig: det är ju omöjligt – alltså måste han fusk!

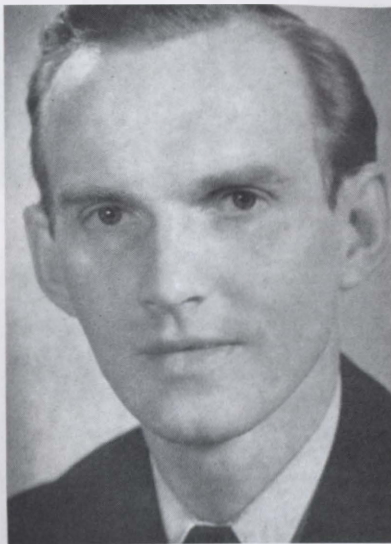
– Det hände också att läkare och vetenskapsmän, som deltog i försök och strax efteråt var helt entusiastiska, sedan tog avstånd från alltsammans. Påsken 1947 vartvå läkare med och bevittnade telekinetiska experiment. Får jag skriva om det här i DN och nämna era namn? frågade jag dem. Javisst! sa de. Men när de senare tillfrågades av andra, ville de inte stå för det. Det har också hänt att folk som träffat Jönsson vid något enstaka tillfälle, kanske på någon tillställning sent på kvällen och varit med om någon timmes oordnade experiment – för han var ju alldeles för snäll och gick med på vilka experimentbetingelser som helst – har misstolkat vad de sett och sedan trätt fram och sagt att Jönsson fuskade. Men jag gjorde ju sådana massor av experiment med Jönsson, så jag om någon borde veta vad han går för, och jag observerade aldrig något fusk. Men skulle han någon gång, pressad av folk som hade stora förväntningar på fenomen, ha frestats att något förenkla vissa fenomen, t. ex. telepati, så tycker jag det i så fall är mycket mänskligt. Han kunde väl inte vid varje tillfälle vara på toppen av sin förmåga.

– Jag har inte träffat Jönsson

på 16 år och vet alltså inte av egen erfarenhet hur han lyckas numera. Av hans många brev till mig och av andra vittnen att döma lyckas han fortfarande vid välordnade experiment (till dem räknar jag inte Hylands USA-hörna!). Det kan dock vara så att sådana här fenomen inte alltid följer en människa genom hela livet utan blommar under en viss period för att sedan försvagas eller upphöra. Men på den tiden jag kände honom utförde han alltså de mest otroliga saker. För att sätta honom på prov gick jag en gång in i ett antikvariat och köpte en gammal tysk bok på 600–700 sidor. Jag öppnade den inte utan satte bara in den i bokhyllan. Jag hade inte läst den, och det hade inte heller Jönsson gjort – och skulle han mot allt rimligt antagande ha läst den, så kunde han ju ändå inte ha lärt sig den utantill. Jag bad honom säga vad som stod på en viss rad, en viss sida. Han skrev upp det på gammaltyska, jag jämförde, och det stämde! Antingen kunde Jönsson se bokens dolda text, eller också var det förutvetande om framtiden, så att han visste vad jag skulle finna, när jag sedan slog upp boken.

Vad har nu Sune Stigsjö, som sett naturlagarna synbarligen sättas ur spel av en enkel svensk ingenjör med paranormala förmågor, för mening om innebörden av detta? Vad betyder det för vår verklighetsuppfattning, världsåskådning och religion? Stigsjö svarar att det naturligtvis betyder att verkligheten är "oändligt mycket knepigare än vetenskapsmännen föreställer sig".

– Verkligheten är ett mysterium, som fungerar enligt "lagar" som vi inte har en aning om. Jag har ingen så kallad religiös åskådning, så jag har inte fått stöd för något religiöst behov, utan jag har ytterst skeptiskt ställt inför utomnormala skeenden, som är ofrånkomliga. Jag kan inte förneka att jag har sett verkligheten "upplösas" under experiment, inför vilka en professor i naturvetenskap ter sig ungefär som en barnunge som sitter i en lekpark och bankar med spann och spade. De erkända naturlagarna är uppenbarligen bara ett barnspråk om verkligheten, vilken är oerhört mycket mer fantas-

Olle Jönsson fotograferad av fotografen Sven Türrck, Köpenhamn

tisk och ogripbar än vad som framgår av läroböcker i t. ex. fysik.

– Det är möjligt att den person som är du och jag, inte överlever döden – det kanske till och med är troligt – men det vi kallar livet och verkligheten har en innebörd som vi inte har en aning om. När verkligheten nu har den konstruktion som framgår av de utomnormala fenomenen, så pekar den ju ut över sig själv, är i sig själv något annat, större och vidunderligare. Materia – vad är det? Det är ju bara ett ord. Naturlagarna – vad är de annat än statistiska sannolikheter! Kanske allting egentligen är "mentalt", så att det mer eller mindre är en biologiskt betingad förenkling, en "yta", det som vi upplever med våra grova sinnesorgan. Kanske verkligheten inte är mer "materiell" än en dröm är handfast påtaglig, hur verklig och logisk den än ter sig för den som drömmer. Men jag drar inga bestämda filosofiska-religiösa slutsatser av de fenomen jag bevittnat. Jag vet bara att de existerar och är säkra på att vetenskapen om låt oss säga 100 år har nått fram till en helt annan verklighetsuppfattning än den nuvarande.

(Intervjun gjordes 1971.)

Vad sa illusionisten Truxa och professor Laurent om Olle Jönsson?

Truxa

Erik Truxa var en skicklig illusionist. Och tillsammans åstadkom makarna Truxa vad som tycktes vara klärvoajans, eller kanske snarare telepati: Gulli kunde till exempel med förbundna ögon ange namn och nummer på ett körkort, som hennes man höll i handen. Men det anses ha varit blott imiterad ESP, och man har bland annat gissat att någon form av kods-system användes.

Ingen har väl verkligen kunnat förklara Gulli Truxas fenomenala förmåga till skenbarkklärvoajans. Professor Olle Holmberg ansåg att det måste röra sig om trick – och hans motivering var att uppvisningarna aldrig misslyckades. Äkta "medier" kan lyckas till en viss del, men de är inte ofelbara.

Hur gjorde nu paret Truxa? Såg fru Gulli genom ögonbindeln? Hon sa att hon kunde "svära inför allt heligt att det gör hon inte". Innehöll hennes örhängen en radiomottagare? Erik sa att "det är bra så länge det finns folk som tror att Gulli har en radiomottagare i örhängena eller att vi har något mystiskt teckensystem med handrörelser, för det hjälper till att hålla diskussionen kring oss igång".

Kods-system med ord är en annan hypotes. Men ingen har lyckats hitta något dolt språk i deras muntliga kommunikationer på scenen. De ord Erik Truxa sa var få och enkla.

Erik Truxa trodde inte att Olle Jönsson visade upp äkta fenomen. I en intervju för Folket i Eskilstuna 23.3.71 sa han:

– Olle är en stor bluff. Jag avslöjade honom för många år sen! Det är bedrövligt att till och med ansedda forskare säger sig tro på honom.

Truxa berättade att en gång när Jönsson skulle ut och leta rätt på en mördare, så lät han fotografera sig tillsammans med fjärdingsmannen på orten. Någon mördare fann han aldrig – men senare kunde han i tidningarna läsa att det var fjärdingsmannen som var mördaren!

Vi skrev till Jönsson i USA och nämnde Truxas omdöme. Han svarade:

– Det har visat sig upprepade gånger att människor med mycket liten förståelse för parapsykologi är de första att uttala sig om ett fenomens

existens. Tyvärr har jag endast träffat Truxa helt flyktigt ett par gånger i Stockholm, så jag förstår inte vad det är för avslöjande han talar om. Det fordras åratals studier och experiment för att utröna dylika fenomen. Kanske han tänker på s. k. uppvärmningsförsök? Truxa är säkerligen en skicklig trollkonstnär med sina sinnrika kods-system, men när det gäller parapsykologi, avslöjar hans uttalanden att han ingenting vet. Jag har blivit testad vid 100-procentigt vattentäta experiment tusentals gånger, både av skickliga trollkonstnärer och av vetenskapsmän från alla delar av världen.

Om det som Jönsson kallade "uppvärmningsförsök", skriver Olle Holmberg i "Den osannolika verkligheten": "Han förklarar leende sitt fusk på olika sätt: han behöver värma upp sig i början av en seans, ge åskådarna förtroende, ge dem sensationer som de är ute efter, själv spara den koncentration som kan ge honom huvudvärk till de gånger då den behövs."

Holmberg skriver också att forskarna i Amerika blev irriterade på Jönsson för att han så ofta fuskade.

Laurent

I "Årsbok för kristen humanism" 1969 har tre herrar Laurent en recension av Holmbergs "Den osannolika verkligheten". De diskuterar där ingående Olle Jönssons exceptionella färdigheter som de bevittnat och som i synnerhet professor Torbern Laurent studerat.

De berättar att Jönsson alltid gjorde sina försök med telekinesi (benämns även psykikinesi, PK) det vill säga att med tanken påverka fysiska föremål, i mörker och under musik, vilket naturligtvis försvårade både syn- och hörselkontroll. "Trots detta kunde fusk uppdagas. Därmed nog sagt om telekinesi."

Herrarna Laurent menar att Olle Jönsson inte har någon ESP- eller PK-förmåga, utan att han i stället är en skicklig illusionist och hypnotisör, som förvänder synen på åskådarna. Han blockerar deras minnesregistrering, så att de omedelbart glömmer vad de hört eller sett och i stället upplever ett nytt påstående som ett minne eller upplever sinnesförmimmelser (hallucinationer) utan yttre retning. De tolkar vid kortgissningsexperiment det slutligen

uppvisade kortet som det rätta, även om det inte är det.

För att undgå suggestionens inflytande konstruerade professor Laurent på sin tid en så kallad robotsekreterare, en apparat som automatiskt registrerar resultat vid experiment av Rhine-typ. Författarna meddelar att många "medier har testats med denna apparat, bland andra Olle Jönsson och "fjärrskådare Karlsson". "I samtliga fall harendast rena slumpresultat erhållits." Av bland annat detta drar de slutsatsen att "Rhine inte förstått att gardera sig mot suggestionens inflytande i sina experiment".

Vid ett tillfälle såg professor Torbern Laurent Jönsson göra kortkonster av den typ han är specialist på. Vi läser: "Olle Jönsson bad en av de närvarande att nämna ett spelkort vilket som helst. Jag vill minnas, att han sade spaderdam. Jag hade med mig en egen kortlek, som jag lagt på bordet framför mig, och Olle Jönsson frågade min fru i vilken ordningsföljd spaderdam skulle komma fram ur min kortlek. Hon föreslog som nr 17. Slutligen bad Olle Jönsson mig att blanda min kortlek väl och därefter taga upp 17 kort. Jag har aldrig förr blandat en kortlek så väl. Därefter tog jag ett kort i taget, lade det på bordet, och det 17:e kortet var spaderdam. Försöket upprepades ännu en gång med lika gott resultat. När jag några dagar senare tänkte över saken, fann jag det troligast, att det påtänkta kortet inte var spaderdam men att Olle Jönsson med hypnos fått oss att tro detta."

Författarna stöder sin suggestionshypotes på resultat av försök där manipulation med minnesfunktionen varit omöjlig och där inga träffar erhållits. Jönsson fick bl. a. på ogenomskinliga kuvert skriva vilket kort han ansåg fanns i kuvertet. Sedan fotograferades det framtagna kortet tillsammans med Jönssons anteckning. Dessa försök misslyckades. Och författarna uppger att "så fort man vidtar fullt effektiva kontrollåtgärder misslyckas försöken". Detta ledde Torbern Laurent till att lägga fram suggestionshypotesen såsom slutsultat.

Hypotesen får anses obekräftad och inte övertygande. De svårigheter den är behäftad med kan illustreras av bland annat följande som de

Att äkta paragnoster ibland fuskar, bl a under scenframträdanden, kan beror på att det ofta är lättare att använda trick än att få fram ett äkta fenomen. Detta betyder inte att en fuskande paragnost alltid fuskar.

tre Laurent skriver: "Enligt vår erfarenhet är deltagarna i hans seanser heller aldrig oense om det faktiska utfallet av något enskilt försök – antingen betraktas det som lyckat av samtliga eller som misslyckat av samtliga. Suggestionshypotesen förutsätter därför att Olle Jönsson har effektiv kontroll över samtliga deltagare; något som möjligen kunde anses strida mot det faktum, att misslyckade försök är vanliga även i de mest lyckade försöksserier. Man får emellertid inte glömma att misslyckanden i och för sig är lätta att simulera."

En undran: varför skulle Jönsson, om han är en sällsynt begåvad hypnotisör och illusionist (och inget annat) ideligen ställa sig till forskares förfogande med det (i så fall) falska påståendet att prestera äkta paranormala fenomen, och även mötas av tvivel och hån – i stället för att sätta en ära i att vara en framstående illusionist och tjäna pengar på det? Det finns psykologiska svårigheter med herrarna Laurents hypotes.

Hur man tror sig avslöja Olle Jönsson

Sune Stigsjö kommenterade Erik Truxas och de tre herrarna Laurents uppgifter om Olle Jönsson sålunda:

— Jag har inte det ringaste behov av att "försvara" min egen uppfattning om Jönssons experiment – sannolikt har ingen annan haft samma möjlighet som jag att under årtal och vid tusentals experiment (på mina egna villkor) bilda sig en uppfattning om dessa "fenomens" äkthet. Jag vill bara påvisa hur lättvindigt många försöker bortförklara de parapsykologiska resultaten i allmänhet och Jönssons i synnerhet.

Ingen illusionist med självaktning har genom åren förmått erkänna existensen av parapsykologiska fenomen. Många har i likhet med Truxa försökt "avläsa myten om Jönsson", många påstår sig ha avslöjat honom efter "ingående studium". Men sanningen är att ingen av dem mer än högst ytligt haft kontakt med Jönsson. Truxa är inget undantag. Paret Truxas "tankeläsning" är en fantastisk teknisk prestation, självklart baserad på ett närmast genialt kodsystem vid den muntliga kommunikationen dem mellan. Ingen har någonsin hört fru Truxa "tankeläsa"

utan hjälp av sin mans munväder. Några äkta telepatiska prestationer har de aldrig utfört, och de har heller aldrig påstått detta. Jag är full av beundran för deras scenshow. Men de bör inte yttra sig om parapsykologi och de jönssonska prestationerna. Om detta vet de ingenting.

Professor Torbern Laurents kommentar är intressantare. Laurent genomförde i slutet av 40-talet en rad lyckade experiment med Jönsson på Tekniska Högskolan. Men numer heter det att Jönsson förvände synen på de närvarande, han blockerade deras minnesregistrering så att de glömde vad de sett och såg vad de inte sett! Detta är en typisk "förklaring", då somliga professorer vill slå vakt om sin drag- och stötmekaniska världsbild. För min del tycker jag den förklaringen är betydligt krångligare och osannolikare än den rent parapsykologiska. I Jönssons fall är den dessutom inte tillämplig.

Professor Laurent framlägger sin förklaring mer än 20 år efter experimenten. Han har tydligen under dessa år helt ändrat mening. Några månader efter experimenten gjorde jag i Vecko-Journalen en artikel om Jönsson, vari också professor Laurent intervjuades. Han skrev själv ner sina kommentarer för att inga missförstånd skulle uppstå. Hans mycket positiva inläggs slutade med förhoppningen att man skulle inrätta en docentur vid Uppsala universitet, så att de jönssonska experimenten vetenskapligt skulle bli klarlagda. I dag kallar Laurent samma Jönsson för "en skicklig illusionist".

Det blev inget av med denna docentur, och Jönsson flyttade strax därefter till USA, delvis beroende på de gemena lögnkampanjer han utsattes för.

Här nedan följer ett utdrag ur professor Laurents vittnesmål för mer än 20 år sedan (citrat ur Vecko-Journalen nr 47, 1949). Jämför vad han då sade med hans uppgifter återgivna i Sökaren!

"Vid ett försök bad han mig att blanda min kortlek, breda ut den på mitt skrivbord med bildsidan nedåt, taga ett godtyckligt kort utan att titta på det, stoppa in det i ett kuvert (sådana fanns i min skrivbordslåda), klistra igen detta samt lägga kuvertet på skrivbordet. Under tiden gick ingenjör Jönsson ut ur rummet,

så att jag ogenerat kunde kontrollera att det inte var något fuffens med kortleken. När uppdraget var färdigt ropades ingenjör Jönsson in, och han bad därefter att få låna en av mina tärningar. Jag gav honom en, som var onormalt liten, och han kastade den på kuvertet. Det blev en femma. Ingenjör Jönsson sade då: 'Kortet är en hjärterfemma, var god och se efter.' Det visade sig mycket riktigt vara hjärterfem. Kortet och tärningen fotograferades, och efter framkallningen kunde vi konstatera, att vi ej varit suggererade. Försöket utfördes två gånger med samma goda resultat. Ingenjör Jönsson påstod, att han visste vad kortet var genom klärvoajans och att han påverkade tärningen med telekinesi.

Vid ett fjärde försök, som utfördes i en av mina kollegers bostad, blandade vi kortleken och bredde ut den på ett bord med bildsidan nedåt. Ingenjör Jönsson bad oss nämna ett kort, och med fingertopparna strök han över kortens ryggsidor tills han fastnade för ett kort, som han tog upp, och som visade sig vara det nämnda kortet. Han upprepade försöken ett flertal gånger med samma resultat. Det såg så enkelt ut, att min kollega bad själv få försöka utföra experimentet. Jag bad då min kollega att taga upp en spadersjua. Han tog upp halva kortleken utan resultat och bad sedan ingenjör Jönsson om hjälp. Ingenjör Jönsson sade då, att det femte kortet ni tager upp är en spadersjua. Min kollega tog då upp fem kort, och det femte var spadersjuan."

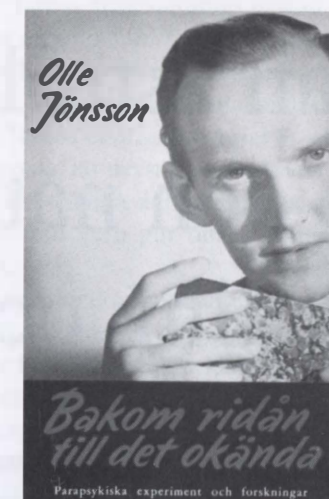
Eftersom kort och tärning fotograferades var – som professor Laurent själv konstaterade – suggestion utesluten! Har Laurent drygt 20 år senare glömt bort detta, när han nu för fram suggestionshypotesen "såsom slutresultat"?

Experimenten utfördes under en rad kvällar i professor Laurents tjänsterum på Tekniska Högskolan. Man använde spelkort och tärningar som han själv hade ställt till Jönssons förfogande. Kontrollåtgärderna bestod av fotografering och ljudinspelning för att utesluta möjligheten av suggestion.

(Så långt Sune Stigsjö 1971.)

SM

Några avsnitt ur Olle Jönssons bok "Bakom ridån till det okända"

"Då jag skall försöka att se något, som inte är förnimbart för mina vanliga sinnen, försätter jag mig i ett halvvaket, avkopplat tillstånd och söker mig sen fram till den plats jag skall beskriva. Efter en stund, när jag funnit den rätta formen, ser jag det som utspelas där. Vid vissa tillfällen kan man till och med förflytta sig tillbaka i tiden och uppleva händelser, som utspelats i det förflutna. Man kan vandra på gator i främmande städer och beskåda vardagslivet på gatorna och kunna redogöra för de mångskiftande miljöbilder, som ens clairvoyanta sinne fångar upp."

Ur tidningen Säningsmannen:

"En kväll före Jönssons avresa till Amerika slog han en känd läkare och psykolog med häpnad vid en välbesökt sammankomst med Sällskapet för parapsykologisk forskning. Doktorn (Poul Bjerre) medförde ett tillslutet kuvert. Det innehöll en sida ur ett häfte, som han själv med tillslutna ögon rivit ur, innan han begav sig till sammankomsten. Då doktorn alltså inte sett vad bladet innehöll, är tankeöverföring utesluten.

Jönsson tog kuvertet i sin hand och koncentrerade sig skarpt. Doktorn hade väntat sig att få upplysning om någon text på det utrivna bladet, och det vållade ingenjören en viss svårighet. Men till sist sade han:

– Jag får ett intryck av en person, som är nästan utan kläder. Någon text kan

jag däremot inte få fram.

Doktorn tog kuvertet, besviken och något irriterad. Han gick avsides för att öppna konvolutet. Han blev stående tyst en lång stund, därpå utbrast han spontant, vänd till de församlade:

– Det var verkligen fantastiskt!

I sin hand höll han en helsidesbild utan text, föreställande en liten pojke på en badstrand, iklädd endast en nästan obefintlig baddräkt, närmast ett skynke."

Att händelsen är korrekt återberättad är säkert, eftersom Poul Bjerre har skrivit ett förord till boken.

"Bakom ridån till det okända" innehåller åtskilliga berättelser om framgångsrika experiment, med eller utan vetenskapsmän. Följande är ett av den.

En gång för inte alls länge sedan lunchade jag och en god vän från Stockholm i Malmö tillsammans med en kvinnlig bekant till denne, som jag aldrig träffat tidigare. Innan vi gick in till matsalen på Hotell Kramer fick jag ett intryck av, att damen inte var riktigt övertygad om min förmåga. Jag beslöt överbevisa henne och bad henne tänka på en mening, vilken som helst. Hon ombads att skriva ner meningen på kanten av en tidning som hon höll i kanten. Ingen av oss kunde se det skrivna. Jag bad henne vidare ta papperslappen i ena handen och hålla den hårt en stund.

Efter några ögonblicks koncentra-

tion fick jag intryck av vad som stod på lappen: "I am awfully hungry".

Helt förbluffad erkände damen:

— Jag måste säga att jag är något till perplex. Jag tog till en mening på engelska för att göra det omöjligt för ingenjören. Men jag ger mig på nåd och onåd.

En gång slog en tidning upp följande rubrik på löpsedeln: "Andetämjaren Jönsson avslöjad. Använder trådar." Tidningen ifråga hade smuglat in en objuden gäst på en familjeseans, där intressanta resultat uppnåddes. Experimenten kontrollerades av ett flertal vittnesgilla damer och herrar, bland dem två läkare..

Vid tillfället ifråga lyckades jag få en träfigur att glida från ett bord och falla till golvet upprepade gånger. Jag stod en meter från bordet, kring vilket deltagarna bildade en sluten ring – den unge journalisten var den ende i sällskapet, som "genomskådade" experimentet. Han trodde att jag använde trådar, därför att någon annan förklaring inte var möjlig.

Olle Jönssons bok *Bakom ridån till det okända* kom 1953 på bokförlaget Kosmos. Bakom förlaget stod bl a journalisten Berndt Hollsten.

Kan astrologin ge den naturliga världen mening och betydelse?

Av ERLAND LAGERROTH

Richard Tarnas – i tio år programdirektör vid det berömda Esalen-institutet i Big Sur i Kalifornien och nu professor i filosofi och psykologi vid California Institute of Integral Studies – gav 1991 ut boken *The Passion of the Western Mind*, som jag med beundran introducerade i min *Sökandet är vårt största äventyr*, 2003.

Boken hade tagit tio år att utarbeta och används i dag på ett hundratal colleges och universitet. Men den var, visar det sig nu, bara ett led i ett projekt på trettio år, som nu, år 2006, avsatt sitt slutliga resultat, en bok på nära 600 stora sidor: *Cosmos and Psyche. Intimations of a New World View* (Viking). Det var därför med stora förväntningar jag gick till läsningen av denna.

En ny världsbild

Tarnas inleder med tre stora klagörande kapitel om den västerländska idéhistorien och läget i dag.

Det första kapitlet handlar om omvandlingen av kosmos genom Kopernikus och Kepler, Galilei och Newton. Tarnas finner nya, starka ord för den oerhörda omvälvning det innebar, när den mäktiga Jorden, den fasta, orörliga plattform i kosmos, som man tryggt levat på i hela sitt liv, nu visade sig vara ett klot som rörde sig fritt genom rymd och himmel, roterande kring sin egen axel och kring Solen i ett oerhört utvidgat universum.

Det är lätt att glömma, skriver Tarnas, hur isolerade upptäckarna var. Mot sig hade de inte bara de obildade massorna utan också tidens alla intellektuella och kulturella auktoriteter från påven till de lärda på universiteten. I decennium efter decennium blev den nya världsbilden utdömd av

alla som räknades, och företrädarna sågs som förvillare. Och när den väl börjat slå igenom, var det så mycket som måste tänkas igenom och göras om, att det tog århundraden innan den nya världsbilden var genomarbetad.

Den kopernikanska revolutionen förstörde en hel värld och byggde en ny – vilket var en häpnadsväckande händelse.

Sökandet efter en djupare ordning

Bokens stora huvudtanke är vad som inledningsvis kallas "The Archetypal Cosmos".¹⁾ Och där får den här läsaren svårt att hänga med. För nu kommer det nämligen till astrologi. Tarnas erkänner själv – tack! – att "liksom de flesta produkter av modern utbildning såg jag själv varje form av astrologi med automatisk skepticism". Men senare gav han sig astrologin i våld. Fast inte så att förloppen på himlen skulle förutsäga speciella händelser och bestämma vissa personlighetsdrag, utan så att det var fråga om allmänna *arketypiska* paralleller, alltså urgamla idéer om samband mellan skeenden på himlen och händelser på jorden. Det handlar inte om några billiga horoskop med standardiserade svar. Detta är naturligtvis lugnande och gör att man läser vidare i Tarnas bok.

"Som ovan, så nedan"

"Astrologin vilar, enligt sin mest allmänna definition", heter det först, "på en uppfattning av kosmos som ett sammanhängande förkroppsligande av skapande intelligens, avsikt och mening, uttryckta genom en konstant, komplex överensstämmelse mellan astronomiska mönster och mänsklig upplevelse." Och det är en gammal tradi-

tion: från Babylonien, Egypten, Persien via Grekland och Rom till medeltid och renässans.

Många idévarianter ryms inom denna tradition, men valet har framför allt stått mellan "causality and correlation" (orsak-verkan respektive växelförhållanden). För Tarnas tycks det högst osannolikt att planeterna sänder ut någonting, t ex elektromagnetisk strålning, "som kausalt skulle påverka händelser i mänskligt liv på ett mekanistiskt sätt". Mer sannolikt tycks det honom att universum är ett "sammanhängande helt med sinsemellan förbundna delar, som besjålas av skapande intelligens och genomsätts av mönster av mening och ordning, som sträcker sig genom alla plan och som uttrycks genom en konstant överensstämmelse mellan astronomiska händelser och mänskliga". "Som ovan, så nedan." Planeterna förorsakar inte speciella händelser utan antyder "det kosmiska tillståndet för den arketypiska dynamiken vid just den tidpunkten", menar Tarnas.

En sådan överensstämmelse mellan det himmelska och det mänskliga tycks "avspegla en grundläggande enhet och korrespondens mellan de två rikena [...] och på så sätt den intelligenta sammanhållningen i ett levande, fullt besjälade kosmos. Postulerandet av en sådan systematisk överensstämmelse låter förstå ett universum i vilket själ och materia, psyke och kosmos är förbundna eller radikalt förenade mer än vad som antagits i den moderna världsbilden".

Planeterna som neutrala kroppar och som arketyper

Så långt är det något tilltalande och upp-

byggligt med Tarnas arketypiska astrologi. Och han menar att han i hög grad har belägg för vad han säger – hela resten av hans stora bok är intet annat än sådana belägg. Men samtidigt är det något underligt med tanken på detta "arketypiska kosmos". Tarnas noterar på ett ställe, att planeterna "i verkligheten bara är neutrala materiella kroppar utan inre innebörd", men han konstaterar att ett betydande bevismaterial låter förstå att rörelserna hos planeterna Jupiter, Saturnus, Venus, Mars och Merkurius "tenderar att stämma överens med mönster av mänskliga erfarenheter, som nära liknar karaktären hos dessa planeters mytiska motparter. Det vill säga astrologernas insikt, kanske intuitiv och övernaturlig [*divinatory*] i sin forntida upprinnelse, tycks i grunden vara empirisk". Eller mer generellt: det finns "en konstant överensstämmelse mellan speciella planetära konstellationer [*alignments*] och speciella arketypiskt formade fenomen i människans sfär", en insikt som han återfinner i en traditionslinje från Platon och Plotinos till Jung.

Detta är dunkelt tal. Vad menas med att rörelser hos planeter "stämmer överens (*coincide*)" med mänskliga erfarenheter? Och vad menas med att astrologernas insikt är "empirisk"? Och framför allt: *den stora paradoxen att "neutrala materiella kroppar" ute i världsrymden tillika är "arketyper" med mänsklig anknytning, den blir aldrig förklarad*. I stället blir det tydligt, att det här är fråga om *tro*, att tro på och acceptera astrologins långa traditionslinje. Men traditionen må vara aldrig så lång och övernaturlig, trovärdig är den inte. Materiella kroppar är i sig själva inga arketyper eller arketypiska principer. Att Tarnas till äventyrs skulle ha menat att det hela enbart är fråga om "människans erfarenhetsvärld", låter sig inte förenas med hans oupphörliga astronomiska referenser och hans tanke på universum som "ett sammanhängande helt", ett "fullt besjälade kosmos".

Med all respekt för astrologins rötter i religionen – himlakropparnas beteenden har ju alltid setts som tecken från Gud – får jag pröva egna gissningar. Såvitt jag förstår ligger det så till att man i varma länder, där man sov på taken under en stor del av året och därför höll god ordning på de märkliga himlakroppar, som så gåtfullt rörde sig bland de andra stillastående, redan i en avlägsen forntid iakttog vissa överensstämmelser mellan dessa rörelser och händelser bland människorna. När krig rasade stod kanske Mars i en viss konstellation

till Jupiter, och det eventuellt mer än en gång (vad hette f ö Mars och Jupiter på babyloniernas språk?). På det sättet hade astrologin en viss empirisk grund. Och det är lätt att se att sådana iakttagelser kunde utvecklas till hela system, som en sentida proselyt som Tarnas sedan kunde överta.

Men därutöver är det tydligtvis så, fastän Tarnas aldrig direkt utsäger det, att man för att få grepp om en planets arketyp provade att se efter vilka händelser som inträffade bland människorna vid de tidpunkter då planeten stod i speciella positioner. *Det vill säga man förutsatte existensen av det som skulle bevisas*. Om liknande händelser inträffade också vid en annan extremposition, hade man tydligen funnit planetens arketypiska princip. Och det genom rent "empirisk forskning". Och detta gäller tydligtvis också de långsammare rörelserna hos de yttre planeterna Uranus, Neptunus och Pluto, som upptäcktes så sent som 1781, 1846 och 1930 respektive. Men också här har Tarnas naturligtvis föregångare: "Sedan åtminstone *the turn of the twentieth century* råder total samstämmighet (!) bland astrologer, att planeten Uranus är empiriskt (!) associerad med principen för växling, uppror, frihet, befrielse, reform och revolution [...]" Hur nu det har gått till, Tarnas ger inget besked.

Planeternas rörelser är en stor ram som människan alltid haft tillgång till och haft anledning förundra sig över. I synnerhet som det handlar om himmelska fenomen, vilka alltid har uppfattats som nära Gud eller Skaparen eller världsordningen. Men det betyder inte att dessa rörelser skulle stå i någon sorts meningsfull relation till händelser på marken, eventuellt rentav som tecken från en högre makt. Det besynnerliga i planeternas rörelser på himlen är ju *betingat av observatörernas egen position* (fastän ingen visste något om detta före Kopernikus), nämligen på en egen plattform, som ständigt rör sig bland de andra och därför hela tiden förändrar iakttagarens synfält.

Tarnas stora bevismaterial

Nu är jag naturligtvis helt klar över att Tarnas har ett kort i rockärmen eller snarare en hel serie kortlekar. För hela återstoden av hans bok, över 400 sidor, är inget annat än ett bidrag till den "body of evidence", som redan tidigare varit så omfattande inom astrologin. Därom kan då sägas

1) att för den som tror kan allt vittna om trons sanning;

2) att Tarnas framställning nästan aldrig lämnar utrymme för fall där det *inte* stämmer, och att han på intet sätt prövar någon statistik över det ena och det andra;

3) att Tarnas enorma material är så övervuldigande, att det nästan tar loven av sig själv. De väldiga anhopningarna av substantiv och verb gör dessa texter svårsmälta;

4) att relationerna mellan det himmelska och det jordiska är så mångskiftande, att kanske bara Tarnas själv kan hålla ordning på dem. Det gäller inte bara planeternas ställning vid individens födelse (*natal chart*) och deras ställningar vid senare tillfällen i individens liv i relation till födelsekonstellationen (*personal transits*) utan också deras ställning vid vilken tidpunkt som helst, reflekterande den kollektiva arketypiska dynamiken bland människorna vid den tiden (*world transits*). Därtill kommer att det inte alls bara är fråga om enskilda planeter utan också och än mer om dessas ställning i förhållande till varann, och då inte bara sammanfall och motsats utan också vid vissa vinkelförhållanden, 120°, 90° och 60°. Och det är inte bara fråga om en eller två planeter utan om nio plus sol och måne. Och då berör Tarnas ändå inte vad andra himlakroppar kan betyda.

Men Tarnas kan inte viftas bort så lätt. Hans belägg för sina teser är snarare tusenfaldigt än hundrafaldigt och han är med rätta en uppburen forskare. Därför är det angeläget att se hur han gör. Jag ska ta ett exempel, som är representativt så till vida som det inte bara förekommer i boken utan också i en intervju i *The Mountain Astrologer*, dec. 2005–jan. 2006.

Det gäller en tidig kollationering med äldre tider, i detta fall tiden för franska revolutionen. Det visar sig att upptakten till revolutionen helt sammanfaller med en förenig (*conjunction*) av Jupiters och Uranus banor. Och inte nog med det: Tarnas konstaterar också, att våren 1789, när Jupiter och Uranus redan nära sammanföll, inträffade myteriet på Bounty. Detta "tycktes mig vara en underbar synkronicitet".

Men vad är det Tarnas gör här? Bland de oändligt många händelser som inträffar vid denna tid, väljer han ut en som även den har karaktär av revolt. Det är visserligen "den mest berömda maritima revolt i historien", men det är från engelsk horisont, och världen är full av horisonter. Det hade varit möjligt att välja hur många andra händelser som helst, samtida med revolutionen, men det gör han inte. Med rätt val i historien kan allt bevisas!

Detta är det andra felet i Tarnas' re-

sonemang, där det första är de "empiriska" bevisen för planeternas arketypiska principer. I båda fallen förutsätter man det som ska bevisas, och bevisar det sedan genom de val man gör.

Naturens egen aktivitet

Jag tror alltså inte att man skall söka ge naturen mening och betydelse genom astrologin, som i själva verket reducerar naturen till ett passivt objekt för andra krafter, om också denna gång uppifrån. Sådana himmelska spekulationer har alltid slagit fel. Tarnas har här gett sig in på ett stick-spår, i synnerhet jämfört med den stora förkunnelsen i hans föregående bok att den alienerade västerländska människans "passion" är att återförenas med naturen och kosmos.

I stället skall man se och tillerkänna naturen den aktivitet, som är dess egen, nämligen *emergens* och *självorganisation*. Bäst låter sig detta förstås mot bakgrund av dagens sekulariserade världsbild.

Denna världsbild är en produkt av den vetenskapliga metod som kom att tillämpas i Västerlandet från och med Descartes 1637, den analytiska reduktionismens metod: att dela upp det man sökte kunskap om i dess beståndsdelar och reducera dessa till deras enklaste form. Det visade sig vara en ytterst effektiv metod, och efter det att den tillämpats i mer än 350 år hade mänskligheten fått en ny värld att leva i. Och då inte bara den värld av vetenskapliga uppfinningar och tekniska konstruktioner, som vi överallt har omkring oss och njuter gott av, utan också i form av den *världsbild* som oundvikligen tycks ha legat i förlängningen av metoden. En värld som restlöst låter sig analyseras och reduceras måste ju vara atomistisk och deterministisk, ha karaktären av en summa av dessa beståndsdelar, enkla delar vilkas framtid låter sig beräknas på förhand. (Med detta inte sagt att den moderna naturvetenskapen enbart fungerar på detta sätt, jag har bara tagit fasta på det mest elementära men därför också mest grundläggande.)

Finns det någon väg utom denna slutsats? Det gör det helt visst, och förklaringen ligger i det lilla ordet "restlöst". Det finns visst en "rest" som inte låter sig förklaras på detta enkla, alltför enkla sätt. Liksom leksaken, som barnet plockat sönder, inte låter sig sättas ihop lika enkelt igen, därför att barnet inte förstår hur delarna skall fogas samman och hur de fungerar ihop, så består vår omvärld (och vår kropp!) inte bara av enkla delar som ad-

derats till godtyckliga högar, utan delarna har sammanfogats på speciella sätt, och de fungerar tillsammans i form av system och processer, som kan vara komplicerade nog. Men dessa senare moment kan inte ses på samma självklara sätt som de konkreta delarna, vilket visar naiviteten i tanken att bara det som kan ses är verkligt.

Så är den från den analytisk-reduktionistiska metoden härledda/förledda världsbilden *en synvilla*, betingad av det perspektiv som anlagts. I stället är det så, att världen är genomgått av ett oändligt antal principer, system och processer, och eftersom dessa i sin tur styrs av det oberäknliga samspelet mellan alla de myriader av smådelar, som betingar dem, kan man heller inte, annat än på kort sikt, förutse vad de skall resultera i. *Det är dessa principer, processer och system som konstituerar världen, beståndsdelarna är bara byggstenar.*

Allt detta innebär att den naturliga världen, till skillnad från den artificiella, inte är "fyrkantig", självklar och given utan i stället oberäknelig, full av överraskningar. Det är därför det är så skönt att vara på landet, där det artificiella är undantag, därför vi så gärna tänker på naturen som "levande". Och allt detta kan sammanfattas på det sätt som redan gjorts, i begrepen *emergens* och *självorganisation*. Och om dessa kan man läsa i min senaste bok *Världen underbarare än vi tror*.

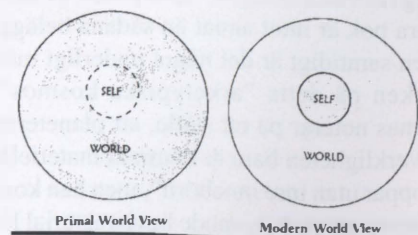
www.lagerroth.com

1) Arketyp är ett nyckelbegrepp hos Tarnas, men det är inte så lätt att definiera. Det är nämligen inte fråga om fixa, entydiga storheter utan om rörliga, föränderliga begreppskomplex. Tarnas själv definierar arketypen som "en universell princip eller kraft som påverkar [...] människans psyke och den mänskliga erfarenhetsvärlden på många plan", men mer klagande är kanske ett exempel. Så här beskriver han den arketyp han förbinder med planeten Mars:

"principen för verksam kraft; impulsen och förmågan att påstå, handla och röra sig energiskt och kraftfullt, att ha ett inflytande, att pressa framåt och mot, att försvara och anfälla, att handla med skärpa och hetta; tendensen att erfara aggressivitet, vrede, konflikt, skada, våld, kraftig fysisk energi; att vara stridsberedd, konkurrenskraftig, modig, stark; Ares, krigsguden."

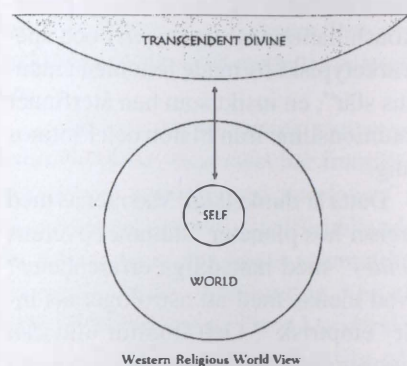
Det ser ganska brokigt ut, men onekligen är det fråga om ett begrepps-komplex, som låter sig förstås och hanteras.

Ur "Cosmos and Psyche" av R. Tarnas:

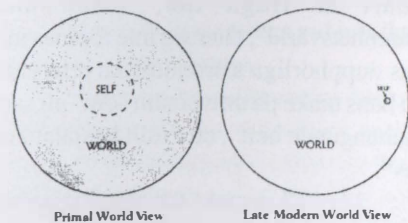

I äldre tiders världsbild genomsyrar intelligens och själ hela naturen och hela kosmos. Och människans själ är en del av den stora värld av mening och syfte, där hon lever.

I den moderna världsbilden däremot finns målmedveten intelligens och själ uteslutande hos människan, som är radikalt anorlunda än den icke-mänskliga världen.

I västerlandets religiösa världsbild, som uppkom mellan den äldre tidens världsbild och den moderna världsbilden, som en länk mellan dem, har människosjälens ett unikt släktskap med en transcendent gudomlighet som är skild från och härskar över den skapade världen, en värld som alltmer uppfattas som varande utan mening och syfte annat än de som individen kan skapa själv.

I det senare moderna post-kopernikanska, post-nietzscheanska kosmos existerar människosjälens som en ytterst liten perifer ö av mening och andlig strävan i ett oerhört stort meningslöst universum, som inte har någon annan betydelse än vad människan själv kan hitta på.

Anm. Astrologin räknar med ett intelligent kosmos som skapats med ett syfte.

Visdomsbladet

Slumphyptesen för att förklara världen är osannolikt torftig, och för mig är det största mysteriet att den kan ha sådan makt över så k intelligent folk. Men det är kanske så att det behövs en speciell sorts dumhet för att man skall kunna bedömas som intelligent av etablissemang idag.

Karl-Erik Edris

Sann kunskap är att se ett enda oföränderligt liv i alla livsformer, och att i det skilda se ett enda oskiljbart.

Bhagavad Gita

För att vi skall kunna respektera andra religioner så som vi vill att andra skall respektera vår tro, är det vår heliga plikt att vänligt studera världens religioner.

Gandhi

En förståndig fråga är halva visdomen.

Francis Bacon

Livet är menat att levas, och nyfikenheten på livet måste hållas levande. Man får aldrig, av något som helst skäl, vända ryggen åt livet.

Eleanor Roosevelt

Livet är en strid, säger de flesta människor, men det är inte en strid utan ett spel.

Florence Scovel Shinn

Hat minskas aldrig någonsin genom hat. Hat minskas genom kärlek – det är den eviga lagen.

Dhammapada

Om tjugo år kommer du att vara mer besviken på grund av vad du aldrig gjorde än på grund av vad du gjorde.

Mark Twain

Man bör lära sig att upptäcka och observera det ljus som lyser i ens eget sinne mer än glansen från skaldernas och vismännens himmel.

Ralph Waldo Emerson

Det finns tre betydelsefulla förutsättningar för ett lyckligt liv: att ha någonting att göra, någonting att älska och någonting att hoppas på.

Joseph Addison

Från Quantum Seminars hemsida
www.quantumseminars.dk (övers fr da)

Den ultimativa terapeutiska tekniken är att framhålla det gudomligas närvaro i en annan människa.

Richard Moss

All utifrån kommande kunskap tjänar till intet, så länge som den inre läraren sover.

Vivekananda

Den största utmaningen för oss alla är inte att lära, utan att glömma det vi har lärt oss.

Gloria Steinem

Människan skrider aldrig framåt från osanning till sanning, utan alltid från en mindre sanning till en större sanning.

Vivekananda

Tro först på denna världen – att det finns en mening bakom allt.

Vivekananda

Att växa är att vara villig att låta verkligheten vara ny varje ögonblick.

Deepak Chopra

Världen blir lyckligare den dag makten är i händerna på dem som inte önskar den.

Vaclav Havel

När sinnet har blivit stilla, kan Självet komma till tals.

Elisabeth Haich

Endast med hjärtat kan man se riktigt. Det väsentliga är osynligt för ögat.

Antoine de Saint-Exupéry

Var gång du ställs inför en bestämd övertygelse, en bestämd "andlig" idé eller föreställning, fråga dig själv: Är detta min personliga erfarenhet? Det kan mycket väl vara en annan människas erfarenhet, men är det också min direkta erfarenhet?

Catherine Ingram

Replik angående experiment med psi-spåret

I *Sökaren* 3/2006 har Göte Andersson bemött min *Folkvett*-notis som återgavs i samma nummer. Min kritik var: Målföremålet göms inte så att det finns garantier för att det är helt osynligt på håll. Det hade varit bättre att gömma föremålet under en av ett bestämt antal (t.ex. 25 stycken) plastkoner. Ett sådant förfarande skulle dessutom föra det goda med sig att försöken blir statistiskt utvärderingsbara, förutsatt att målkonen bestäms med en slumpmekanism och strikt dubbelblindhet iakttas.

Andersson har bemött min kritik på följande sätt: Spåren detekterades rakt på målen. Det gömda föremålet, ett par solglasögon, var helt osynligt. Om man använde plastkoner kunde rutgångaren kanske uppfatta att en av konerna ändrat läge. Det skulle ge en otillåten ledtråd. Därför är plastkonsupplägget sämre.

Andersson har en delvis osofistikerad, delvis sofistikerad syn på felkällor.

Det osofistikerade består i att använda solglasögon utan att de skyls ordentligt. Solglasögon är blanka och reflekterar ljus bra. Därför är de olämpliga som målföremål. Jag vet förstås inte om reflektioner verkligen spelat någon roll i praktiken, men det är en möjlig felkälla utifrån experimentbeskrivningen, och det är just sådana möjliga felkällor som inte ska vara lätta att finna om man vill få arbetet accepterat i vidare kretsar. (Men ibland betvivlar jag att psi-spårsentusiasterna vill få acceptans i vidare kretsar.)

Kommentarer

Jesper Jerkert har inte gjort några egna experiment med slagruta, deltagit i eller åsett sådana. Han anser att hans bristande praktiska erfarenhet av slagrutetester inte har någon som helst inverkan på värdet av hans synpunkter på psi-spårsförsöken.

Göte Andersson har tidigare tillbakavisat Jerkerts kritik. Han har bl a påpekat att slagruteletaren i de lyckade försöken genast har tagit ut rätt riktning mot målföremålet och inte letat sig fram. Så envar kan förstå att psi-spåret är verkligt (och bör utforskas). Å andra sidan tänker folk i vetenskapssamfundet så som Jerkert gör. De vill ha hundraprocentigt säkra bevis, innan de kan överväga existensen av paranormala fenomen, såsom psi-spåret. Minsta lilla

Det sofistikerade består i resonemanget kring rutgångarens möjlighet att uppfatta att en kon ändrat läge. Men Andersson drar sin slutsats alldeles för snabbt. För det första finns denna felkälla rimligen även med den gömmetod som Andersson använt. På samma sätt som rutgångaren skulle kunna uppfatta att en kon ruckats, skulle han kunna uppfatta att växtligheten ruckats på ett visst ställe. För det andra kan risken att gömmaren inte lyckas ställa tillbaka konen på exakt samma plats enkelt elimineras, genom att gömmaren instrueras att vid varje gömning lyfta och sätta tillbaka samtliga koner. Då faller Anderssons invändning mot plastkonsupplägget.

I Anderssons värld är kanske paranormala fenomen och fungerande rutgångeri vardagsmat, men i min värld – vågar jag säga den riktiga världen? – är psi-fenomen ännu inte belagda, och rutgångeriets effektivitet är grundligt vederlagd. Att psi-spåret skulle finnas är därför ett i hög grad sensationellt påstående, helt i Nobelprisklass om det vore korrekt. Därför krävs mycket väl genomförda undersökningar för att de ska tas på allvar. Anderssons upplägg är visserligen bättre än upplägget som redovisades av Nils-Olof Jacobson och Jens Tellefsen i *Journal of the Society for Psychical Research* 1994, men riktigt bra är det fortfarande inte.

Lycka till med nästa omgång experiment!

Jesper Jerkert

svaghet, hur liten betydelse den än kan ha, skjuter de in sig på och förklarar att den gör experimenten värdelösa som bevis (vilket betyder att de slipper få sina cirklar rubbade).

Det är möjligt att slagruteförsök med plaströr och plastkoner inte fungerar (plast är inget naturligt material). Och ju fler koner man använder, desto större är naturligtvis möjligheten att slagruteletaren inte hittar exakt rätt. 5 st vore ett lämpligt antal. (Därför får man rekommendera skeptiker, som vill bevisa att psi-spåret inte finns, att använda just många plastkoner!)

SM

Svar på Jerkerts replik

Jesper Jerkert framhårdar i sin iver att finna fel i mina försök med psi-spåret, som jag redovisade tidigare i *Sökaren*. Givetvis är det hans fulla rätt att skriva och kritisera, även om det är lätt att avslöja hans bemödanden som blott lösa och felaktiga antaganden. Kritik av detta slag är ju enbart en skrivbordsprodukt, eftersom Jerkert inte erfart försöken ute i verkliga livet och inte har den ringaste kunskap om vad det rör sig om. Det senaste hugskottet från Jerkert är att det gömda objektet, mina solglasögon, kunde ge reflexer som lätt kunde uppfattas av slagrutemannen. Jag vill bara upplysa om att åtgärder vidtogs för att en sådan självklar felkälla inte kunde inverka vid våra försök. "Gömmaren" fick noggrann instruktion att

gömma objektet långt in i gräskanten, nedtryckt mot marken. Gräskanten bestod av frodig växtlighet. Nej, reflexer var helt osannolika. Ett annat hugskott som Jerkert kommer med är att gräskanten kan ha "ruckats" just vid den plats där objektet gömdes. Också den detaljen har eliminerats, då "gömmaren" ombads att gömma på ett acceptabelt varligt sätt så att gräset inte demolerades eller veks åt sidan på ett iögonfallande sätt. Undrar om Jerkert verkligen förstått hur slagruteproceduren går till i våra test. Om han tror att slagrutaren till att börja med först går och tittar utefter själva målområdet, d. v. s. gräskanten, så har han helt fel. Detekteringen sker till att börja med runt sändarplatsen 15 meter från gräskanten där

han har full koncentration på att känna psi-spårets utgångsriktning. Slagrutemannen har alltså ingen möjlighet att först inspektera målområdet. Så amatörmässigt har vi inte gått till väga.

Även om jag nu upprepar mig, vill jag nämna försök som jag skrivit om tidigare i *Sökaren*, därför att de har relevans för det jag och Jerkert diskuterar. Försöken gick ut på att utan vare sig slagruta eller psi-spår helt enkelt av ren slump gissa var ett gömt föremål ligger. Testen gjordes vid samma gräskant som nämnts ovan, samma förfarande med lottdragning och utläggning. Samma objekt, mina solglasögon, användes. Slagrutemannen fick i uppgift att ställa sig på en plats 15 meter från gräskanten och bara gissa var mina solglasögonen låg. Av sammanlagt 15 test var alla helt fel. Vad jag vill komma fram till med att åter berätta om dessa test, är följande: Om Jerkerts antagande att reflexer och "ruckande" av gräs vid målområdet kan ha lett slagrutaren rätt, så undrar man ju varför inte samma felkällor visade sig vid gissningsförsöken, som samtliga misslyckades helt och hållet. Betingelserna var ju exakt desamma vid de riktiga psi-spår-försöken som vid gissningarna. Saken är nog helt enkelt den att Jerkerts hugskott inte har med verkligheten att göra.

Möjligheten finns förstås att en skeptiker invänder att det var fel att använda en slagruteman i dessa gissningsförsök. Det kunde ha legat i dennes intresse att gissa fel även om han fått sådana ledtrådar som Jerkert talar om. Därför har jag helt nyligen gjort om försöken med en person som inte har något egenintresse varken av slagruta eller psi-spår. Av 15 gissningar lyckades 1. Detta kan jämföras med resultaten sommaren 2005 då 18 riktiga test av psi-spåret gjordes och 14 var korrekta.

Som jag i tidigare artikel nämnt, har jag och mina medhjälpare ibland anlitats för att med psi-spår-metoden söka rätt på borttappade föremål och några gånger även djur och försvunna personer. Med facit i hand har det visat sig att döda hundar hittats i omedelbar närhet till den krysspunkt som bildas där flera psi-spår strålar samman. Döda personer har också hittats i omedelbar närhet till krysspunkterna. Då har sändarplatserna varit belägna på ofta kilometerlånga avstånd från dem man söker. Karta och kompass har då använts och det har visat sig att en felmarginal på 100–200 meter varit med. Detta måste ses som försumbart om man betänker att sändarplatserna var långt borta och sökområdet var minst 1 kvadratmil stort, där de försvunna förmodades vara. Jag nämner inte detta av någon sorts skrytsamhet, och jag har noga övervägt om jag skall skriva om dessa eftersök. Skriver i ödmjukhet, eftersom jag undrar vad skeptikerna har för förklaring. I dessa fall finns inga som helst ledtrådar. Däremot har jag och mina medhjälpare fått s. a. s. falska ledtrådar när det berättats för oss att de saknade personerna varit synliga i områden, där de senare inte påträffats. Dessa förhandsuppgifter påverkade ändå inte våra bemödanden. Och så har vi de mera banala exemplen där borttappade föremål lokaliserades med psi-spåret. Det är inte ovanligt att föremålen hittas flera hundra meter bort och de har inte varit av reflekterande material för det mesta. Då bortfaller alla Jerkerts invändningar om ledtrådar.

Vid alla dessa försök, både de arrangerade och de verkliga, som går ut på att söka försvunna personer, djur och föremål, så sker givetvis inte sökandet med slagruta lite här och där tills man av ren tillfällighet hittar det man söker. Detta brukar vara en vanlig föreställning bland dem som inte förstår psi-spår-metoden. Psi-spårets kurs är väldefinierad; spåret utgår med sällsynta undantag spikrakt mot målet. Precis som vid radiopejling kan man få krysspunkter där flera linjer korsar varandra och där finns i regel det man söker.

I sin replik skriver Jerkert: "I Anderssons värld är kanske paranormala fenomen och slagruta vardagsmat, men i min värld – vågar jag säga den riktiga världen? – är psi-fenomen ännu inte be-

Göte Andersson har gjort en viktig upptäckt

lagda och rutgångeriets effektivitet grundligt vederlagd". Slut på citat. Stora ord från en skeptiker. Det är lätt att sitta vid ett skrivbord och tala om vad som är riktigt och oriktigt, utan att ha haft någon egen kontakt med fenomenet. Det är också lätt att säga att slagrutan är grundligt vederlagd: man väljer ut försök vilkas resultat man gillar och säger att det är dessa som gäller, inga andra. Men resultatet av försök med slagruta kan vara beroende av hur försöken görs, vilka som gör dem och vilka som är försökspersoner. Försöksledare skall ha en välvillig inställning, så att inte förmågan blockeras.

Min erfarenhet är att ett fåtal individer äger den äkta talangen eller känsligheten. Det är inte långsökt att jämföra med t.ex. musikalisk talang. Endast ett fåtal är utrustade med det som kallas absolut gehör. Själv är jag ingen virtuos på slagruta även om det under gynnsamma omständigheter fungerar. Däremot fungerar jag bra som sändare, vilket jag anser att många kan göra, om de bara får kunskap om fenomenet. Erfarenheten har visat att så är fallet.

Beträffande den intressanta frågan hur slagrutekänsligheten fungerar, finns ännu inget säkert svar. Att det skulle vara själva redskapet, klykan eller pekarna, som tar emot någon kraft som vrider instrumenten ned, kan vi utesluta; men det var något som man trodde förr i tiden. Det är naturligtvis den känsliga personens handleder som åstadkommer vridningen. För att detta skall kunna ske får man anta att det finns receptorer i kroppen som påverkas av vissa energier, kända eller okända, vilka påverkar utslaget. Detta borde väl inte vara mera mysteriöst än att det finns känsliga personer som kan känna i kroppen att åskväder är på gång långt innan det brutit ut, eller el-överkänslighet som en del drabbas av och som ibland negligeras av företrädare för vetenskapssamfundet. Nu menar jag inte att slagruteförmåga skulle vara identiskt med el-överkänslighet och liknande, utan vill bara konstatera att det finns känslighet av olika slag som har olika orsaker. Vad jag vill komma fram till är att detta med rutgångeri är en naturlig sak, inte "övernaturlig".

Jerkert skriver med ett stänk av ironi att han lever i den "riktiga världen". Ja, det gör vi alla som lever på denna stackars planet som kallas jorden, även om vi har olika erfarenheter och upplevelser. Själv tror jag på förnuftet och på vetenskapligt empiriskt tillvägagångssätt men också på kreativitet och intuition. Dessa båda aspekter står inte i motsats till varandra utan kompletterar varandra. Jag tror det är viktigt att vara öppen för att se verkligheten ur flera perspektiv. Kanske man då anar att verkligheten är större och vidare än vi tror.

Göte Andersson

David Bohm

en nya tidens fysiker

Professor Bohms tankar kan komma att få stor betydelse i framtiden. Ännu framstår han som alltför radikal för att få allmänt erkännande.

David Bohm föddes 1917 som son till en judisk möbelhandlare i Pennsylvania, USA. Det fanns ingen vetenskapsman i släkten, och fadern önskade att David skulle följa i hans egna spår och småningom ta över affären och tjäna pengar. Men David kände en dragning till naturvetenskap och började studera fysik. Han blev elev till den berömde Robert Oppenheimer vid Kalifornien-universitetet, där han avlade sin fil.doktorsexamen. Under andra världskriget arbetade han på Manhattanprojektet, som konstruerade atombomben.

Bohm var högt begåvad, och 1947 blev han utnämnd till biträdande professor vid Princetonuniversitetet i New Jersey. 1951 utgav han sin första bok, *Quantum Theory* (Prentice Hall) som prisades av Einstein för att den gjorde ett svårfattligt område av fysiken begripligt och som blivit klassisk. Men under McCarthy-tiden bröt Bohm upp från sitt hemland USA. Som tidigare kollega till Robert Oppenheimer drogs han in i undersökningarna om oamerikansk verksamhet, och eftersom han tydligen inte ville vittna mot vänner, lämnade han USA och tog under fyra år sin tillflykt till Sao Paulo-universitetet i Brasilien. Sedan begav han sig till Israel, där han stannade i två år. 1957 kom han till Bristol-universitetet i England, och slutligen, 1961, blev han professor i teoretisk fysik vid London-universitetets Birkbeck College.

David Bohm blev en berömd teoretisk fysiker. Berömmelsen vilar inte minst

på hans bok *Wholeness and the Implicate Order* där han beskriver sin vision av världsalltet som en helhet. Den boken har gjort ett starkt intryck på flera vetenskapsmän och intellektuella. Många av de nya idéer som nu sprids över världen om släktskapet mellan modern naturvetenskap och urgammal mysticism, har uppkommit genom impulser från David Bohms tankar.

Världen måste numera uppfattas som en helhet och inte bara som en samling separata delar, menar Bohm. Det finns myriader av skilda ting i världen, men det kan visas att det inte går att föreställa sig dem som separata företeelser, helt begränsade till ett enda mindre område. Alla ting tycks ingå som delar i en stor obruten helhet, där allting egentligen flyter och blandas samman med allting annat, liksom rörelserna i en flytande vattenström. På samma sätt som vågorna inte kan existera skilda från havet, kan inte de delar som världen består av existera skilda från det hela.

Helhetens delar förbinds inte med varandra på ett mekaniskt sätt som delarna i en maskin, utan förbindelsen är organisk, vilket innebär att delarna utvecklas i det helas sammanhang – de står i förbindelse med varandra och med helheten på liknande sätt som de skilda organen i människokroppen.

Vetenskapen har länge trott att de individuella delarna kommer slumpmässigt tillsammans och bildar den observerbara helheten. Men David Bohm menar tvärtom att det är helheten som i verkligheten or-

ganiserar delarna, vilka får sin form, funktion och sina egenskaper utifrån helhetens behov, samtidigt som varje del har ett visst begränsat oberoende, en viss begränsad frihet. Varje enskilt ting har också en viss stabilitet, men till slut bryter det samman och återgår till den helhet varur det kommer.

Även observatören och det observerade hänger intimt samman. De är inte skilda från varandra, utan utgör ett totalt sammanhang.

Ett viktigt begrepp hos David Bohm är *implicate order*, som betyder ungefär inbyggd ordning. Det syftar på ett osynligt, meningsfullt mönster hos naturen, varur vår erfarenhetsvärld som Bohm kallar *explicit order*, eller synlig ordning – uppstår.

Det råder alltså en meningsfull och sammanhängande ordning i universum – och varje mindre ordning är en del av en större ordning, ett större mönster.

Ser man sig omkring i naturen, finner man där komplexa former och system som inte enbart kan förklaras som följd av det naturliga urvalet i en kamp för tillvaron, anser David Bohm. Det finns i de olika formernas tillblivelse ett otroligt skapande. Materiens mångfaldiga former är med andra ord följden av ett intelligent nyskapande och återskapande. Naturen är därför levande från de största till de allra minsta formerna. Bohm menar att begreppet levande här även omfattar det molekylära, det atomära och det subatomära tillståndet, något som får anses vara en mycket radikal åsikt. Han menar också att naturen i

I naturen finner man utvecklade och komplexa former som inte kan förklaras bara genom naturligt urval.

alla dess former hypersnabbt växlar mellan de två extrema tillstånd han kallar *implicit* och *explicit order*, d.v.s. inbyggd och synlig form.

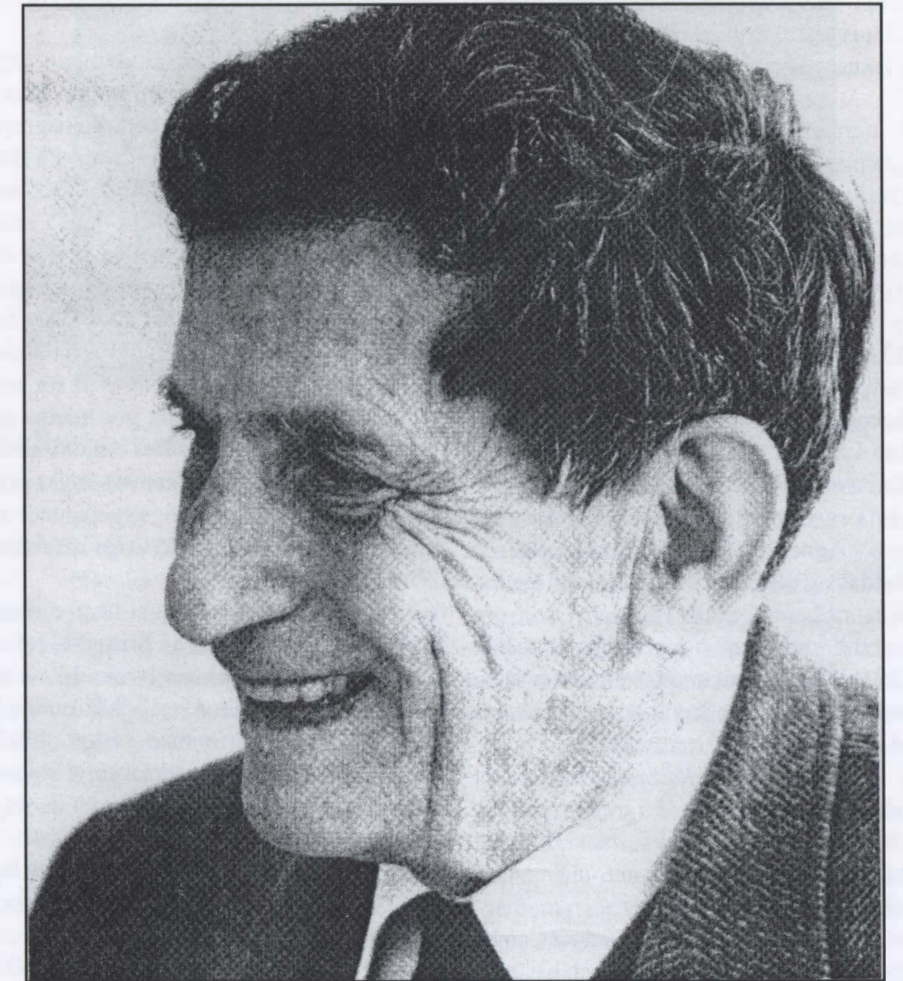
En modell som Bohm ofta använder för att förklara hur universum med sin inbyggda ordning fungerar är hologrammet. I ett hologram innehåller varje liten del av ett föremål en fullständig kopia av hela bilden av föremålet. Vidare är bilden dold för en betraktare som tittar på den i vanligt ljus. Med hjälp av det koherenta ljuset från en laser kan en verklig, nästan tredimensionell bild av föremålet erhållas. Informationen går med andra ord från det implicita till det explicita!

David Bohm understryker att den moderna fysiken bär fram många filosofiska frågor som är svåra att besvara. Redan på 20-talet insåg till exempel många fysiker att kvantmekaniken i verkligheten medförde någon form av holistisk världsbild. Men det var knappast någon som tänkte särskilt mycket på detta, eftersom fysikerna hela tiden fått lära sig att filosofi är bortkastad tid och att man i stället bör sysselsätta sig med det som är mätbart och förnuftigt! Som följd av den inställningen har fysikundervisningen degenererat, menar Bohm. Fysiken har blivit mekanisk, vilket är att beklaga. Studenterna ges bara ekvationen och får veta att "detta är kvantmekanik". Nästa generation fysiker kommer att skriva böcker på denna livlösa grund – klagar Bohm – och glömmer de viktiga filosofiska frågor som kvantmekaniken i verkligheten ger upphov till.

Men David Bohm lägger till att en holistisk syn på verkligheten dock inte kan förklara allt. Holismen som sådan är enbart en modell. Problemet är ju att modeller är tankar, och gamla tankar kan hindra oss från nya, friska tankar. Ingen modell överensstämmer med hela universum, eftersom det enda som överensstämmer med hela universum är hela universum. Ingen mänsklig tanke kan fatta det hela, eftersom tankar bara är små delar, inte det hela. Så vi bör använda varje modell enbart där den är användbar och ersätta den – utan beklagande – när den inte längre kan användas, förklarar David Bohm.

Kommer den nya holistiska synen på verkligheten att påverka oss?

Ja, varje kultur påverkas av sina metafysiska idéer, till exempel om hur världen är inrättad, svarar Bohm. Så småningom kommer det holistiska synsättet att

David Bohm 1917–1992

genomtränga vår kultur. Men det dröjer. Innan det kan ske, måste den holistiska modellen av världen också genomtränga exempelvis biologin, där mekanistiska modeller fortfarande är fast förankrade. Men Bohm tvivlar inte på att vi kommer att få se ett helt annat samhälle, när människor slutar att tänka att allting är skilt från varannat och fungerar automatiskt.

Artikeln har vetenskapligt granskats av fysikern fil. dr Jens A. Tellefsen vid KTH.

Källor: En intervju med David Bohm i tidskriften *New Age*, juni 1985, gjord av Robert Anton Wilson; en intervju med Bohm, gjord av Don Factor, i en redogörelse för Human Unity-konferensen i Coventry 1983; samt en artikel om Bohm i *New Scientist*, 11 november 1982, gjord av Robert Temple.

Ovanstående artikel har tidigare varit införd i Sökaren nr 8, 1985.

SM

"Jag skulle vilja säga att i mitt vetenskapliga och filosofiska arbete har mitt huvudsakliga intresse varit att förstå verklighetens natur i allmänhet och medvetandets i synnerhet som ett sammanhängande helt, vilket aldrig är statiskt eller fullständigt utan är en oavbruten process av rörelse och utveckling...."

David Bohm i *Wholeness and the Implicate Order*

"En avgörande skillnad mellan dialog och vanlig diskussion är att i den senare brukar folk ha ganska bestämda åsikter, som de argumenterar för i det de försöker få andra att ändra sig. I bästa fall leder detta till enighet eller kompromiss, men det ger inte upphov till något kreativt."

David Bohm i *Science, Order, and Creativity*

Ny bok om Feng Shui, inne...

I Sökaren nr 3, 2005 anmälde jag några böcker om den kinesiska läran Feng Shui, bland annat två av Agneta Nyholm Wingqvist: "Feng Shui för svenska hem", och "Feng Shui för svenska trädgårdar".

Agneta är inte den enda svenska som utbildat sig till Feng Shui-lärare. En kollega till henne heter Camilla Hentschel, som presenteras som journalist och feng shui-konsult. Hon har skrivit tre böcker om feng shui (som hon stavar det), varav jag har läst de två senaste.

Feng shui rum för rum heter Camillas andra bok. Den är utgiven av Forum 2005 och har 144 sidor i stort format. Boken är rikt illustrerad med foton samt scheman och teckningar, mest rumsplaner.

På omslag och titelsida anger Camilla sitt motto för feng shui: Hälsa och harmoni, Färg och form, Ordning och reda. Hon förtydligar att "hela syftet med feng shui är att skapa en harmonisk miljö som är hälsosam och gynnsam för de människor som vistas där".

Camillas bok går mer än Agnetas på djupet vad gäller den filosofiska bakgrunden till feng shui. Detta ägnas de 50 första sidorna. Viktiga inslag i filosofin är begreppen *yin* och *yang* och de 64 hexagrammen i *I Ching*. Camilla är utbildad av en kinesisk lärare, Master Chan Kun Wah, som verkar i Skottland. Läran kallas *Chue style feng shui*, som är en variant av klassisk feng shui. Det finns också flera västerländska snabbmetoder i feng shui, men dem ger Camilla inte mycket för. Hon betonar att boken inte är någon lärobok, utan bara vill öppna läsarens ögon för feng shui-perspektivet på bostaden. Den som verkligen vill ha sitt hem grundligt förbättrat rekommenderar hon att anlita en utbildad konsult för professionell analys. Konsulten i klassisk feng shui använder bland annat "chue style-kompassen". Den ser mycket komplicerad ut, en kompassnål på en stor skiva full med tecken och symboler som bygger på de 64 hexagrammen i *I Ching*. Den "beskriver väderstreckens egen-

skaper, deras element och om de är *yin* eller *yang*."

Efter den långa inledningen följer bokens huvuddel, där Camilla går igenom bostaden rum för rum. Ett centralt begrepp i feng shui är *chi*, livsenergin, som ska flöda naturligt och fritt genom rummen. Det innebär att man ska undvika "chi-drag", vilket är lika illa som korsdrag mellan en dörr och ett fönster mitt emot. Genom att arrangera inredningen kan man få *chi* att röra sig harmoniskt, ungefär som röken från en rökelsesticka inte stiger rakt uppåt utan rör sig i mjuka vindlingar. Camilla ger många tips som kan ge inspiration. Det sista avsnittet, "Ordning och reda", är det mest direkt praktiskt användbara med vettiga synpunkter och råd. Att städa är en bra början för bättre feng shui.

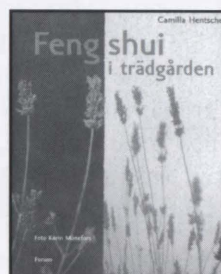
Boken är överdådigt illustrerad med vackra färgfoton, tagna av Karin Mönefors. De verkar för mig nästan osannolika – allting är så perfekt välordnat och harmoniskt.

Också barnrummen verkar alldeles nystädade, med leksaker dekorativt utplacerade mellan leende ungar. Men bilderna är förstuds avsedda att ge inspiration.

Det tycker jag också boken som helhet gör, även om en del av filosofin bakom feng shui inte är så lättsmält.

Den verkligen intresserade som vill ha två olika personliga perspektiv på feng shui kan gärna läsa Camillas bok vid sidan av Agnetas.

Nils-Olof Jacobson

...och ute

Camilla Hentschels tredje bok heter *Feng shui i trädgården*. Den är utgiven av Forum 2006 och har 144 sidor i stort format.

Också i denna bok börjar Camilla med traditionen bakom feng shui. Hon återger en dikt av sin mästare, där han i en strof säger: "När du tittar ner på marken kan du se vattnets flöde och bergets dans genom landskapet och då vet du om det gör dig gott eller inte."

Det gäller även i trädgården att livs-

kraften, *chi*, ska "röra sig i vindlande rörelser, likt vattnet i en flod. *Chi* ska inte rusa fram, detta kan påverka oss negativt." (Jag kommer att tänka på Viktor Schauberg, den österrikiske skogvaktaren, naturmystikern och uppfinnaren som studerade vattnets rörelser och fann att rakt strömmande vatten var livlöst medan vatten i naturliga vindlande rörelser bar energi.)

Yin och *yang* är viktiga även i trädgården. Mycket utrymme ägnar Camilla också åt de fem elementen trä, eld, jord, metall och vatten som representeras av olika former och färger. I trädgården är också "formskolan" kanske ännu viktigare än inomhus, hur byggnader, växter och saker ska placeras. Det kinesiska bildspråket för formerna talar om de fem djuren: sköldpaddan, draken, tigern, ormen och fågel Fenix. Dessa djur är symboler som gör det lättare att minnas hur de idealiska formerna ser ut.

Tigern och Draken är t.ex. två skyddande armar som omfamnar huset, Tigern till höger och Draken till vänster när man inifrån huset ser ut mot framsidan. Draken är den manliga, rationella sidan (*yang*) och Tigern den kvinnliga, intuitiva och känslomässiga (*yin*). "Om Draken är svag finns inte tillräckligt stöd för yrkesliv och karriär. Om Tigern är svag påverkas den konstnärliga sidan av livet negativt och hälsan drabbas." Människorna i huset påverkas alltså djupgående av hur trädgården ser ut.

Camilla går igenom trädgårdens olika rum, enligt mottot: "Trädgårdsrummet ska vara både välkomnande öppet och ombonat skyddat. En väl synlig entré och en trädgårdsgång som lockar till besök och leder *chi* fram till ytterdörren är grundläggande. Porlande vatten, vackra träd och rofyllda sittplatser där man kan slå sig ner för att lyssna till vindens sus är andra inslag i en trädgård som karaktäriseras av feng shui."

Hon beskriver hur feng shui kan tillämpas i de olika trädgårdsrummen, enligt hennes mästares princip: "Feng shui handlar om att balansera form och föra samman *yin* och *yang*. Vi vill att *chi* ska vara lugn och mjuk för att gagna människan."

I slutet av boken upprepar hon "att man bör inte experimentera med feng shui och att denna lära kräver gedigen kunskap för att man ska syssla med dem." Hon menar att man bara ska tillämpa de aspekter av feng shui som verkar enkla och självklara. Miljön påverkar förutsättningarna för ens liv. Därför bör man inte experimentera utan att rådgöra med expertis om man vill göra

större, grundläggande förändringar i hem och trädgård. Camilla påpekar att det finns så många villfarelser om vad feng shui handlar om, och att läran är mycket mer komplex än man i allmänhet tror. "Idag är det många som är intresserade av österländsk filosofi och olika hälsometoder men få förstår kraften hos dem. Även inom sjukvården tycks man ibland tro att det räcker med en veckokurs i akupunktur för att lära sig konsten. Det är inte alls underligt att många människor sedan blir besvikna och tror att metoderna är verkningslösa."

Camilla ger som exempel att när hon började sin tvååriga grundutbildning i feng shui fick hon och kurskamraterna stränga tillsägelser att inte arbeta med det de lärde sig förrän de tagit sin examen.

Också denna bok är full av vackra färgfoton av Karin Mönefors samt skisser och diagram, och innehåller många användbara tips. En del inslag i läran kan för mig verka mest som vidskepelse, t.ex. att "ett träd som står felplacerat i trädgården kan påverka någon av familjemedlemmarna negativt. Om trädet är mycket högt och har en kraftig stam och står på norrsidan är det i första hand kvinnan i huset, modern, som påverkas negativt".

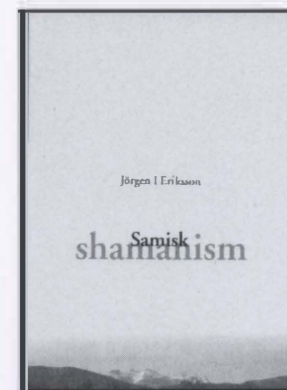
Eller att huset bör ha en tredjedel av tomten framför sig och två tredjedelar bakom. "Själva tomten är inte alltid symmetrisk. Om framsidan är smal är framtidsmöjligheterna begränsade, vilket innebär att de som bor i huset kan behöva kämpa för sin framtid." Ja, hur flyttar man huset några meter inåt tomten, eller utökar framsidan som gränsar till gatan? Tror man på sådana påståenden leder det lätt till oros-tänkande, som i sin tur enligt attraktionslagen drar till en mer av det man är rädd för.

Så också inför denna bok kan den gamle vismannen Martinus råd tillämpas: "Ta det i min lära som du kan använda, och låt resten ligga!"

Nils-Olof Jacobson

Energi följer formen och människorna följer energin. Det är därför som vissa städer drar till sig många akademiska människor och vissa platser blir välmående. Är du uppmärksam kan du se detta genom formskolan.

Master Chanun Wah
ur "Feng shui i trädgården"

Schamanism

Samisk shamanism. Jörgen I Eriksson. 162 s. Tredje uppl. 2003. Förlaget h:ström – Text & Kultur, Skolgatan 41, 903 27 Umeå.

Nordisk Familjebok, som fram till åtminstone slutet av 1960-talet fanns i vart och vartannat svenskt hem, beskrev nåjden som "en svårt nervöst belastad individ" som genom "sång och tjut", "vild dans", inmundigande av "onaturlig mat och dryck" kunde försätta sig i ett speciellt tillstånd, vilket utmynnade i dvala eller trans, under vilken "hans själ for till dödsriket" och kämpade med andarna om en sjuk persons själ. Denna förvrängda bild finns sannolikt fortfarande kvar hos många än idag.

Jörgen I Eriksson har under lång tid studerat samisk schamanism (av Eriksson konsekvent stavat shamanism) på plats i Lappland, Norrbotten och Nordnorge och har i flera skrifter lagt fram sina intresseväckande rön. Föreliggande text härrör främst från första upplagan 1987, vilket inslagen om Tjernobylojockans konsekvenser för rennäringen vittnar om. Men denna, den tredje upplagan från 2003, är också omarbetad och utvidgad tack vare att Eriksson gjort fler upptäcktsresor till det vidsträckta sameland.

Det har inte varit helt lätt för Eriksson att få fram fakta. Den kände samen, tillika filmregissören Paul-Anders Simma förklarar för Eriksson att "man (i det samiska samhället) har haft ett väldigt starkt behov av att kamouflera den här (nåjd)verksamheten för att hålla alla slags kolonialister och förtryckare borta."

Detta berodde på att nåjderna under tidigare århundraden riskerade liv och lem. Schamanaktivitet ansågs av de kristna missionärerna och de nordiska makthavarna vara en hednisk, mycket farlig verksamhet, som måste utrotas. Då samerna under 1500-talet och flera århundraden framöver sågs som ett andra klassens folk, i likhet med

andra urbefolkningar, saknade de i praktiken rättigheter, och många övergrepp finns dokumenterade mot samer i allmänhet och nåjderna i synnerhet.

Samiskt informationscentrum, SIF, kopplat till det nyinstittade sametinget, ger följande talande bild: "Under tvång besökte samerna kyrkans gudstjänster. En del samer anammade den kristna läran, men många fortsatte med de traditionella ceremonierna i hemlighet. Eftersom de kristna kyrkorna var få och låg långt borta, medan de samiska gudarna och ritualerna var nära människorna kunde de två religionerna länge existera sida vid sida."

Vad som framförallt upprörde samerna, var att man inte längre fick kommunicera med de döda förfäderna (som fortfarande ansågs ingå i familjen och klanen). Att kunna nå och tala med dessa medlemmar var viktigt, eftersom de döda dels kunde hjälpa familjen, dels i vissa fall ställa till besvär, och isåfall gällde det att blidka dem.

SIF fortsätter: "För samerna betydde tvångskristnandet ett stort ingrepp i den egna kulturen, eftersom en viktig del av familjen plötsligt inte ansågs existera."

De enda framkomliga vägarna för samerna var, enligt Simma, att man under den långa epoken av massiv förföljelse klädde verksamheten i en yttre, acceptabel "kristen" dräkt. Schamantrummor grävdes ned eller gömdes. Om någon same behövde bötas av medicinansvarig nåjd, var tystnadsplikten gentemot utomstående icke-samer mer regel än undantag. Koloniala forskare som ville förstå samernas kultur fick bara minimal eller medvetet missledande information. Simma tror personligen, att detta medfört att många samer glömt bort metodernas "insida", själva teorierna och ideologin bakom. De vet inte varför de fungerar – bara att de fungerar.

Är det då bara spillror kvar av nåjdkonsten? Eriksson är mer optimistisk. Han drar slutsatsen att det fortfarande finns nåjder som, förvisso mycket diskret men sakkunnigt, utövar de traditionella nåjdmetoderna och även känner till hur det hela fungerar "bakom ridån". Det är också dessa kvarvarande äldre mästare han letar upp, för att försöka få en så heltäckande bild som möjligt av den nordiska schamanismen. Nåjderna han möter är verksamma inom ett eller flera av de "klassiska" schamanistiska arbetsfälten, men få tycks täcka in hela den klassiska nåjdreportoaren, alltså agera i den integrerade rollen av att vara naturläkare medelst örter och recept, formelkunnig

magiker, avståndshealer och blodstillare med handpåläggning samt andlig ledare och astral budbärare mellan gruppen, förfädersandar och diverse gudar.

De flesta använder den heliga trumman, men inte alla. Några förmår "stämma blod" och "sätta bort värk" genom handpåläggning och mental kraft, ibland genom formler, massage, understundom med hänvisning till Den Stora Anden. Moderna nåjder som är kristet präglade kan istället använda sig av en direktkontakt med Den Helige Ande. Vissa går i trans när de botar, andra inte. Några nyttjar speciella örtblandningar och salvor.

Eriksson besökte 1988 medicinmannen Henrik Kuhmunen, som bland annat kunde bota på avstånd men även använda sig av örter som han blandade samman och först prövade på sig själv. Kuhmunen använder termerna Den Heliga Ande för den ljusa kraften och Den Svarte Herren för den mörka kraften. Fascinerande nog ansåg han att "sjätte och sjunde Mosebok" var tydligt förknippade med den mörka kraften, alltså svartkonst. (Dessa böcker finns dock inte med i Bibeln.)

En annan botare är Per Simma i Tornedalen, vars verksamhet har en tydlig kristen prägel. Samtidigt säger han att metoden inte spelar någon roll för botten. Därför anpassar han metoden efter patienten. Det centrala är att vara en kanal för kraften, som kommer från Gud.

Nåjdtalangerna anses av samerna gå i arv, men det behöver inte betyda att alla barn blir nåjder eller healers. Jag tolkar i alla fall Eriksson som att ett andligt begåvat barn till en schaman har en fri vilja att lära sig utveckla nåjdförmågorna eller att inte lära sig. Undantagsvis har, som jag förstår det, även människor som inte direkt tillhört familjen men väl den större släkten fått lära sig, om de haft förutsättningar därtill.

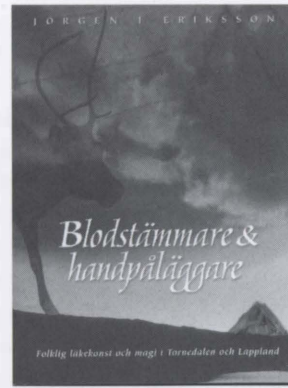
Om det också idag finns nåjder som i trans genomför resor till andevärlden, är detta i så fall en väl förborgad hemlighet.

Gunnar Martin Aronsson

Folklig läkekonst

Blodstämmare & handpåläggare. Folklig läkekonst och magi i Tornedalen och Lappland. Jörgen I Eriksson. 106 s. Förlag h-ström – Text & Kultur. Tredje uppl. 2004. forlag@hstrom.nu (Umeå)

Förutom ett nyskrivet förord skrevs boken ursprungligen kring 1991. Eriksson har rest omkring i de svenska delarna av Tornedalen och inventerat området vad gäl-

ler material om den folkliga läkekonsten, den som av vissa kallas skrock, av andra magi, av somliga naturläkekunnande.

Även för en anmälare som är positivt inställd till traditionell visdom är ibland gränserna flytande mellan vad som framstår som ren vidskepelse och vad som är verkligt kunskande. Att släppa ner upphettade stenar i en hink med vatten för att genom att lyssna på fräsljuden ställa diagnos om från vilket element – jord, luft, vatten, eld – en sjukdom kommit, s.k. "stenbad", låter som en minst sagt tvivelaktig metod. Men när det handlar om att även kunna påvisa ett konkret läkande, höjs metodens anseende avsevärt.

Eriksson beskriver ett flertal fall, där blodstämmare lyckats med sitt uppsåt. Det har ofta helt enkelt varit nödvändigt att pröva något, eftersom ingen läkare eller medicin vid tillfället fanns tillhands, utom på flera mils avstånd.

Han intervjuar den numera riksbekante författaren Mikael Niemi (Populärmusik från Vittula) som i sexårsåldern botades från sitt ofta förekommande och svårstoppade näsblod av helaren Alma Erkki via avståndshealing, direkt efter det att Mikael pappas ringt till henne. "Det ska inte hända igen", hade Alma korthugget svarat. Efter magin har hursomhelst Mikael Niemi aldrig mer haft besvär med näsblod.

Som ett centralt stråk i såväl den förstnämnda som den sistnämnda synes vara tron: den som stämmer blod måste tro på att själva akten ger resultat. Den som tar emot får de bästa resultaten om även denna person tror på helandeakten. Helaren Adolf Kelottijärvi säger i boken, att "kanske 90–99% av botten" är beroende av tron på att han kan läka. Självs anser han, att läkekraften kommer från Gud. "Den finns inom mig, och när jag ger ut den till en patient fylls den på."

Exakt hur det går till vet han inte, förutom att han upplever närvaron av en vägledande "skyddsängel" som kan säga var

patientens egentliga onda sitter. Han koncentrerar sig starkt i ungefär 5–6 minuter under lätt trans medan han ger bot. Sedan beror det på sjukdomen; psoriasis tar lång tid, narkotika och alkoholberoende behandlar han inte, "de (personerna) kan bara sluta av egen vilja".

Förutsättningen för att bli en helare är, menar Adolf, att denne själv måste ha varit sjuk. Dessutom måste man vilja hjälpa andra människor.

Vad gäller blodstämning finns det dock flera metoder. Maija Ruisniemi, sjuksköterska som också är VD för ett lokalt hälsohem, fick en magisk formel av en gammal kvinna. "Den här metoden fungerar", säger hon, "även på avstånd – både med och utan telefon. Det räcker med att jag tänker på den person som jag ska hjälpa. Den andra behöver inte ens veta om att hon får hjälp." (Här har vi alltså exempel även på att en person ibland inte behöver tro för att uppleva sig hjälpt.)

Ruisniemi avlägsnar även vårtor med hjälp av magiska ord; "Jag koncentrerar mig starkt. Jag tänker bara starkt på orden. Det finns inget annat i medvetandet. Efteråt kan jag känna mig utmattad – från någon minut upp till en halvtimme."

Socialstyrelsens Tillsynsenhet torde formellt sett se med ögon på tornedalingarnas och lapplandsinvånarnas icke-ortodoxa läkekonster, men Erikssons efterforskningar vittnar om att det faktiskt finns en form av underförstådd acceptans hos folket i de vidsträckta norra glesbygdslandskapen för den traditionsgivna läkekonsten, inklusive den så kallade magin.

Maija Ruisniemi är också noga med att understryka, att även om hon ibland använder en samisk schamantrumma, så är det enbart för hälsohemmets avslappnings- och dansövningar och ordmagin, den är enbart för privat bruk.

Matti Kentää, slutligen, är en "kotknackare" eller "leddragare" i Haparanda som ursprungligen kommer ur akademiska kretsar och är lärare vid högskolan i Luleå. Han hade TBC 1955, men botade sig själv genom att bli vegetarian. Men då Matti hade en dålig rygg besökte han en botare, som genom att korrigera höftlederna tog bort ryggproblemen. Botaren blev därefter hans lärare i konsten.

"Den här botetraditionen hade funnits i hans släkt sedan 1700-talet", berättar Matti. Han ser det som en hobby. Han tillbakavisar att det skulle finnas magi med. Vad han gör är att "lägga tillrätta det som är fel, helt enkelt".

"Man blir konstig när man har stämt blod. Det är en sorts trötthet – man är inte sig själv efteråt. Det sitter kvar i tankarna länge, men när man börjar göra något annat blir man som vanligt igen."

Yngve Perthu, blodstämmare och pensionerad lastbilschaufför, Pajala.

– Ja, enkelt eller inte: tusentals människor i Sverige idag med ryggproblem skulle säkert vara intresserade av metoden!

I ett annat kapitel tar Eriksson upp flera märkliga berättelser som han fått höra i förtroende under sina resor. Här finns exempel på sanndrömmar, ut-ur-kroppen-upplevelser, telepati, "småfolk" och spökupplevelser.

Ett avslutande samtal med Louise Bäckman, professor i religionshistoria i Stockholm, påvisar en kluvenhet mellan laestadianismen, denna kristna väckelserörelse som dominerat Tornedalen och Lappland under 150 år, och den folkliga läkekonsten och magin.

"Å ena sidan har den betraktat en del av den folkliga magin som svart magi, stammande från djävulen", berättar hon. "Å andra sidan har laestadianerna accepterat förekomsten av mirakulös bot och bot genom bön, så man kan också säga att de accepterar en folklig läkekonst som håller sig inom rätt religiösa ramar."

Hon menar, att denna koppling till "djävulen" är en av orsakerna till att de traditionella botarna "ytterst motvilligt" pratar om vad de kan och vad de vet.

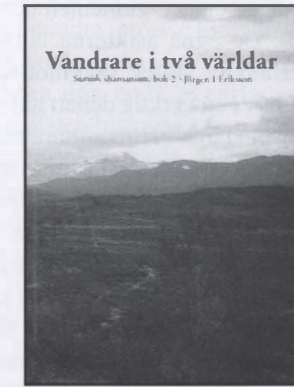
Jörgen I Erikssons 162-sidiga och blott decimeterhöga bok gläntar på dörren till ett fortfarande i hög grad outforskat fält. Det är bara att tacka och ta emot för den intresserade läsaren.

Gunnar Martin Aronsson

Samisk schamanism

Vandrare i två världar. Samisk shamanism, bok 2. Jörgen I Eriksson. 140 s. Bokförlag h-ström – Text & Kultur. 2004. forlag@hstrom.nu (Umeå)

Detta är den senast skrivna boken i Jörgen I Eriksson serie om nordisk schamanism och folklig läkekonst. I den föreliggande volymen ägnar han en stor del av materialet åt att låta samerna uttrycka sina tankar om sin egen aktuella politiska, sociala

Använd inte ordet nyshamanism för det här handlar inte om new age utan om old age.

Biret Máret Kallio, pensionerad lärare, förläggare samt schaman.

vill säga: de är "små" botare som är verk-samma inom ett eller ett par områden, exempelvis blodstämning och att "sätta bort" värk. De har kraften, menar Eriksson, i "utspädd form". Åsa Simma, samisk skådespelare, menar i boken att det är färre yngre samer som använder trumma och går i trumtrans, men desto fler som använder jojk och drömmar. Ibland kombineras detta ohämmat med new age-tekniker. "Detta innebär", säger Torbjörn Arnold i Jokkmokk ogillande, att "man blandar samiskt, indianskt, buddistiskt med mera till ett misch-masch". Det knepiga är alltså att förnya traditionen utan att därför förvränga den.

Eriksson konstaterar: "Kunskaper, metoder, produkter från världens alla hörn och alla möjliga andliga traditioner finns tillgängliga när kyrkans och statens grepp om människornas tänkande har luckrats upp. Man kan välja att begråta traditionernas uppluckring och utspädning. Men man kan också välja att se möjligheterna i denna tid."

I de efterföljande kapitlen intervjuar Eriksson några moderna schamaner, bland dem den Osloboende Eirik Myrhaug, före detta anläggningsingenjör. Hans samiska namn är Jerpe Erke och han är ättling till en berömd 1800-talsnåjd vid namn Jerpe Nilas.

I 30-årsåldern fick han ta över bote-formler av sin far, vilket medförde att Eirik så småningom trädde fram som healer, och sedan 1996 har han även kurser i schamansk healing. Han använder trumma, men ser sig som en "Kristus-schaman", och han har också fått inspiration av yoga, healing och teosofi. Under healingen befinner han sig enligt egen utsago i ett förändrat medvetandetilstånd, en lätt trans.

En kvinnlig schaman? Kanske, i alla fall kan Kerstin Kemlén tala med djur och "antagligen mer än så", enligt Eriksson. Förmågan att kommunicera med och påverka djur är något som brukar utmärka en schaman. Hon är utbildad systemvetare och tidigare studierektor på Luleå Tekniska högskola. Hon reducerar den parapsykologiska dimensionen till en fråga om att vara nyfiken, att fatta ett beslut och att vara bestämd i syftet att få svar på sina frågor. "Jag fattar skogen. Fattar man naturen – hur saker och

och kulturella situation. Symptomatiskt för den nyare tiden är ett ökat självstyre via Sametinget och EU:s initiativ för att höja urbefolkningarnas status.

Att vara same är inte längre något "mindervärdigt", en attityd som inpräntats av den svenska, norska, och finska statsmakten via månghundraårigt förtryck och diskriminering. Idag har t.o.m. Svenskakyrkan bett om ursäkt för sin tidigare förföljelse av samiska traditioner och tankesätt. Positiva signaler, med andra ord.

För Sökarens läsare kanske det mest intressanta är Jörgen I. Erikssons fortsatta efterforskningar vad gäller nordisk schamanism. Intervjuerna förmedlar intrycket att det finns ett slags andlig vitaliseringsprocess bland yngre samer, en "nyschamanism" med globala influenser.

Inställningen i samebyarna är kluven: en modern nyschamanism anses av vissa samer framförallt vara en importerad rörelse från USA. Samer som flyttat in till storstäderna och där annonserar ut schaman-tjänster eller håller kurser för icke-samer ses ibland med oblidat ögon av de kvarvarande samerna.

Samtidigt kan man uppenbarligen inte gå tillbaka till den "gamla" nåjdtraditionen. Sociala strukturer har brutits ned. Många samer har blivit bofasta, vissa arbetar deltid eller heltid utanför rennärningen. Snöskotrar och helikoptrar har teknifierat det som tidigare var en integrerad livsstil. Yngre samer är idag ofta mer orienterade i västerländsk populärkultur än i den egna samekulturen.

De "stora" botarna (Erikssons uttryck), det vill säga: de samiska schamanerna med bred repertoar av roller, funktioner och tekniskt kunskande – att vara kollektivets andlige vägledare, att vara en förebyggare och botare av sjukdomar, att spåra upp vil-lebråd på magisk väg, att genomföra själs-resor, osv – synes vara borta idag.

De kvarvarande äldre, eller de yngre som tillkommit, är mer specialiserade, det

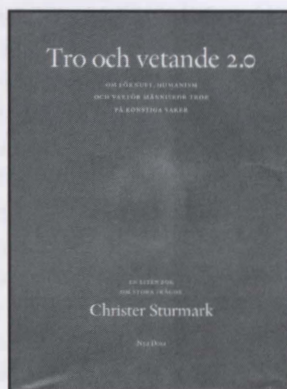
ting hänger ihop – då har man pejl på läget. Då blir man stark.”

Ailo Gaup blev i slutet av 1980-talet, enligt Eriksson, ”en slags personifiering av nyshamanismen. Han gav de nya samiska shamanerna ett ansikte och det ledde till att en del blev väldigt provocerade”. Gaup har kurser i samisk schamanism, från att tidigare ha varit journalist och poet. Han bor nu i en Osloförrort, och har vid besöket precis skrivit en bok om schamanism. Gaup nämner att han väver in indianshamansk och buddhistisk kunskap i sin verksamhet. ”Jag ser mig som en parabolantenn”, säger han ”Jag tar emot inspiration från alla möjliga håll. Shamaner letar efter kraft.”

Han menar, avslutningsvis, att sätet som den schamanistiska kraften kan komma till uttryck idag är genom ”frigörelse från tankesätt, maktstrukturer och hierarkiska uppfattningar”.

Det får bli slutpunkten i denna genomgång av Jörgen I Erikssons kompakta, läsvärda trilogi om samisk schamanism, magi och folklig läkekonst.

Gunnar Martin Aronsson

Sturmarks ateism

Tro och vetande 2.0. ”Om förnuft, humanism och varför människor tror på konstiga saker.” Christer Sturmark. Nya Doxa 2006.

Mitt i sommarvärmen kom i brevlådan överraskande en bok av Humanisternas nye ordförande, där han lägger fram sina ateistiska och ”skeptiska” tankar och sin tro på ”humanismen”. Författaren är drygt 40 år gammal; hans självbild är en tänkare som, till skillnad från sina meningsmotståndare, står för förnuft och vetenskap.

Sturmark begagnar i stora delar av boken ett grepp som känns igen från en del religiösa grupper, nämligen att skriva påhittade debatter, där de troende själva

skriver både de egna argumenten och motståndarnas. De egna åsikterna läggs hos Sturmark fram av ”Julia” och motståndarnas av ”Max”. I en verklig debatt har naturligtvis motståndarna bättre argument.

Såvitt jag kunnat finna tar Sturmark inte upp ett sådant motbevis mot darwinismen/ateismen som *icke reducerbar komplexitet*, alltså att det finns organ/system hos människor, djur och växter som inte kan ha byggts upp långsamt utan avsikt steg för steg enligt darwinismen, utan hela organet/systemet med alla dess delar måste ha uppkommit på en enda gång för att fungera, vilket bevisar en bakomliggande kunskap och intelligens.

Sturmark hävdar att under evolutionen har de individer överlevt, som haft den bästa förmågan att anpassa sig till omgivningen. Men i så fall borde det finnas fossiler av organismer med av slumpen skapade allvarliga fel och brister, vilka det naturliga urvalet sedan eliminerat. Men sådana fossiler finns såvitt bekant inte, vilket antyder att en evolution enligt Darwin aldrig har ägt rum. I stället finns en intelligent faktor bakom evolutionen.

På ett ställe skriver Sturmark att ”ingen biolog påstår att evolutionen har varit slumpmässig, tvärtom”. Han förklarar inte närmare vad han menar, men det är ju så att ateister tror att *i botten av evolutionen finns mekaniska slumphändelser*, inget annat, och det som *slumpen* tar fram sorterar sedan det naturliga urvalet i brukbart och icke brukbart. Slumpen har alltså en grundläggande betydelse i ateismens världsbild, där intelligent skapande saknas. Det är därför rimligt att tala om *slumphyypotesen*.

Sturmark gör en rad felaktiga påståenden, t ex att telepati och reinkarnation saknar stöd i vetenskaplig forskning. Tydligt litar han okritiskt på vad skeptiker har uttalat.

Folk tror på ”konstiga saker”, skriver Sturmark och undrar varför. För mig framstår ateismen som en konstig, ja, absurd, föreställning. Noggrann iattagelse och intelligent reflexion borde säga envar att växter, djur och människor måste vara byggda av en intelligent kraft med syfte. Det kan röra sig om den andliga världsgrundens egen skapande intelligens.

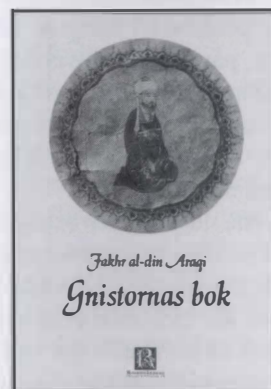
Dessa frågor har under åren grundligt belysts i Sökaren.

SM

Frågan om det finns ”Gudsbevis” har flera gånger tagits upp i Sökaren. Se på Internet www.sokaren.se/INDEX624.HTML

Lennart Kjellson om ”medveten skapelse”:

”Väsentliga organiska funktioner hos exempelvis människan kan inte ha utvecklats gradvis under hundratusentals år, så som dagens darwinistiska naturvetenskap anser. De måste ha fungerat omedelbart, annars skulle avkomman ha dött och ingen utveckling kunnat ske. Naturvetenskapen har ingen rimlig förklaring till att universum synes vara planerat.”

Sufism

”Kärleken är genom sin förenande kraft det enda som kan höja människan över världens mångfald och sammanföra henne med sin gudomliga källa.”

Gnistornas bok. Fakhr al-din Araqi. Introduktion och översättning av Ashk Dahlén. 236 s. Rosengårdens förlag & studier AB, 2006.

Vem är nu denne Fakhr al-din Araqi? Svar: sufimystiker och poet, född 1213 i Persien (Iran). Han påverkades bl.a. av den andalusiskfödde, arabiske sufimystikern Ibn 'Arabi (1165-1240) och dennes styvson och efterträdare Sadr al-din Qunawi, men blev omsider själv en karismatisk mästare.

”Gnistornas bok” är inte bara en direktöversättning av Fakhr al-din Araqis lyriska verk från persiskan utan i hög grad en utmärkt vägledning till sufismens värld. En hundra sidig introduktion med omfattande kommentarer guidar läsaren in i Araqis kulturella och religiösa kontext.

Bakom texten står den unge profes-

sorn i iranska språk vid Uppsala Universitet Ashk Dahlén (född 1972) som – möjligtvis med en äldre kollega, Bo Utas, som mentor – med denna utgåva gjort en betydande svensk insats för att belysa ämnesfältet sufism.

Sufismen definieras vackert och precist som ”en inre kunskap om verklighetens natur, som ger mening åt religionens yttre levnadsregler, och utgör samtidigt en livshållning, ett etiskt och estetiskt förhållningssätt, som bärs upp av en intensiv delaktighet i Guds liv, kunskap och kärlek”.

Vi får läsa om de vandrande dervischerna, qalandariyya, och andra sufiska ordnar med sina respektive traditioner och ritualer. Vi får veta mer om förgrundsgestalter inom den arabiska och persiska mystiken och framförallt då förstas om Fakhr al-din Araqis liv och verksamhet. Dahlén skriver för övrigt att Araqi sammanstrålade med den kanske mest kände sufimystikern och poeten Rumi och under en period blev hans lärjunge.

Det är en imponerande mängd fakta och kunskap som ger sig till känna på dessa sidor. Samtidigt må det sägas, att läsningen är tålmodsprövande och långt från de breda amerikanska populärframställningarna av esoteriska ämnen. Det myckna instickandet av ord på originalspråket ger förvisso en

ökad precision åt framställningen, men har sannolikt mindre intresse för människor utomför de akademiska specialistkretsarna.

Men den enda egentliga invändningen mot den historiska framställningen, som framförallt torde bygga på andra textkällor, är att Dahlén gör få kritiska invändningar mot dessa källor, som vore han själv en smula hänryckt av sitt ämne.

Till exempel vidarebefordrar han en profetisk dröm som Fakhr al-din Araqi sägs ha haft före sonens födelse. Detta är något typiskt för legender, och känns igen från världens alla hörn, inte minst avseende Jesus och Buddhas födelser. Senare kan vi läsa att Araqi råkade ut för en ”våldsam storm”, varvid denne ”grät och sjöng en dikt”, som vi får ta del av i hela dess längd. Araqi sägs ha svarat sin förste lärarmästare Baha al-din Zakariyya med en dikt, vars exakta ordalydelse återges. En intrig mot Araqi beskrivs i detalj. Araqi rider in i Omans huvudstad ”på sultanens häst” och ”traktens skriftlärde och mystiker skyndade sig att komma och lyssna på Araqis undervisning och berikas av hans andliga visdom”.

Anekdoter och helgonberättelser har som bekant tvivelaktigt historiskt värde, även om de ger lyster åt en levnadsteckning. De biografiska källmaterialen är sannolikt

en blandning av fakta, idealisering och dramatisering, något som Dahlén måhända kunde ha uttryckt tydligare.

Själv det centrala lyriska verket ”Gnistornas bok” (Lama'at) är blott 28 korta kapitel eller ”gnistor”, där vi får en metaforisk, ja närmast erotisk beskrivning av kärleken mellan Gud och Hans skapelse. Längtan och lidelse utmärker den som strävar efter sin älskade. Sufiern utmärks just av denna sin längtan efter den allnärvarande och oåtkomliga Kärleksfulle (Gud).

Grundtanken är att helaskapelsen är en gudomlig avspegling som strävar efter att förenas med sitt ursprung, något som låter gnostiskt men som enligt sufiträdion har fog för sig i Koranens ”till Honom skall ni föras åter”.

Till sist ett smakprov ur Trettonde Gnistan:

”Du är allestädes beslöjad av Ditt eget anlete.

Du är gömd för världen i din egen avspegling.

Jag skådar Ditt anlete vart jag än vänder mig.

Du är mitt öga och min pupill.

Du klär skönheten i ny dräkt var stund och visar dina skönaste namn var stund.”

Gunnar Martin Aronsson

Ny bok från Nova Förlag

Naturandar och vad de säger

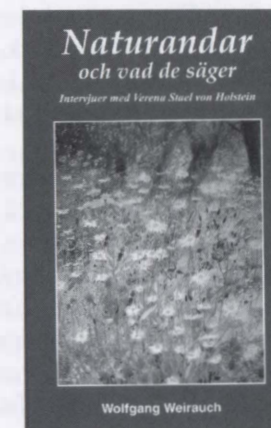
Intervjuer med Verena Stael von Holstein

Verena Stael von Holstein har alltid varit medveten om och iakttagit naturväsen. Hon har också erövrat en förmåga att tolka deras sätt att tala till mänskligt språk. I denna märkliga bok intervjuar Wolfgang Weirauch en mängd väsen med Verenas hjälp. Över tusen frågor, bokstavligen om allt möjligt mellan himmel och jord, ställs och får svar. Många av dessa är så insiktsfulla att man häpnar! Väsendena som kommer till tals representerar naturrikerna men också silver, glas, papper med mera som människan renodlar eller framställer. Och Möller, kvarnens speciella husande, har mycket att berätta. 227 sidor, vackert inbunden.

Boken kan köpas i new age- och alternativ-butiker eller direkt från förlaget: *Sätt in 260 kronor på vårt plusgiro 441 55 86-9 och ange boktitel, namn och adress på talongen, så kommer den hem i brevlådan!* Endast Sverige.

Nova Förlag, Gråvådersvägen 4 K, 222 28 Lund. Tel: 046-12 12 48.

E-post: info@novaforlag.nu Hemsida: www.novaforlag.nu

Åsa Freij:

Parapsykologisk världskongress i Stockholm

"Den parapsykologiska forskningen tas alltmer på allvar. Vi ser ljus på framtiden både vad beträffar respekten för vårt arbete och erkännandet att vår forskning är betydelsefull."

Detta var den genomgående uppfattningen hos de forskare som massmedia mötte inför starten av den årliga världskongressen inom parapsykologin, som i år var förlagd till Stockholm, i augusti.

Kongressen, som arrangerades av Sällskapet för Parapsykologisk Forskning, pågick i tre dagar, fredag-söndag. Dagen innan var det en presskonferens och en förkonferens i form av en rad föreläsningar för media och allmänhet. Här en rapport från förkonferensen.

Såsom "en händelse som såg ut som en tanke" hölls samtidigt i Stockholm en internationell illusionistkongress, alltså för trollkarlar, vilka bl a med trick efterliknar olika slags paranormala fenomen och därmed förbluffar åskådarna.

Ett problem inom parapsykologin är att avslöja just fuskare som låtsas utföra äkta psi-fenomen.

Parapsykologer studerar med intresse trollkonstnärer för att förstå vad som kan åstadkommas med trick – så att de inte blir lurade av personer som i själva verket är illusionister. Flera parapsykologer är också själva kunniga i illusionisttrick.

– Våra egna sinnen kan lura oss, framhåller en parapsykolog och illusionist, som också är psykolog.

Och det är just det som illusionisterna bygger flera av sina trick på.

En central fråga inom parapsykologin är om det finns fenomen som inte kan förklaras "naturligt", dvs inom ramen för de kända naturlagarna, utan fordrar extraordinära förklaringar, vilka utgör en utmaning mot den inom vetenskapssamfundet etablerade verklighetsbilden.

Ett problem som parapsykologin dragits med alltsedan denna forskning startade i slutet av 1800-talet, är den vetenskapliga världens skepsis till allt "övernaturligt"

och även till vetenskaplig utforskning av detta, som egentligen inte kan finnas. På grund av den akademiska oviljan mot psiforskning har parapsykologer haft svårt att få ekonomiskt stöd för sitt arbete. Detta problem tog flera av forskarna upp under presskonferensen.

Men trots de kvarstående problemen tycker sig parapsykologerna skönja en ljusning, en större öppenhet och ett större intresse inom vetenskapssamfundet, åtminstone från vissa forskare. Fast ännu hämmas man av en kritisk, ibland nedlåtande attityd i främst akademiska kretsar.

Flera av parapsykologerna på kongressen nämnde att undersökningar har visat att det är mycket vanligt att folk har paranormala upplevelser och är övertygade om att tankeöverföring, klärvoajans etc är realiteter. Men ofta går man inte ut och berättar om sina upplevelser, kanske på grund av en rädsla för att anses underlig.

Forskare framhöll hur irrationell den kritik är som vänder sig mot själva forskningen, dvs försöken att utreda vad som finns bakom upplevelser av det "övernaturliga". Många inom vetenskapssamfundet menar att sådana här påstådda upplevelser överhuvud taget inte förtjänar att undersökas, eftersom de inte kan tas på allvar. Men parapsykologer är vetenskapligt nyfikna på verkligheten.

Några forskarröster:

– Inget kan väl vara i mer vetenskaplig anda att vilja undersöka sådant som vi ännu vet mycket litet om.

– Många gånger har man intrycket att kritiker tror att parapsykologer predikar en tro och inte, så som det verkligen är, med intresse och en sund blandning av öppenhet och skepsis söker förklaringar.

– Det talas om att det skall vara en "naturlig" förklaring. Vad är då det? Jo, en förklaring som baseras på det vi redan vet. Men en sann förklaring kan ligga utanför etablerat vetande.

– Parapsykologin är öppen för möjligheten att tillvaron är mer och större än vi hittills trott.

Någon sa att inget är mer ovetenskapligt än att förkasta något bara för att det ännu inte gått att förklara. Och särskilt ovetenskapligt är det när något förkastas utan att man ens har försökt att utreda det. Den attityden är snarast sektaristisk.

Allt måste kunna ifrågasättas, även grundtankar inom den nutida världsbilden, så som parapsykologerna gör.

– Sverige får en allt viktigare roll i den parapsykologiska forskningen, sa Göran Brusewitz, ordförande för Sällskapet för Parapsykologisk Forskning, i ett uttalande för media.

– Vi har forskning inom parapsykologi på tre svenska universitet, Lund, Stockholm och Göteborg. Och Lund har en av de få professurerna i världen på området.

– Vi hoppas att denna världskongress skall väcka ett seriöst och kritiskt vetenskapligt intresse för de paranormala fenomenen både hos akademiker och hos en bredare allmänhet i Sverige.

– Det är ett faktum att väldigt många människor i vårt land har upplevt märkliga fenomen som verkar trotsa normala förklaringar. Det rör sig om 50–70 procent av befolkningen enligt en undersökning förra året. Det är en utmaning för den akademiska världen att med öppna och kritiska sinnen försöka förstå vad dessa människor upplever. Universiteten, vars verksamhet bekostas av skattemedel, borde undersöka sådant som är viktigt för medborgarna.

– Fortfarande är den parapsykologiska forskningen ung. Vi vet ännu inte hur vi skall förstå de märkliga resultat som ibland kommer fram under experiment.

Det är mycket få forskare som ägnat sig åt parapsykologi i jämförelse med andra vetenskapliga områden. Om man ser till hur många forskare som hittills på heltid ägnat sig åt parapsykologi, motsvarar det mindre än ett halvt års forskning inom psykologi i USA

SPF och bevisfrågan

I samband med den internationella parapsykologiska konferensen i Stockholm framträdde fil. dr Joakim Westerlund i TV som en representant för svensk parapsykologi. Han förklarade att han börjat syssla med parapsykologi av en ren tillfällighet och att han nog inte trodde att det finns några paranormala fenomen!

Ordföranden för Norsk Parapsykologisk Selskap, Jon Manns-åker, som gör en helt annan bedömning av parapsykologin än Westerlund, skriver i en artikel i det norska sällskapets tidskrift om schismen mellan det svenska Sällskapet för Parapsykologisk Forskning och den nya professorn i Lund, Etzel Cardeña, att professorn sagt till media att de paranormala fenomenen i stort sett är bevisade – vilket ledde till offentlig tillrättavisning från ett par skeptiker och ett par parapsykologer i förening. Mannsåker påpekar att även andra goda forskare som Dean Radin och Daryl Bem faktiskt säger samma sak som Cardeña, vilket enligt Mannsåker har en god empirisk grund. Själv tycker Jon Mannsåker det är otroligt att det fortfarande kan hävdas att forskning och väl verifierade spontana fenomen inte visar att paranormala fenomen är verkliga.

Mannsåker hänvisar bl a till den amerikanska professorn i statistik Jessica Utts, som säger att i alla andra vetenskaper skulle de statistiska resultat som uppnåtts inom remote viewing-försök i USA ha blivit accepterade som bevis för fenomenens existens.

Men anser Cardeña verkligen att psi-fenomen är bevisade? Han är nog mer försiktig än så. Men i en intervju för Helsingborgs Dagblad säger han att det finns vetenskapliga belägg för att den traditionella psykologin inte kan förklara vissa mänskliga upplevelser, men att andra beteendevetare menar att den slutsatsen är förhastad.

SM

Göran Brusewitz:

Lyckad konferens

4–6 augusti arrangerades en internationell parapsykologisk konferens i Stockholm i samarbete med den internationella samman slutningen Parapsychological Association, PA. Konferenser hålls varje år, vartannat år i USA och vartannat i Europa.

Detta var den 49:e konferensen i ordningen, och den ägde rum på Hasselbacken i Stockholm.

I en förkonferens för allmänheten den 3 augusti på Brygghuset i Stockholm deltog flera ledande parapsykologer, vilket blev en möjlighet för ca 80 intresserade att få vederhäftiga informationer om den nutida parapsykologiska forskningen.

Psykologen och parapsykologen Adrian Parker gav en översikt över olika forskningstekniker som utvecklats inom parapsykologin.

Daryl Bem, socialpsykolog och parapsykolog, berättade om experiment han gjort, vilka antyder att något som ser ut som prekognition (förutvetande) faktiskt förekommer hos människan, och att människan kan känna av och reagera på händelser strax innan de inträffar; det senare har han kommit fram till genom att mäta EDA, det elektriska hudmotståndet.

Drömtepatiforskaren Stanley Krippner berättade om egna experiment med att undersöka om man kan uppfånga bilder telepatiskt i drömmar, bilder som någon "sant" samtidigt från ett annat rum.

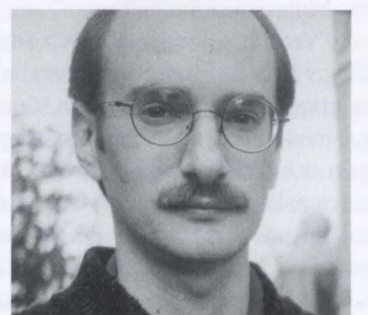

Etzel Cardeña

Den nye professorn i Lund, Etzel Cardeña, diskuterade vad hypnos och mesmerism är och varför de kan ha samband med psi-fenomen; han tog också upp den historiska länken mellan mesmerism, hypnos och psi-fenomen. Han berättade vidare om aktuell experimentell forskning rörande hypnos och psi, tog upp psi-fenomen som man an-

ser finns inom hypnosterapi och berättade om ett långsiktigt forskningsprogram om hypnos och psi.

Rex Stanford höll föredrag om hur olika fenomen och upplevelser kan tolkas mot bakgrund av i vilken kultur de förekommer och vad laboratorieforskning kan lära av folklore och rapporter om spontana fall.

Dean Radin Foto Clas Svahn

Dean Radin, den nuvarande ordföranden i PA, redogjorde för olika möjliga förklaringar av psi-fenomenen, inklusive skeptiska, psykologiska, fysiska och mystiska synsätt. Sedan diskuterade han hur olika förklaringar nu börjar samordnas och förenas till mer uttömmande och kompletta modeller av verkligheten. Han ville visa att även om man inte har någon helt tillfredsställande förklaringsmodell klar ännu, så finns det indikationer på att rationella, vetenskapligt valida teorier för att förklara psi finns "vid horisonten".

På den internationella PA-konferensen diskuterades försök att använda EDA, det elektriska hudmotståndet, som detektor för telepati eller psykikinesi, dvs påverkan på en "mottagares" hudmotstånd vid försök med telepati, t ex när en "sändare" tittar på en bild med emotionellt innehåll.

En studie av det senare slaget bidrog jag med i ett kort inlägg på 10 minuter, en så kallad research brief, där jag berättade om den undersökning jag gjorde i våras inom ramen för att bli magister i psykologi på Psykologiska Institutionen vid Stockholms Universitet. Annars var normala inlägg 20 minuter långa med utrymme på tio minuter för frågor och diskussion.

Under sessionen Exploring anoma-

lous experiences talade Etzel Cardeña om *anomalous experiences during hypnosis*, alltså ovanliga upplevelser under hypnos.

En eftermiddag avslutades med en minnesstund för *John Beloff*, filosofen och parapsykologen vid Edinburghs Universitet, som dog i våras och var den som hade ett avgörande inflytande när lärostolen i parapsykologi, arvet efter Arthur Koestler, accepterades av universitetet i Edinburgh. Inlägg här hade bland andra Deborah Delanoy, Richard Broughton och Adrian Parker, som alla tre har doktorerat under Beloffs ledning.

Peter Mulacs från Österrike talade för betydelsen av forskning rörande frågan om människan överlever döden.

Mulacs i sammandrag:

"Varifrån kommer vi – och vart går vi? Frågor som denna och frågan om universums ursprung, om evolutionen, om meningen med allt, har av tradition tagits upp av religion och filosofi. Men nuförtiden är det naturvetenskapen som får sådana frågor. Vetenskapen är skyldig samhället ett svar och bör möta sådana utmaningar och inte lämna detta område till de traditionella religiösa och filosofiska tankesystemen eller till pseudo-vetenskapen; åtminstone bör vetenskapen göra det klart om vetenskapliga svar på dessa frågor överhuvud taget är möjliga. Framför allt frågan vad som sker med människan efter döden är ett spörsmål som varken bör förlöjligas eller undflys, även om något definitivt svar inte finns. Problemen med

överlevnadsfrågan bör beskrivas i detalj, liksom de metoder som har använts och de resultat som har uppnåtts. Svårigheterna med överlevnadsforskning bör förklaras och ovetenskapliga och pseudovetenskapliga metoder avslöjas och avvisas."

Bland de ämnen som togs upp på konferensen, var teorier om psi – bl a psi som en utvidgning av normala, psykologiska processer – och nya metoder i psiforskningen.

Jan Dalkvist informerade om sin och Joakim Westerlunds forskning och analys av telepatidata, och Adrian Parker redogjorde för sin forskning med tvillingar i ganzfeldförsök.

Professor Etzel Cardeña talade om *Anomalous Identity Experiences: Mediumship, Spirit Possession and Dissociative Identity Disorder*, professor Erlendur Haraldsson från Island om *Apparitions and Cases of the Reincarnation Type* och Suitbert Ertel om *A tentative reinterpretation of memories of a previous life* (bl a om biologiska "minnen" av tidigare liv i form av födelsedefekter och födelsemärken med anknytning till påstådda föregående inkarnationer).

Ett tema var *Parapsychology in 21st century*, där några ledande forskare skissade på hur utvecklingen borde fortsätta. Adrian Parker sa med ogillade att man håller på att lämna parapsykologin genom att i stället tala om *anomalous experiences* på flera universitet i England.

Parapsykologi är tyvärr något som är illa sett inom en stor del av den akademiska världen. Men det måste vara tillåtet att spekulera inom vetenskapen. Skeptikerna vill dock inte veta av alltför djärva spekulationer (var går gränsen?) utan anser att när man spekulerar ska man vara ganska väl förankrad i det välkända och accepterade, vilket de uppenbarligen inte anser att flertalet parapsykologer är; de menar ju också att de resultat som parapsykologer utgår från inte är tillräckligt starka. De har tidigare brännmärkt SPFs vice ordförande Jens Tellefsen för att han har varit öppen för nya tankar och upptäckter rörande världens natur och intresserat sig för vissa kontroversiella fenomen.

Timmarna före förkonferensen hölls en presskonferens, dit flera specialtidningar kom, men också TT och Reuter. TT:s text låg till grund för några rader i GT och för en längre notis i Expressens nätupplaga.

I samband med förkonferensen intervjuades jag och professor Cardeña av SVT:s Rapport, ett inslag som sändes på morgonen dagen efter. Jag var också med i direktsändning per telefon i Radio Stockholm strax innan PA-konferensen började.

Anm. Göran Brusewitz är ordförande i SPF, Sällskapet för Parapsykologisk Forskning, och var värd för båda konferenserna.

Notiser

Intelligent design

Det finns idag åtskilliga forskare som talar för tanken att universum faktiskt är designat för liv och inte har uppstått bara på grund av själlösa mekaniska processer. Man ser att det verkar som om universum har ett syfte att skapa fungerande levande former.

Det är till exempel ingen tillfällighet, menar man, att vattnet med dess dynamiska egenskaper är grundläggande för allt liv. Vattnet är unikt bland alla vätskor på så sätt att dess högsta specifika vikt ligger vid 4 grader Celsius varav följer att 4-gradigt vatten sjunker till botten, så att vatten i sjöar aldrig bottenfrysar. När vattnets temperatur sjunker från 4 grader till 0 grader, minskar den specifika vikten, så att detta vatten stiger till ytan och där lägger sig som is. Djurliv kan alltså fortsätta vid botten, och isen ligger som ett skydd mot ytterligare värmeförlust.

Förespråkare för intelligent design anser att darwinismen inte kan förklara evolutionen; darwinismens teser är otillfredsställande och dessutom obevisade; de är bara ett synsätt som man valt. Enligt ID-anhängarna måste man diskutera alternativa förklaringar till utvecklingen genom slumpprocesser från lägre livsformer till högre – ja även en gudomlig skapare finns med i bilden.

En absurditet hos den materialistiska förklaringen till evolutionen är – påpekas det – att enligt den kan världen bli rationellt begriplig endast om den antas i sin helhet bero på irrationella mekanismer utan någon mening.

Sturmark

I Expressen 19 april hade Humanisternas ordförande Christer Sturmark fått i en debattartikel, där han vände sig mot att man i en kristen friskola, Andreasgymnasiet i Stockholm, undervisar om "intelligent design", ID, alltså uppfattningen att medveten intelligens ligger bakom världen.

Sturmark vill att den mekaniska slump teorin i Darwins efterföljd skall ha monopol på förklaring till världens tillkomst med motiveringen att ID inte är vetenskap. Den utpekade läraren, Mats Selander, skall inte få undervisa, menar Sturmark.

Den 22 april införde Expressen ett genmäle från Mats Selander och rektorn vid Andreasgymnasiet Margareta Sund-

bom, som förklarade varför ID är en vetenskap. ID studerar tecken på intelligens i naturen. "ID utgår från en förmåga vi alla har, nämligen att kunna skilja ut sådant som är designat från sådant som inte är det. Intelligenser lämnar nämligen efter sig vissa typiska igenkännbara mönster. /.../ Om mönstret är igenkännbart och tillräckligt komplext, drar forskarna den slutsatsen att mönstret härstammar från minst en intelligens."

Man studerar t ex mönster i proteiner, cellens komplexa funktioner och DNA-molekylen. Resultatet av sådana studier "pekar bort från ateism och mot en religiös världsbild".

Selander och Sundbom nämner också "icke-reducerbar komplexitet", dvs strukturer i naturen där alla delar måste ha tillkommit samtidigt och inte kan ha blivit till genom gradvis förbättring av en livsform i en rad efter varandra följande steg så som Darwin tänkte sig evolutionen.

Ateismen

Det naturvetenskapliga etablissemangen har tagit till sig ateismen utan bevis. Det har aldrig kunnat visas, att det har skett evolutio-nära förbättringar av levande organismer steg för steg genom rent mekaniska slumpprocesser. Av en verklig bevisning måste fordras att man kan följa olika arters gradvisa förändringar genom hundratals miljoner år. Men någon sådan kunskap om en mekaniskt styrd evolution finns inte. Evolutionsbiologerna bara tänker sig hur utvecklingen har gått till.

Däremot finns otaliga motbevis mot ateismen. Ett av dem är de små skalbaggar som kallas "bombarderbaggar" och som tas upp i Mats Moléns bok "Vårt ursprung?". Vi har redogjort för detta tidigare i Sökaren. Se hemsidan www.sokaren.se/INDEX660.HTML

Detta exempel från naturen, ett av många, visar att en blind evolution inte är möjlig, utan att det tydligt finns en intelligent skaparkraft i universum.

Bevis saknas för ateismen. Men det finns motbevis. Detta är inte väl bekant för allmänheten, eftersom media genomgående ger ateismen-darwinismen tolkningsföreträde, när det gäller att förklara världen.

Felaktig problemställning

I den offentliga debatten brukar frågan om världens tillblivelse beskrivas så att den gäller evolution eller skapelse, dvs en evolution med oavbrutna små positiva förändringar genom slumpen (med mutationer, naturligt urval och mycket lång tid) eller en gudomlig skapelse under mycket kort tid enligt religionen (t ex Bibeln).

Men i verkligheten är frågan: skall evolutionen förklaras genom ständiga små förbättringar på grund av naturliga/mechaniska orsaker enligt Darwin eller genom en intelligent målinriktad styrning.

Ateister säger att universum måste förklaras "naturligt", dvs utan något "övernaturligt" inslag. De anser att världsförklaringen inte får inbegripa ett medvetet skapande, utan att det måste röra sig om mekaniska processer.

Men medvetet skapande kan inte beskrivas som något onaturligt. Det kan vara en mycket naturlig egenskap hos universum – i synnerhet om man tänker sig att världsgunden är mental, andlig, vilket mycket talar för.

Många tänkare, framför allt andliga, österländska, uppfattar världsgunden som icke-materiell med egenskaper som medvetande, vilja, intelligens och förmåga att skapa "materiella" former i sig själv.

Självklart

När man noga studerar till exempel människokroppen med alla dess sofistikerade organ och samverkan mellan de olika organen, så kan det te sig självklart att det finns en intelligens bakom – slumpprocesser tycks utesluta. Ateism förefaller vara en absurditet, en dumhet.

Ateismens grund är bräcklig. Ändå är ateister ofta mycket självmedvetna och betecknar dem som tänker annorlunda med förakt som "kreationister", dvs människor som av religiösa skäl tror på Guds skapelse, gärna i överensstämmelse med Bibelns skapelseberättelse.

Gåvor till Sökarens stödfond

Inger Lindström, 100:-, Gordon Rooth, 100:-, Ilene Stenson, 100:-, Curt Berg, 500:-, Birgitta Södergårdh, 400:-, Gunnar Larson, 200:-, Torbjörn Frid, 50:-, Birgitta Sjöberg, 50:-, Brita Nykvist, 50:-, Johan Giöbel, 100:-, Bengt Holsby, 50:-, Peter Fall, 50:-.

Stort tack! Red.

Deltagare i konferensen på Hasselbacken

Må bättre med hyposyntes!

Reportage Agneta Milde

Det började med en kille som testade allt för att springa ifrån sina problem. När han fick höra om andlig upplysning, blev han ännu mer ihärdig i sin kamp för att fixa sig själv. Han specialstuderade A Course in Miracles och testade terapiformer av alla de slag, men upptäckte att hypnos och NLP (Neuro Linguistic Programming) var det som tycktes hjälpa bäst. Det sistnämnda handlar om att med hjälp av språket programmera om en persons mentala system, men när denne kille, som i en trumceremoni tog namnet Veessui Versaichi, satt med sin terapeut, kunde han ändå undra om inte hans mentala dator hade för mycket virus för att kunna bli lagad. Han hade gjort sitt första självmordsförsök vid åtta års ålder, och det var bara början.

Hur man blir levd av livet

En småkyllig majdag sitter denne Veessui tillsammans med en kollega, som han själv utbildat, och tio förväntansfulla kursdeltagare och berättar att han genom en mardrömslik sjukhusvistelse i Indien äntligen har lyckats ge upp alla strävanden och nu upplever den orubbliga friden i att "bli levd av livet". Det är namnet på kursen, och flera av deltagarna har hittat hit via mailutskick eller sökning på nätet. Allt från hypnos till panikångest har fungerat som sökord. Två har redan gått kurs i regi av Sai Rama, som hyposyntesskolan heter, och berättar i pausen att de är mycket nöjda. (Sai Rama betyder Fira Gud, fira vår gudomlighet, fira att vi är gudar.)

Vår träning i hyposyntes går ut på att vi läser upp bestämda frågor för varandra, och den som sitter och blundar och svarar, gör inre resor av olika slag. Man mår toppenbra och fattar inte att problemen kunde fixas så lätt. Vi har först gjort listor på alla störande inslag i våra liv, och det är dessa problem vi filar bort genom hyposyntesteknikerna. Då tittar den livsglädje fram som egentligen alltid funnits där. Vi har bara flyttat fokus. Lite kosmisk energimeditation och andra ledda meditationer bättrar på resultaten.

En hyposyntesövning börjar med att jag frågar min partner följande:

- När du Är och Mår som Allra Bäst, hur är det då för dig?
- Om du kunde känna så just nu, hur skulle det då vara för dig nu?
- Hur känns det i kroppen?

Sedonametodens grundfrågor (visar hur blockeringar bearbetas):

1. Behöver du denna lösning på din fortsatta resa genom livet?
2. Skulle du kunna tänka dig att släppa den fri?
3. Vill du släppa? (Bestämt ja krävs.)
4. När vill du släppa? (Svaret skall vara "nu".)

5. Säg: "Släpp!" Kolla om det verkligen är släppt genom att fråga:

6. Vad upplever du nu? (Börja från början om det finns störande känslor/tankar/motstånd!)

Snabbaste hjälpen?

På www.sairama.se ser man att det är många terapimetoder som varit med och inspirerat till hyposyntesen. Vi kan välja olika problem som vi vill ta itu med genom att beställa sessioner med Veessui eller nya kompanjonen Vidya Lindberg. Veessui säger på kursen att han hittills inte stött på något problem som han inte haft själv och att de flesta känner sig nöjda efter tre sittningar. Vidya, som har sitt förflutna inom mentalvård och socialtjänst, förutom sidojobb som hypnosterapeut, säger:

– Jag gick den här utbildningen för att få fler redskap att jobba med. Människor skall inte behöva gå flera år i terapi. Det är inte okej när det finns tekniker som kan hjälpa snabbt.

Vidya förklarar att teknikerna syftar till att släppa allt som blockerar vår inneboende livskraft. Det kan vara rädslor, trauman eller bara de vanliga krumbukterna som sinnet ägnar sig åt. Den som är utbildad har många verktyg i sin hand och processen med varje person blir unik.

– Det är ett lyft att få så snabba resultat. Själv har jag tagit bort och sett igenom strategier och rädslor jag haft genom de här teknikerna. Jag fick då det jag sökte för egen del.

Kontakt med vår inre källa

Trots att terapimetoden sägs vara vidunderligt snabb, vill Vidya och Veessui hjälpa ännu fler på samma tid genom att erbjuda kurser. Två veckor efter kursen "att bli levd av livet" inbjuds vi att under en helg få kontakt med vår inre källa. Eftersom Veessui själv gått bortom behovet att kämpa med sin personlighet och via tekniker önska fram förbättringar, vill han visa på vägar att först och främst uppnå inre frid. Så här förklarar han:

– Hyposyntesen, liksom NLP och hypnos, handlar om att ändra upplevelser, ändra mönster och ändra vårt system av strategier och skyddsmekanismer. Vi kan förändra tankarna om problemen och även om det förflutna. Man byter ut dåliga grejer mot bra grejer i vårt system, enkelt förklarat. I Inner Peace går vi bortom systemet till vår inre källa. Det finns ingenting som är så effektivt som att gå in i sin inre källa. Vårt sätt att vara, tänka, känna i den här världen tillhör systemet. Vi är inte det. Vi är medvetandet som upplever systemet. I vår inre källa har vi distans till tankar, känslor och upplevelser. De är objekt som kommer och går i systemet. Rädslan är inte min rädsla längre.

Man skulle kunna säga att den inre källan ger liv åt sällshetsbubblor inom oss alla, men ibland måste vi rensa bort

skräp som hindrar oss att uppleva dem. Det som andra kallar "närvaro", "rent medvetande" eller "Varande", har helt enkelt fått en ny benämning. Det finns ingenting nytt under solen.

Skratta åt delpersonligheterna!

Det gäller att hänga med och förstå vad vissa begrepp står för. Egot liknas vid en miniräknare som kan räkna ut saker åt oss och analysera i intellektets regi. Det består av en massa delpersonligheter som vi har all möda i världen att tillfredsställa. Den ena vill jogga. Den andra vill ta det lugnt. När Veessui skrattar åt sina egna erfarenheter av motstridiga delpersonligheter är det lätt att känna igen sig. Som något slags övergripande paraplyterm använder han ordet "systemet" för att beteckna hur vi som barn byggt upp sätt att hålla vissa känslor borta från oss och andra strategier som skall ta oss till våra mål.

– Vi trodde att vi behövde det för att få vara i det sköna, och så var det systemet som tog oss bort från det sköna!

Det blir inte lättare att hålla intellektet alert när Vidya med sin hypnotiska stämma leder oss i meditation. Medan jag somnar till är det andra som får fantastiska upplevelser. Då blir jag tröstad av Veessuis ord:

– Min personliga upplevelse är att det inte är någon stark upplevelse att vara i sin inre källa. Människor kommer dit ganska ofta, men de märker inte att de är där. De tror att det skall vara fyrverkeri eller att de ska få bada i kärlek. Frukterna av det kan vara att få upplevelsen att bada i kärlek. Vår inre källa är ingen upplevelse. Det är ett subtilt varande bakom upplevelsen. Även upplevelsen att vara ett med Gud är bara en upplevelse, en form. Ni är som ett icke fysiskt öga som upplever allt utan att vara inblandad i det som ses.

Blir vi hypnotiserade till inre frid?

Även på denna kurs får vi lista våra problem och sedan med hjälp av frågeformulär stötta vår tillfälliga partner i resan mot den inre källan. Det fungerar fantastiskt bra för de flesta. Jag stöter på fysiska störningar i processen under sista passet och får specialhjälp av både Vidya och Veessui att komma igenom det. Den intensiva smärtan i mellangärdet försvinner tack och lov innan jag skall åka hem och jag ser att jag inte är ensam om att må sensationellt bra. Vad har vi egentligen fått lära oss?

Några exempel:

SLUTA KÄMPA MOT VERKLIGHETEN!

Detta är kursen som handlar om icke-görande, om att släppa krav och måsten. Det handlar om att sluta jobba med sig själv, sluta försöka göra oss upplysta, sluta fixa, sluta kämpa.

FRIDEN KOMMER

NÄR VI SLUTAR SE MENINGEN MED ALLT.

Vi lär oss i stället se ett kosmiskt spel och tar livet för vad det är, en kollektiv dröm.

VI BLIR TILL ETT ÖPPET SPACE FÖR ALLT SOM KOMMER OCH GÅR.

I stället för att skjuta ifrån oss obehagligheter bjuder vi in dem. Det kallas att ta hem upplevelserna och låta formerna lösas upp i den formlöshet som vi är. Reaktionen kan komma, men man kan alltid landa i kroppen.

Veessui och Vidya, representanter för Sai Rama, School of Universe

TRISTA UPPELEVELSER

ÄR ALLTID TRISTA UPPELEVELSER.

Genom att separera oss från upplevelserna bedömer vi dem. Det är enda skillnaden. Sådant som vi är vana att kalla otrevliga upplevelser kommer att fortsätta dyka upp i det "space" av medvetande som vi är. Smärta kommer fortfarande att vara smärta. När det inte finns någon där som dömer är det inte längre ett problem.

Den problemtyngde blir upplyst i stället!

Veessui har berättat att hans sessioner blivit mindre problemorienterade sedan han förstätt värdet av den inre källan. Om någon kommer till honom för att bli bättre på jobbet är det ändå mest effektivt att först etablera personen i den inre källan och kanske under nästa session ta itu med de konkreta problem som då finns kvar. Allt är möjligt. Vi kan till och med bli programmerade att vi haft en underbar barndom genom dessa tekniker.

Redan under den första kursen ingick ett sådant försök. Flera gånger fick vi frågan: "Hur känns listan med alla problemen nu?" Det kändes som om vi hade ett val att släppa greppet om listan och bara flöda på i stället för att identifiera oss med problem.

Personlig rekommendation var förr den enda marknadsföringen av kurserna. När Vidya, som lämnat hus och jobb på Gotland för att ge all sin tid till Sai Rama, kommit in i bilden har verksamheten blivit mer strukturerad. Den kommande utbildningen till hyposyntesterapeut hålls av dem båda. Åtminstone en av mina kurskamrater står redan som anmäld. Hon är chef på ett statligt verk med mycket stress omkring sig till vardags, men nu uttalar hon sig så här:

– Jag har känt mig gladare och jämnare i humöret. Det är inte himlastormande, men det är enklare att leva. Jag retar inte upp mig på folk numera och det är färre konflikter. Efter den tredje kursen har jag verkligen känt stark lycka.

Veessui fick frågan vilka hans bästa resultat var. Då nämnde han killen med social fobi som efter två helgkurser kunde sluta med sina ångstdämpande mediciner. Han upplevde att hans liv var som att vända på en hand redan efter första helgen. Det var nog rekordet i snabba resultat. Annars fanns det en kvinna som tog tre enskilda sessioner och fick normalt blodtryck trots många år av orkeslöshet i den berömda väggens närhet. Utbrändheten bara försvann och hon kunde äntligen känna sig som sig själv igen. Efter ytterligare tre sessioner beskrev hon det som att livet kunde tillhandahålla stressade situationer, men hon kände sig inte stressad.

– Det går inte att med ord förklara vad hyposyntes är. Man måste få en egen upplevelse!

Läs mer på www.sairama.se

Möte med Anandagiri från Oneness University

Reportage Agneta Milde

Många sökare åker till Oneness University i Indien för att få hjälp med sin inre process mot total frihet. Grundarna av Oneness University, Amma & Bhagavan, har en metod med "energiöverföring" medelst handpåläggning, som kallas "diksha", vilken anses påverka hjärnan och ge ett "upplyst" tillstånd.

Under våren har Bhagavans lärjunge Anandagiri åkt runt till olika länder för att sprida kunskapen om diksha. En tredagars konferens i ett sommarfagert Stockholm avslutades med en dag då 250 initierade personer gav diksha till allmänheten och Anandagiri höll tal till en församling på 800.

Den andliga resan börjar med en medvetenhet om vad du är, inte ett starkt begär efter det som du vill vara. Den andliga resan slutar med en medvetenhet om vad du är.

Diksha förändrar på neuronnivå

Diksha öppnar dörren till gudomlig nåd, till det transcendenta och länkar dig till Guds källa, säger Anandagiri.

– En andlig transformation sker på neuronnivå, det är en biologisk transformation.

Anandagiri sa att det är lönlöst att försöka bete sig som de heliga föredömen vi kan ha. Vi behöver en förändring i hjärnan, och den kan ske genom diksha-handpåläggning.

– Kristus är Kristus därför att hjärnan är kopplad annorlunda hos honom. För Kristus är kärlek ett naturligt tillstånd. När du inte är upplyst ska du inte försöka leva som en upplyst. Det är det värsta du kan göra mot dig själv.

– Du kan inte odla enhet eller kärlek genom att läsa en bok eller praktisera en lära. Men när något händer i din hjärna, blir kärlek ett naturligt tillstånd.

Vi skapar vår egen Gudsrelation

Redan förra gången Anandagiri var i Sverige talade han om att det är en villfarelse, att världen skulle behöva enas och acceptera en enda religion, en andlig sanning. Han betonar att världen behöver olika religioner, men utövarna saknar idag ofta den erfarenhet som religionen talar om. Det är detta som måste till oavsett vilken religion man tillhör.

– Det kommer aldrig en tid med en enda religion i världen. Det finns inget sådant som den ultimata sanningen, den ulti-

Kort från konferensen

Anandagiri hittade friden, då han var 14 år och gick i Bhagavans internatskola. Där fick han hjälp att acceptera de "fula" sidorna som han upptäckt hos sig själv såsom tävlingsinstinkt, avund, lusta, ilska och irritation. När han bekant allt för rektorn fick han t o m beröm för sina upptäckter. Han fick rådet att gå ut till den heliga klippan och sjunga om allt han sett i sig själv. Hans inre krig upphörde genast. Senare började diksha ges i skolan och Anandagiri blev snart en andlig guide trots sina unga år.

På alla sätt ville han inspirera åhörarna att stoppa kriget inom sig själva precis som han lyckades göra, 14 år gammal.

– När vi accepterar oss själva kan vi känna oss nära andra människor och det är att vara nära Gud.

Anandagiri betonade vikten av att vi sköter alla våra relationer och även vågar oss på att relatera till nya människor. Det projekt som han själv sysslar mest med hemma i Indien kallas för "De hundra byarna". Man har valt ut byar med stor misär på alla plan. Där har varit fullt med missbruk, våld och hustrumisshandel och barnen har farit illa. 100 000 människor har nu fått 6 000 dikshagivare till sin hjälp och även materiellt jobbar man med att rusta upp byarna. Det är meningen att de skall bli föregångsbyar och man är redan på god väg.

– Be för dessa byar! bad Anandagiri.

Anandagiri berättade på konferensen att diksha gavs redan på Jesu tid, och hade de hunnit bli fler dikshagivare hade världen kunnat bli en fridsam plats redan då. Diksha är nådens gåva till människorna, men vi kan välja om vi vill ta emot den.

Många människor som dagligen sörjer världens tillstånd idag har svårt att tro på en "upplyst" värld redan 2012. Anandagiri medgav att alla människor inte kan hinna bli upplysta till detta år, men alla kan känna av den inre glädjen och börja växa i kärlek för varje dag som går. 2024 finns det bara kärlek i allas hjärtan, förutspådde han. Total upplysning för alla dröjer ännu längre.

Med händerna ges diksha, som sätter igång en process där många insikter kommer. När hjärtat vaknar, kommer du närmare människor ända tills du upplever fullständig enhet med allt omkring dig.

mata verkligheten. Det finns bara din egen tro.

– Sex miljarder människor kan uppleva Gud på sex miljarder olika sätt.

Kosmisk verklighet är en, och de visa uppfattar den på olika sätt.

Anandagiri:

– Civilisationen är döende. Människorna blir mer och mer ensamma. För att civilisationen skall tillfriskna behöver vi lyckliga människor.

– Roten till vartenda problem är känslan av separation mellan mig och icke mig, mellan jag och icke jag. Detta orsakar konflikter i hemmet och i politiken. Det skapar krig. Om ni verkligen vill ha en bättre värld, hjälper det inte med förändring av strukturerna. Det här problemet med jag/icke jag finns på grund av en överaktivitet i hjärnan – vilken diksha tar bort.

Anandagiri tycker inte att man kan tala om Oneness University som en rörelse, snarare som en doktor att söka hjälp hos.

– Detta universitet erbjuder dig något som kan hjälpa dig leva ditt liv mera fullt ut.

– Gud är som en tjuv, som smyger sig in genom bakhjulet. Om du sitter och väntar, blir chansen mindre. Men om du har roligt på ett diskotek eller en fotbollsmatch, kan det hända. Eller när du plötsligt känner dig obekvämt, på spänn eller rädd, be då en bön. Nåden kommer till dig när du minst anar det.

Människa och Gud är två ändar av samma verklighet. De har en gemensam existens och kan inte säras på.

Jag fick äran att göra en intervju med Anandagiri. Han sa bl a att han ville ta bort villfarelsen att andlighet är något långt från vanligt, enkelt liv. Sant lyckliga människor är sant andliga människor, sa han. Dessutom har andlig upplysning ingenting med häftiga upplevelser att göra såsom samadhi, sällhetsbubbel och kosmiskt medvetande. Man kan kalla detta upplysningserfarenheter, men de kännetecknas av att de kommer och går.

– Upplysning är en mer grundad erfarenhet. Du promenerar, pratar, äter, arbetar eller kör bil, och kvaliteten på detta är ändrad. Det finns ingen konflikt, och alla begär har upphört. Allt är bara frid.

Många har trott att de varit upplysta, då de haft många upplevelser av ljus och extas, men i Indien blir man inte "godkänd" som upplyst, förrän man lämnat över sitt jag och smält samman med det som finns i allt – en upplevelse av permanent enhet.

Information från webben:

Diksha är en djup visdom som gavs från lärare till elev i österländsk filosofi. Ordet diksha är sanskrit och betyder egentligen initiering, men ofta avses energiöverföring. Energin hjälper dig i din personliga andliga utveckling. Efter en session bearbetar energin både ditt chakrasystem och din fysiska kropp.

Upplevelsen av diksha är olika vid olika sessioner, men många upplever en känsla av djup frid, andra en bubblande glädje, och vissa en starkare koppling till allt omkring oss.

Diksha är inte bunden till någon religion eller sekt, alla är välkomna att mottaga denna energiöverföring, som sätter oss i förbindelse med vår egen gudomlighet.

Dikshaenergin är intelligent och ger oss precis vad vi behöver för att utveckla vårt medvetande.

Onenessuniversity.se, deekshacenter.com och nordiconeness.se är några websidor att hämta inspiration från.

Förklara på olika sätt

I sin betraktelse över min bok "Världen är underbarare än vi tror" i Sökaren nr 4 skriver Sven Magnusson: "Men Lagerroth talar aldrig om någon medveten skapande intelligent kraft. [...] Skapandet finns där, men förblir oförklarat. Han talar om 'naturens förmågor, dess rörlighet, möjlighet att överraska, dess skapande kraft. – I stället för kunskap och utropstecken framträder för Lagerroth ett oförklarat skapande, ett frågetecken.'"

Det är en intressant ställe, därför att det ställer på sin spets en invändning som jag ofta möter i andliga kretsar. Enligt detta resonemang förutsätter en förklaring att man relaterar ett skeende till en "medveten [...] intelligent kraft". Om inte, är saken oförklarad, "ett frågetecken".

Men naturvetenskapen är ju full av förklaringar som inte relaterar sig till en medveten intelligens, tvärtom anses det där otillbörligt med sådana förklaringar. Är dessa då inga förklaringar? Men på dem

bygger vi hela vår förståelse av den s k materiella världen, liksom våra tekniska konstruktioner. Att detta inte är allt är jag helt klar över, men att det här inte skulle vara fråga om förklaringar strider helt enkelt mot vanligt språkbruk.

Naturen har just de nämnda förmågorna, och det är därför den är underbar. Att därbakom överallt förutsätta en medveten intelligens tycks mig vara att omyndigförklara denna natur, att göra människan till alltings mått.

Erland Lagerroth

Erland Lagerroth beskriver naturens märkliga förmågor. Men en beskrivning är ingen förklaring. Han förklarar inte varför dessa egenskaper finns. De förblir obegripliga. Men om man tänker sig en intelligent skaparkraft, får man en förklaring.

SM

Ulla-Märta

Bokförlaget Gröna Lyckan
Se recension i Sökaren nr 4, 2006!
Mail: martabo@swipnet.se
Pris 100 kr + porto 30 kr
Sätt in 130 kr på pg 256742-8
så kommer boken med posten!

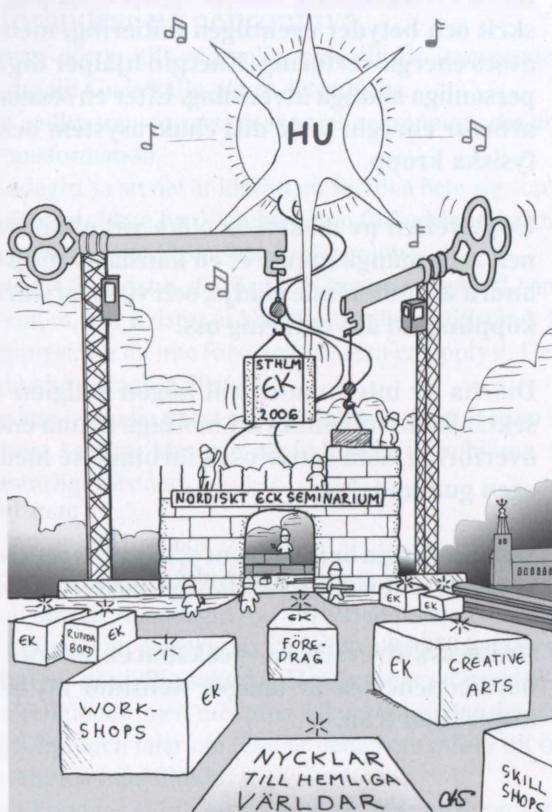
Lär dig laga grön mat

Liten lärobok i vegansk matlagning
170 kr + porto 30 kr

Hypnos – Regression
– Healing – Massage

Mina klienter är mycket nöjda
med resultatet av terapin.
Ring Charlotta Berglund
08-58016883
och boka tid. Gratis råd!

ECKANKAR i Sverige <www.eckankar.se>

Efter vårt nordiska seminarium 8-10 september bygger vi nu vidare på andlig grund. Målet för den som valt att vandra Eckankars väg är att bli medarbetare med Gud. Eckankar har urgamla rötter. HU (uttalas hjo) är ett urgammalt namn på Gud. Studiegrupper finns på flera håll i landet. Litteratur kan beställas från Eckankar Center, Box 287, 551 14 Jönköping, eller via Internet. En kort introduktionsbok på svenska kan laddas ner gratis från hemsidan eller köpas för 30 kr plus porto. I Stockholm firas ECK-andakt 30/9, 28/10, 25/11 och 16/12 på Ringvägen 74 nb, 13.00 – 14.00, både sökare och finnare är välkomna!

Änglar

Reportage Viveka Lindgren Foto Stefan Svensson

Inger Waern i familjens villa i Mariestad, med boken "Möten med änglar", som kom ut 1998 på Libris, och den engelska översättningen "Angels Everywhere", som har sålts i stor upplaga i USA, i sitt arbetsrum där hon skriver och målar tavlor.

löst räddats i sista stund undan en hotande fara, säger hon.

Inger Waerns namn har blivit känt både i Sverige och USA, sedan hon för några år sedan kom ut med sin bok "Möten med änglar". Boken, som handlar om hennes egna upplevelser andra svensks möten med änglagestalter och visioner av Jesus, har sålt i stora upplagor och finns även utgiven på engelska, "Angels Everywhere". Hon turnerar som föredragshållare runt om i landet, och genom åren har den kärleksfulla ängeln dansande på ett silverkantat moln på bokens framsida etsat sig fast i mångas medvetande.

Vi träffar Inger hemma i villan i Mariestad där bara moraklockans tickande bryter stillheten. Hon berättar om tillkomsten av boken, om uppenbarelserna som öppnade helt nya dörrar i tillvaron och kom att bli hennes väg till tro.

Inger, som är född 1947 i Dalsland, växte upp i en jordbrukarfamilj på en gård med många djur, där man alltid upplevde närheten till naturen.

– Men mina föräldrar var inte utpräglade religiösa, även om jag fick lära mig läsa aftonbön och vi alltid gick traditionsenligt i julottan på juldagsmorgonen. Jag konfirmerades som de flesta andra i tonåren, men andliga frågor var inget som vi talade om hemma hos mig, minns Inger.

– Det enda jag nu kan komma ihåg som en lite sällsam händelse från barndomen är en gång när jag var i 9-årsåldern och satt på en sten och funderade. Då kände jag plötsligt som en stark uppmaning inom mig att genast gå in i lagården. Jag förstod inte alls detta underliga tvång, jag hade ju inget där att göra egentligen.

– Men när jag öppnade lagårdsdörren, hörde jag genast ett konstigt ljud. Det kom från en av kalvarna som höll på att strypas av halskedjan som fastnat i en spik i väggen! Jag rusade och hämtade

pappa som i sista stund lyckades få loss kedjan. Hade jag inte hört den där inre rösten just då, skulle det varit försent. Efter detta växte en alldeles speciell vänskap fram mellan den kalven och pappa, som fanns kvar även när den blivit en vuxen ko. Så fort pappa eller jag kom slickade hon oss alltid så kärleksfullt över händerna, som om hon ville säga: Jag har inte glömt! Tack för att du räddade mitt liv!

Annars skulle det dröja till 1978, då Inger var med om den första av en rad gåtfulla händelser som fick hennes liv att ta en helt ny inriktning. Då hade hon träffat sin man Göran, lämnat barndomens Dalsland och flyttat till ett eget hus på Vargön utanför Vänersborg. De två barnen, som numera är vuxna och utflugna, var då bara några år gamla.

– Det var en natt på hösten. Hela familjen låg och sov, men jag vaknade av en känsla av nervositet i luften. Då såg jag förundrad hur hela sovrummet badade i ett starkt ljussken. Det kom varken från någon lampa eller gatlykta utanför, utan var något helt främmande. Ljuset fyllde alla vinklar i rummet, ingenstans fanns några skuggor. Själva luften verkade självlysande, minns Inger.

– Min man sov djupt bredvid mig, av någon anledning ville jag inte väcka honom. Jag tänkte sen att jag skulle stiga upp och se varifrån ljuset kom. Men jag var som handlingsförlamad och kom mig inte för att göra något utan blev kvar i sängen halvsittande. Hur länge detta varade vet jag inte, det var på något vis som om tiden hade stannat. Men jag visste att jag inte drömde, ändå kände jag mig inte rädd. Så småningom drogs ljuset samman och det vanliga nattmörkret började återta rummet. Ljuset krympte till en ljuskägla och blev bara till en strimma på fönsterkarmen som till slut helt försvann. Jag verkade ha somnat omedelbart efteråt, som om man

tryckt på en knapp!

Inger berättade inte för någon, inte ens för sin familj, om den märkliga upplevelsen.

– På den tiden var sådana fenomen ännu rätt okända och jag visste inte vem jag kunde prata med om detta. Tio år senare var nyandligheten här och man talade om nära-döden-upplevelser och människor som mött sina ljusguider. Jag anförtrorde mig då till några få personer, som sa att det nog var ljusvarelser som besökt mig, eller kanske änglar. Själv visste jag inte riktigt vad jag skulle tro och jag vet det fortfarande inte.

När familjen några år senare flyttade till Mariestad, började Inger ta arbete som dagbarnvårdare och tog hand om dottern till en granne som skulle gå en utbildning i en annan stad under två terminer.

– Just då var det anställningsstopp i mitt yrke, säger Inger som är utbildad mentalskötare. Så jag hadetid att ställa upp och ta hand om flickan, som led av en variant av epilepsi. Det var en krävande tid eftersom hon var beroende av ständig medicinering och jag oroade mig för hennes återkommande anfall.

– En kväll när jag låg och tänkte på hur sjukdomen skulle påverka flickans framtid, inträffade något märkligt. Under några ögonblick kände jag hur ett varmt och omslutande ljussken plötsligt fanns omkring mig. Det var som ett slags svar på mina tankar och det ingav en oförklarlig hoppfullhet, en förvisning om att det ändå skulle gå bra för flickan. Och det sällsamma är att trots att epilepsin betraktas som obotlig, har jag fått veta att hon nu är helt symptomfri sedan flera år tillbaka.

Dessa upplevelser fick Inger att under en period bli en "sökare", hon gick en kurs i yoga och intresserade sig för det mesta inom den framväxande nyandligheten.

– 1990 var jag en kväll på ett new-age-möte. Där skulle vi alla ställa tre viktiga frågor till vårt inte. Den enda frågan jag kom på var: "Vad ska jag göra med mitt liv?" Svaret fanns genast där, till min förvåning. Jag både hörde som en röst och såg det skrivet inom mig: "Gå den rätta vägen i glädje och ljus!" Men vad var då den rätta vägen? Hur skulle jag kunna veta det? Men den närmaste tiden skulle ge mig svar, visade det sig.

– En kväll framträdde ett oförklarligt ljus i mitt sovrum, det var ett milt sken som omgav Bibeln på mitt nattduksbord, medan det övriga rummet låg i mörker. Detta kändes som ett tydligt tecken – att mitt andliga sökande hitills lett mig på villospår men att jag nu hade funnit vägen. Vid ett annat tillfälle hände något än mer sällsamt. Jag låg och solade när jag förundrad såg hur ett tydligt kors i några minuter uppenbarade sig på himlen, mitt bland molnen! Det strålade och glimmade som av guld innan det lika hastigt försvann och alla moln samtidigt skingrades. Några dagar senare fick jag ytterligare en bekräftelse. I en butik blev jag plötsligt stående framför ett vykort som föreställde Jesus som den gode herden, han bar på ett litet lamm. En så stark känsla kom över mig då – det lammet var ju jag! Jag hade varit så långt borta från Gud och hade nu äntligen blivit återfunnen! berättar Inger, som numera har en stark kristen tro.

Det följande året drabbades hon av en del personliga motgångar.

– Mitt arbete kändes just då påfrestande och jag blev allt tröttare och mer slutkörd. Detta var i april 1993 och jag brukade ta långa promenader för mig själv i skogen och fundera. En av dessa dagar gick jag igenom hela mitt liv och började fråga mig vad som egentligen var min uppgift, vad skulle jag ägna mig åt inom den närmaste framtiden.

– Så småningom fick jag svaret, det var som en stark ingivelse. Jag skulle samla på människors gudomliga upplevelser om ljus, änglar och bönesvar. Samtidigt kände jag en sådan himmelsk kärlek och glädje strömma genom mig, det blev med ens så lätt att leva.

Inger började fråga några av sina vänner som var litet djupare tänkande personer, och de frågade andra, som de kände. Efter hand fick hon kontakt med radio

Fakta om änglar

De har avbildats som älvlika flickgestalter med milda leenden, som frodiga bebisar på moln, som högresta män i vitt, som hämnare med svärd och blick av ljungande eld.

Änglar, finns dom? Det är en fråga vi människor ställt oss i alla tider. En del är övertygade om att änglar finns mit ibland oss, medan andra ser dem som överkliga sagogestalter.

Ändå har änglarna varit levande genom hela vår historia, de syns på kända konstverk, svävar på gammaldags bokmärken, avbildas som porslinsfigurer och hänger i julgranen. Vi talar om att ha en ängels tålmod och att ha änglavakt. Många upplever änglar som vägledare i tillvaron, som griper in och skyddar oss från en hotande fara, andra har berättat om änglar som uppenbarat sig framför dem eller sänt dem budskap i drömmen.

Tron på dessa bevingade varelser går långt tillbaka i historien och de sågs ursprungligen som andliga väsen på gränsen mellan den jordiska och den gudomliga världen. Både kristendomen och islam har ärvt änglarna från judendomen. I Gamla Testamentet är de Guds tjänare, de som förmedlar Hans vilja. Där ses det som självklart att de ibland griper in bland människorna och ger dem sitt beskydd: "Gå nu och led folket till den plats jag har sagt dig; se min ängel ska gå framför dig" (Exod 32:34). "Han ska befalla sina änglar att skydda dig var du än går" (Tob. 3:16). En hierarki av nio änglakörer omger Gud; seraferna, som står för gudomlig kärlek, och därefter keruberna, som står för vishet, är de högsta, medan ärkeänglarna och skyddsänglarna är människorna närmast.

I Nya Testamentet har Jesus tagit över en del av änglarnas funktion som länk till Gud, men inom katolicismen finns änglarnas betydelse kvar, där betraktas de som hjälpande och stödjande väsen. Med 1500-talet och protestantismen motarbetades tron på änglar. Istället betonades kampen mot ondskan, då djävulen och hans demoner till varje pris skulle bekämpas. Inom New-Age-rörelsen från senare delen av 1980-talet har intresset för änglar fått ett stort uppsving, många människor har på senare år berättat om änglamöten, kommunikation med änglar, änglahealing eller om medier som kanaliserat deras budskap.

Källa: "Kärlekens budbärare. Guiden till änglarnas värld" av Niclas Thörn och Petter Larsson (Damm Förlag).

Skaraborg och medverkade i ett program där lyssnare fick ringa in och berätta om sina andliga erfarenheter. Hon mottog många brev och telefonsamtal från intresserade människor. Svenska Journalen och andra veckotidningar hjälpte henne att efterlysa gudomliga upplevelser över hela landet. Materialet växte och blev till boken "Möten med änglar (Libris 1998). (Hon har också skrivit en uppföljare, "Ljus från himlen" (2006) på samma förlag.)

– Medan jag gick igenom alla dessa berättelser om änglar och ljusvarelser till min första bok, kände jag att något väsentligt saknades. Jag hade ju inte själv haft

någon sådan upplevelse och började längta intensivt efter att själv få se en ängel.

– En kväll i november 1993 skedde det, jag blev bönhörd. Det var en alldeles vanlig kväll. Min man sov och jag hade just släckt lampen och var fortfarande vakent.

– Då plötsligt fick jag se en ängel. Den uppenbarade sig som en bild i rummet en halv meter bort, en manlig gestalt, lång och kraftfull, glänsande vit. Ljuset strålade inifrån och ansiktet syntes i profil. Jag såg också bara ena vingen, som var som en fågelvinge med tydliga vingpennor. Allt gick i samma underbara rena vitthet,

och bakgrunden skimrade i olika förunderliga blå nyanser som hela tiden rörde sig, förändrades, det går knappt att beskriva. Ibland var de som böljande vågor på vattnet, eller som ådrorna i ett träslag, ibland blev de till flyktig rök. Detta var det vackraste mina ögon någonsin skådat.

– Jag kan inte minnas att jag kommunicerade med ängeln eller att gestalten talade till mig, säger Inger. Men synen utstrålade ändå en sådan underbar stillhet och frid. Äntligen hade jag förstått alla tecken och funnit den väg i livet som jag så länge sökt.

Ur "Möten med änglar"

Jag vill berätta om en upplevelse från min tidiga barndom. Vi var fyra eller fem barn i åldrarna fem-sex år som brukade leka i en jordstenskällare. Det var mors och fars potatiskällare.

Vi satt på kanten på potatislådorna, hade pinnar som vi hämtat i skogen, slog i ett bord, småbusade och hade väldigt roligt.

Plötsligt blev vi varse att vi hade änglar bakom våra ryggar. Vi såg dem tydligt. Mycket skrämde rusade vi ut och nerför källarbacken och ropade: "Änglar, änglar!" Vi rusade in till mor och skrek att vi sett änglar i källaren. Mor trodde att vi fantiserade och försökte lugna oss, för vi var väldigt upprörda.

När far kom hem från arbetet talade mor om att vi sett änglar i vår källare. Far gick dit för att se hur vi lämnat källaren. Döm om hans förvåning när han upptäckte att källare hade rasat ihop.

Vad far och mor gladdes över att vi hade haft änglavakt och blivit skrämde därför innan källaren rasade! Jag samlar nu som vuxen på änglar och känner tryggheten vid anblicken av dessa himmelens sändebud.

Lena

I november 1982 var jag inlagd på en avdelning för hjärtsjuka. På natten när jag låg där med alla apparater påkopplade uppenbarade sig en rad ljusa gestalter.

De stod runt min säng och talade till mig och sade: "Du är välkommen att gå över till vår sida. Det finns plats här hos oss, men det är bra om du stannar, för du har ett arbete att utföra." Jag blev förvånad när jag

svarade: "Då stannar jag." Trots att jag fått en inblick i denna goda och kärleksfulla ljusa tillvaro stannade jag.

Erling

Jag är nu sjuttiofem år gammal men kan aldrig glömma denna händelse från min barndom. Min storasyster hade nyligen avlidit, endast femton år gammal. Själv var jag då tretton år. Mina föräldrar var inte hemma, för de hade gått till affären för att handla. Vi var ensamma hemma, min lillasyster och jag.

Plötsligt blev vi båda så glada. Vi började sjunga, och vi sjöng: "Jesus älskar alla barnen på vår jord." Vi upptäckte då att det stod en vitklädd ängel framför oss med utsträckta armar som om han ville ta oss i famnen. Vi berättade vad vi hade sett för mamma och pappa när de kom hem igen. De blev båda så glada och de förstod att vår storasyster Maj hade det bra dit hon kommit.

Viola

Denna händelse utspelade sig den 1 februari 1978. Jag arbetade då på natten och slutade klockan fem på morgonen. Som vanligt tog jag min cykel och for hemåt. När jag kom cyklande över bron kändes det så konstigt, som om jag hade kommit in i ett kraftält. Det gick inte att fortsätta utan jag tvingades att hoppa av cykeln.

Jag började leda cykeln, och när jag hade gått några meter kände jag att jag behövde stanna en stund. Jag lyfte blicken och såg mot himmelen och fick då se två änglar som kom emot mig flygande genom luften.

De flög från öster mot väster. De hade en människogestalt mellan sig och höll henne i sina armar.

Jag stod stilla i förundran en stund och bad. Min tanke var att denna händelse måste ha något att göra med min fru. Sedan fortsatte jag gående hemåt och ledde cykeln. När jag kommit ytterligare en bit upphörde kraftfältet och jag kunde åter börja cykla.

När jag kommit hem, tvättat mig och ätit ringde telefonen från sjukhuset. Därför sade man att man hållit på med min fru hela natten. Hon hade varit på sjukhuset en vecka för hjärtinfarkt. Jag skyndade till sjukhuset, men min fru hade då avlidit. Vi var båda troende. Efter denna syn kan jag aldrig tvivla på att det finns en andlig verklighet, inte bara en synlig värld.

Bror

Filosofins historia. Eviga frågor
Eleaterna. Parmenides och Zenon
Epikuros, den vise i trädgården
Tre stoiker. Seneca, Epiktetos, Marcus Aurelius
Skeptiker i antiken
Vedanta
Atman-Brahman. Shankara. Tat twam asi. Samadhi
Nirvana
Vivekananda, en stor läras förkunnare
"Hinduism" i Walt Whitmans diktning
Walt Whitman, en kosmiskt medveten människa
Gangaji. I ditt inre finns sanningen
Ritajananda: Vad är Vedanta?
Meditationer av Paul Brunton
Den oförgängliga filosofin enligt Aldous Huxley
Tankar inom nutida fysik
Vetenskap och mystik. En ny vision av verkligheten
I vårt väsens grund är vi delar av en helhet
Astronauten Edgar Mitchell berättar
Vad kan vi lära av Buddha?
Buddhistisk visdom
Dalai Lama
Pitirim A. Sorokin. Kärlekslärans vetenskap
Intuition, vad är det?

Ingångssidan har en söktjänst, där man skriver in det ämne man är intresserad av.

Varför ateismen inte är sann

Hälsa, vegetarism, djurrätt
Reinkarnation
Parapsykologi
Ur ut kroppen, nära döden

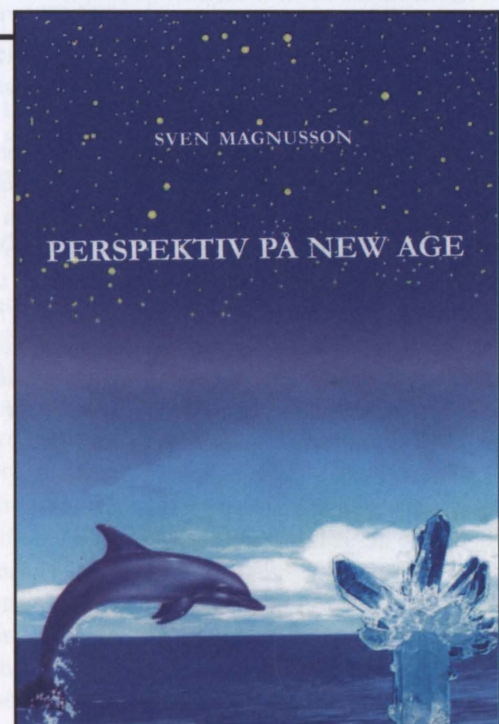
Hildegard av Bingen. Visionär på 1100-talet
Pierre Teilhard de Chardin. Människan i kosmos
Albert Schweitzer. Han lärde oss vördnad för allt liv
Bibelkoden. Finns det dolda budskap i Bibeln?
Turinsvepningen
Mirakelkursen
Helen Schucman, medium för A Course in Miracles
Evelyns tre ansikten, ett fall av multipel personlighet
Dödsbäddsvisioner
Åke Lindgren. Var går gränsen för tankens makt?
de la Warr-radionin
U F O
Cirklar och piktogram i sädesfält

Sven Magnussons bok Perspektiv på New Age, Stora tankar i vår tid från 2000 finns att köpa från Wrå Tryck och Förlag.
Adress: Bokhandeln Vidar, Löwensväg 20 B, 153 36 Järna.
Telefon: 08-55173832. E-post: wra.forlag@telia.com

Innehåll:

New Age-rörelsens rötter
New Age idag
Inspiratörer
Kosmiskt medvetande
New Age-rörelsens tidiga historia
Tänkare i den nya tiden
New Age, vad är det?
New Age i Sverige
Kärntankar
Metoder
Intressen
New Age och evolutionen
New Age och kristendomen
Kritik mot New Age
New Age oförgänglig filosofi

Pierre Teilhard de Chardin
Abraham Maslow
Carl Gustav Jung
Pitirim A. Sorokin
David Bohm
Harold Saxton Burr
Aldous Huxley
Roberto Assagioli
Richard M. Bucke
Findhorn
The Farm
George Trevelyan
Fritjof Capra
Willis Harman
Peter Russell
Mirakelkursen
Ann Wigmore
Matthew Fox
David Spangler
O. Carl Simonton

"På 138 sidor har (Sven Magnusson) fått med det mesta om New Age: dess rötter, historia, viktigaste inspiratörer, kärntankar, metoder och förhållande till vetenskap och kristendom."

Anders Haag på Idagsidan i Svenska Dagbladet.